

Artur Zimny

RACHUNKOWOŚĆ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Plany kont, ewidencja, sprawozdawczość

Wydanie drugie zmienione

Stan prawny na dzień 1 stycznia 2013 r.

Konin 2013

Tytuł
Rachunkowość w jednostkach samorządu terytorialnego.
Plany kont, ewidencja, sprawozdawczość
Wydanie drugie zmienione

Autor
Artur Zimny

Recenzja naukowa
prof. dr hab. Janusz Samelak

Rada Wydawnicza
prof. dr hab. Mirosław Pawlak – przewodniczący,
dr Joanna Chojnacka-Gärtner, prof. nadzw. dr hab. Edward Pająk,
prof. nadzw. dr hab. Marek Stuczyński, prof. dr hab. Marian Walczak,
prof. nadzw. dr hab. Ewa Waniek-Klimczak, dr Artur Zimny,
mgr inż. Ewa Kapyszevska – sekretarz redakcji

Redakcja i korekta
Maria Sierakowska

Projekt okładki
Agnieszka Jankowska

Skład i łamanie
Artur Zimny

Druk i oprawa
OSDW Azymut sp. z o.o.

ISBN 978-83-88335-91-4

© Copyright by Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie
© Copyright by Artur Zimny

Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie
ul. kard. S. Wyszyńskiego 3C, 62-510 Konin
tel. 63-249-72-09
e-mail: wydawnictwo@konin.edu.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
Rozdział 1. SPECYFIKA RACHUNKOWOŚCI JEDNOSTEK	
SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH	7
1.1. Charakterystyka sektora finansów publicznych	7
1.2. Pojęcie i zakres rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych	8
1.3. Cechy i zasady rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych	9
1.4. Pytania kontrolne	16
Rozdział 2. RACHUNKOWOŚĆ BUDŻETÓW JEDNOSTEK	
SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	17
2.1. Charakterystyka budżetu jednostki samorządu terytorialnego ...	17
2.2. Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego	18
2.3. Ewidencja księgowa wybranych operacji	26
2.4. Zadania	30
2.5. Pytania kontrolne	39
Rozdział 3. RACHUNKOWOŚĆ SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTEK	
I ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH	41
3.1. Charakterystyka samorządowej jednostki i zakładu budżetowego	41
3.2. Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych	42
3.3. Ewidencja księgowa wybranych operacji	82
3.4. Zadania	104
3.5. Pytania kontrolne	121
Rozdział 4. RACHUNKOWOŚĆ ORGANÓW PODATKOWYCH	
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	123
4.1. Charakterystyka organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego	123
4.2. Plan kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego	124
4.3. Ewidencja księgowa wybranych operacji	127
4.4. Zadania	128
4.5. Pytania kontrolne	130

Rozdział 5. SPRAWOZDAWCZOŚĆ BUDŻETOWA I FINANSOWA ...	131
5.1. Charakterystyka sprawozdań budżetowych	131
5.2. Wzory wybranych sprawozdań budżetowych	133
5.3. Charakterystyka sprawozdań finansowych	137
5.4. Wzory sprawozdań finansowych	137
5.5. Pytania kontrolne	150
SŁOWNIK POLSKO-ANGIELSKI	151
ROZWIĄZANIA ZADAŃ	161
BIBLIOGRAFIA	163

WSTĘP

Literatura dotycząca rachunkowości sektora finansów publicznych jest bardzo skromna. W skali całego kraju tylko nieliczni autorzy podejmują tę tematykę. Problem braku literatury, w szczególności tej aktualnej, potęguje fakt, że w 2010 r. regulacje prawne w odniesieniu do rachunkowości prowadzonej przez jednostki sektora finansów publicznych (dalej: JSFP) uległy zasadniczym zmianom. Od 1 stycznia 2010 r. obowiązuje bowiem nowa ustawa o finansach publicznych¹, a w ciągu roku wchodziły w życie kolejne akty wykonawcze do niej. Tym samym od 1 stycznia 2011 r. rachunkowość prowadzona przez JSFP w pełni opiera się na nowych rozwiązaniach, w wielu przypadkach znacznie różniących się od poprzednich rozwiązań wynikających z poprzedniej ustawy o finansach publicznych² i aktów wykonawczych do niej³. Ponadto należy podkreślić, że nieliczne dostępne opracowania przedstawiają rachunkowość w odniesieniu do wszystkich kategorii JSFP, a więc zarówno jednostek sektora rządowego, sektora samorządowego, jak i jednostek funkcjonujących w obszarze ubezpieczeń społecznych. Niniejsza książka jest zatem próbą wypełnienia tej luki w omawianym zakresie, w szczególności w obszarze rachunkowości prowadzonej przez jednostki sektora samorządowego.

Książka składa się z pięciu rozdziałów. W rozdziale pierwszym przedstawione zostały podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych, których znajomość jest konieczna dla zrozumienia materiału prezentowanego w dalszej części opracowania. Trzy kolejne rozdziały mają zbliżoną strukturę, mimo że dotyczą zasad prowadzenia rachunkowości w różnych organach jednostek samorządu terytorialnego (dalej: JST), tj. rachunkowości budżetów w JST jako organie finansowym, rachunkowości samorządowych jednostek i zakładów budżetowych w JST jako jednostce budżetowej oraz rachunkowości organów podatkowych w JST jako organie podatkowym w odniesieniu do podatków lokalnych i opłat. Zaprezentowano w nich plany kont stosowane we wspomnianych jednostkach oraz sposób dekretowania typowych operacji. Podkreślić należy, że dekretacja celowo została przedstawiona w formie tabel, a nie na tzw. kontach teowych, jak ma to miejsce w większości tego typu opracowań. Z jednej strony założono bowiem, że Czytelnik posiada podstawową wiedzę z zakresu rachunkowości, z drugiej natomiast rozwiązanie to jest zbieżne ze sposobem wprowadzania dokumentów księgowych w różnego rodzaju systemach informatycznych wykorzystywanych w ra-

¹ Dz.U. z 2009 r., nr 157, poz. 1240.

² Dz.U. z 2005 r., nr 249, poz. 2104.

³ Rozwiązania te uległy zmianom w 2012 r. w wyniku wejścia w życie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 stycznia 2012 r. Dz.U. z 2012 r., poz. 121.

chunkowości. W rozdziałach drugim, trzecim i czwartym zawarte zostały również zadania obrazujące poruszane w nich kwestie, które pozwolą usystematyzować i utrwalić wiedzę. Rozdział piąty poświęcono problematyce sprawozdań budżetowych i finansowych sporządzanych przez jednostki sektora samorządowego. Wszystkie rozdziały zostały zakończone zestawem pytań kontrolnych dotyczących przedstawionej w nich problematyki. Dołączona bibliografia przedmiotu powinna ułatwić zainteresowanym pogłębienie wiedzy poprzez dotarcie do innych, nielicznych opracowań z zakresu rachunkowości sektora finansów publicznych.

Opracowanie zostało sporządzone na podstawie aktualnie obowiązujących aktów prawnych, a szczególnie ustawy o rachunkowości, ustawy o finansach publicznych oraz rozporządzeń Ministra Finansów. Wydanie drugie uwzględnia zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 stycznia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto zostało ono wzbogacone o polsko-angielski słownik terminów z zakresu rachunkowości, ze szczególnym uwzględnieniem jednostek sektora finansów publicznych. Opracowanie jest przeznaczone przede wszystkim dla studentów kierunków ekonomicznych oraz osób rozpoczynających pracę w księgowości jednostek sektora samorządowego. Mam nadzieję, że spełni ono swój cel. Jednocześnie, mając świadomość, że zapewne nie jest pozbawione błędów i nieścisłości, będę wdzięczny za ich wskazanie⁴, co pozwoli na wprowadzenie odpowiednich udoskonaleń i modyfikacji.

Artur Zimny

⁴ E-mail autora: artur_zimny@tlen.pl

Rozdział 1

SPECYFIKA RACHUNKOWOŚCI JEDNOSTEK SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH

1.1. Charakterystyka sektora finansów publicznych

Przez pojęcie finansów publicznych należy rozumieć, zgodnie z ustawą¹, procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdyponowywaniem, a w szczególności:

- gromadzenie dochodów i przychodów publicznych;
- wydatkowanie środków publicznych;
- finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa;
- zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne;
- zarządzanie środkami publicznymi;
- zarządzanie długiem publicznym;
- rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Do środków publicznych zalicza się dochody publiczne (w szczególności daniny publiczne, wpływy z działalności prowadzonej przez jednostki sektora finansów publicznych oraz dochody z mienia tych jednostek), środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, przychody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz przychody jednostek sektora finansów publicznych.

Środki publiczne przeznaczone są na wydatki publiczne (ponoszone w celu realizacji zadań publicznych) i rozchody publiczne (w szczególności na spłatę otrzymanych pożyczek i kredytów, wykup papierów wartościowych, udzielenie pożyczek i kredytów).

Dodatnia różnica między dochodami a wydatkami publicznymi stanowi nadwyżkę sektora finansów publicznych, natomiast ujemna różnica jest deficytem sektora finansów publicznych.

Procesy gromadzenia i rozdyponowywania środków publicznych są realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych (dalej: JSFP), do których należą:

¹ Zob. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz.U. z 2009 r., nr 137, poz. 926 z późn. zm., art. 13.

- organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały;
- jednostki samorządu terytorialnego (dalej: JST) oraz ich związki;
- jednostki budżetowe;
- samorządowe zakłady budżetowe;
- agencje wykonawcze;
- instytucje gospodarki budżetowej;
- państwowe fundusze celowe;
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i zarządzane przez nią fundusze;
- Narodowy Fundusz Zdrowia;
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;
- uczelnie publiczne;
- Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne;
- państwowe i samorządowe instytucje kultury oraz państwowe instytucje filmowe;
- inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego.

1.2. Pojęcie i zakres rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych

Rachunkowość jednostek sektora finansów publicznych to system gromadzenia, przetwarzania i prezentowania informacji (wyrażonych w mierniku pieniężnym) odzwierciedlających procesy związane z wykonaniem budżetu, a więc akumulacją, rozdziałem i zużyciem środków publicznych. Informacje te umożliwiają analizę, ocenę i kontrolę wykonania budżetu, realizacji planów finansowych, a także sytuacji majątkowej i finansowej jednostek sektora finansów publicznych².

Biorąc pod uwagę specyfikę sektora finansów publicznych, wyróżnia się trzy obszary rachunkowości³:

- rachunkowość wykonania budżetu, która jest prowadzona przez Ministra Finansów (w odniesieniu do budżetu państwa) oraz zarządy JST (w odniesieniu do budżetu JST); jej przedmiotem jest ewidencja proce-

² *Rachunkowość w jednostkach sektora finansów publicznych*, red. T. Kiziukiewicz, Difin, Warszawa 2006, s. 54.

³ Zob. szerzej: K. Potoczny, *Rachunkowość budżetowa*, Wydawnictwo eMPI2, Poznań 2001, s. 9-10.

sów gromadzenia i wydatkowania środków pieniężnych budżetu oraz ustalanie wyniku wykonania budżetu w postaci nadwyżki lub niedoboru (deficytu);

- rachunkowość jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, której przedmiotem jest ewidencja procesów gromadzenia i wydatkowania środków pieniężnych, ewidencja rzeczowych składników majątku trwałego i obrotowego, przychodów i kosztów, rozrachunków oraz wyniku działalności;
- rachunkowość organów podatkowych, która jest prowadzona przez urzędy skarbowe oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starostę lub marszałka województwa; jej przedmiotem jest ewidencja i rozliczanie podatków i opłat należnych budżetowi państwa lub budżetom JST⁴,

które mogą wystąpić jednocześnie w JST, np. w urzędzie gminy.

1.3. Cechy i zasady rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych

Zdaniem T. Kiziukiewicz, do specyficznych cech i zasad rachunkowości jednostek sektora finansów publicznych należy zaliczyć⁵:

- podleganie ustawie o rachunkowości i ustawie o finansach publicznych;
- stosowanie zasady kasowej i memoriałowej;
- wpływ zróżnicowania form organizacyjnoprawnych JSFP i zasad gospodarki finansowej w nich;
- ujmowanie zdarzeń typu *ex ante* na specjalnych kontach pozabilansowych;
- sposób ujęcia majątku trwałego;
- odrębne zasady wyceny aktywów i pasywów oraz inwentaryzacji;
- obligatoryjny charakter planów kont;
- włączenie do planu kont klasyfikacji budżetowej;
- odrębność sprawozdawczości budżetowej.

JSFP prowadzą rachunkowość zgodnie z przepisami ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶ i Międzynarodowymi Standardami Rachun-

⁴ Wszystkie trzy rodzaje rachunkowości występują w gminie, gdyż urząd gminy jest jednocześnie organem finansowym, jednostką budżetową i organem podatkowym w odniesieniu do podatków i opłat lokalnych. Zob. *Rachunkowość w jednostkach sektora finansów publicznych*, s. 55.

⁵ Tamże, s. 82.

⁶ Dz.U. z 1994 r., nr 121, poz. 591 z późn. zm.

kowości Sektora Publicznego⁷, ale z uwzględnieniem szczególnych rozwiązań zawartych w ustawie o finansach publicznych⁸ i przepisach wykonawczych do niej. W związku z tym są one zobowiązane nie tylko do stosowania ogólnych zasad rachunkowości określonych w ustawie o rachunkowości (zasada kontynuacji działalności, zasada ciągłości, zasada ostrożnej wyceny, zasada wyższości treści nad formą, zasada istotności, zasada periodyzacji, zasada współmierności, zasada indywidualnej wyceny), ale także do uwzględnienia szczególnych zasad rachunkowości JSFP określonych w ustawie o finansach publicznych i rozporządzeniach Ministra Finansów, które mają zagwarantować wiarygodność i użyteczność informacji dostarczanych przez rachunkowość.

Obowiązek przestrzegania ustawy o rachunkowości sprawia, że w JSFP znajduje zastosowanie zasada memoriałowa, natomiast obowiązek respektowania ustawy o finansach publicznych powoduje, że jednostki te uwzględniają również zasadę kasową. Zasada memoriałowa odnosi się do przychodów i kosztów. Zgodnie z nią przychody i koszty przypisywane są do okresu, którego dotyczą, niezależnie od tego, kiedy nastąpił związany z nimi wpływ lub wypływ środków pieniężnych. Stosowanie tej zasady zwiększa przejrzystość informacji oraz pozwala oprzeć zarządzanie na wynikach działalności. Z kolei zasada kasowa odnosi się do dochodów i wydatków. Zgodnie z nią dochody i wydatki przypisywane są do okresu, w którym nastąpił wpływ lub wypływ środków pieniężnych, niezależnie od tego, jakiego okresu one dotyczą⁹. Stosowanie zasady kasowej pozwala szybko ocenić gospodarowanie środkami pieniężnymi i dokonać porównań z ustalonymi wcześniej wielkościami. W praktyce zasada memoriałowa i kasowa przeplatają się. Ewidencja wykonania budżetu (dochodów i wydatków) przez poszczególnych dysponentów środków budżetowych odbywa się według zasady kasowej, natomiast stan majątku, koszty, przychody, fundusze i wynik finansowy są ewidencjonowane według zasady memoriałowej¹⁰.

Zróżnicowane zasady gospodarki finansowej poszczególnych JSFP wpływają na powiązanie tych jednostek z budżetem. W związku z tym można wyróżnić jednostki objęte metodą budżetowania brutto (jednostki

⁷ Zob. szerzej: K. Winiarska, M. Kaczurak-Kozak, *Rachunkowość budżetowa*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Kraków 2010, s. 36-41.

⁸ Dz.U. z 2009 r., nr 137, poz. 926 z późn. zm.

⁹ Na przykład, do dochodów danego roku należą wpłaty spóźnione za ubiegły rok, wpłaty bieżące za dany rok i wpłaty za przyszły rok, natomiast do wydatków danego roku należą płatności spóźnione wymagalne w ubiegłym roku, płatności bieżące wymagalne w danym roku, płatności wymagalne w przyszłym roku.

¹⁰ Warto zasygnalizować, że obecnie obserwuje się zjawisko wzorowania rachunkowości JSFP na rachunkowości stosowanej w sektorze prywatnym, a tym samym zjawisko stopniowego wprowadzania zasady memoriałowej w kolejnych JSFP, oczywiście przy uwzględnieniu specyfiki sektora publicznego (aktywa infrastrukturalne, programy ubezpieczeń społecznych).

budżetowe) oraz metodą budżetowania netto (samorządowe zakłady budżetowe, agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe fundusze celowe).

W rachunkowości JSFP szczególną rolę odgrywają konta pozabilansowe, na których stosuje się zapis jednostronny. Ich zastosowanie wiąże się z obowiązkiem ujęcia w księgach rachunkowych zdarzeń typu *ex ante*, czyli takich, które będą miały miejsce w przyszłości. W przypadku budżetów JST stosowanie kont pozabilansowych wynika z obowiązku ujęcia planowanych dochodów i wydatków budżetu oraz rozliczeń z innymi budżetami w ciągu roku, które nie podlegają ewidencji na kontach bilansowych, natomiast w przypadku jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stosowanie kont pozabilansowych wynika z obowiązku ujęcia wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność dochodów i wydatków, a w szczególności ujęcia zaangażowania w przyszłe wydatki¹¹.

Szczegółne rozwiązania w rachunkowości JSFP odnoszą się do sposobu ujęcia majątku trwałego. Wyróżnia się dwie kategorie środków trwałych: środki trwałe (finansowane ze środków na inwestycje) oraz pozostałe środki trwałe (finansowane ze środków na wydatki bieżące). Ponadto JSFP nie dokonują korekt rzeczowych składników aktywów obrotowych, gdyż na dzień bilansowy wycenia się je według wartości wynikającej z ewidencji. Specyficzne są również rozwiązania w zakresie ewidencji odpisów aktualizujących należności w porównaniu z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości¹².

Zakładowe plany kont JSFP są ujednolicone, gdyż opracowuje się je na podstawie planów kont określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹³. Zakładowe plany kont powinny być opracowane w taki sposób, aby uwzględniały następujące kwestie: ujęcie dochodów i wydatków w terminie ich zapłaty, niezależnie od rocznego budżetu, którego dotyczą, ujęcie wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność dochodów i wydatków, naliczenie i ewidencjonowanie odsetek od nieterminowych płatności nie później niż na

¹¹ Należy podkreślić, że zaangażowanie w przyszłe wydatki nie jest tożsame z powstaniem zobowiązania. Zaangażowanie wynika bowiem z podpisanych umów (np. umowy o pracę, umowy o świadczenie usług) oraz podjętych decyzji przyznających dotację, natomiast zobowiązanie wynika ze sporządzonych list płac, otrzymanych faktur itp. Tym samym zaangażowanie jest mniej konkretne niż zobowiązanie, w którym określa się jego wysokość i termin płatności.

¹² K. Winiarska, M. Kaczurak-Kozak, *Rachunkowość budżetowa*, s. 55.

¹³ Dz.U. z 2010 r., nr 128, poz. 861 z późn. zm.

koniec każdego kwartału, wycenianie aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych nie później niż na koniec kwartału.

W planowaniu, ewidencji i sprawozdawczości budżetowej JSFP uwzględniana jest klasyfikacja budżetowa. Jest to systematyczny podział dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów w formie jednolitego systemu symboli cyfrowych i nazw, którego zadaniem jest zapewnienie przejrzystości przepływu środków budżetowych. Problematykę klasyfikacji budżetowej regulują trzy akty wykonawcze do ustawy o finansach publicznych, a mianowicie: rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 grudnia 2009 r. w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów¹⁴, rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹⁵ oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji wydatków strukturalnych¹⁶.

Klasyfikacja budżetowa przewiduje podział na: części, działy, rozdziały i paragrafy, które stanowią tzw. podziałki klasyfikacji budżetowej. Części występują tylko w odniesieniu do budżetu państwa (tzw. klasyfikacja resortowa¹⁷), a ich nazwy odpowiadają organom władzy państwowej i administracji rządowej oraz działom administracji rządowej i wyodrębnionym zadaniom. Numeracja części jest dwucyfrowa. Działy stanowią w przypadku budżetu państwa elementy poszczególnych części budżetowych, natomiast w przypadku budżetów JST stanowią najwyższy stopień podziałki budżetowej. Obecnie funkcjonują 33 działy, które zostały stworzone na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności. W każdym dziale ujmuje się dochody budżetowe pochodzące z tego działu i wydatki budżetowe przeznaczone na jego sfinansowanie. Numeracja działów jest trzycyfrowa. Rozdziały stanowią elementy poszczególnych działów, a dotyczą określonego rodzaju jednostek lub określonych zadań wykonywanych przez JSFP. Numeracja rozdziałów jest pięciocyfrowa, przy czym trzy pierwsze cyfry to powtórzony numer działu¹⁸.

¹⁴ Dz.U. z 2009 r., nr 211, poz. 1633.

¹⁵ Dz.U. z 2010 r., nr 38, poz. 207.

¹⁶ Dz.U. z 2010 r., nr 44, poz. 255.

¹⁷ A. Zysnarska, *Rachunkowość jednostek budżetowych i gospodarki pozabudżetowej*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2006, s. 49.

¹⁸ Na przykład, dział oświata i wychowanie (801) obejmuje, między innymi, następujące rozdziały: szkoły podstawowe (80101), przedszkola (80104), gimnazja (80110), licea ogólnokształcące (80120), natomiast dział gospodarka komunalna i ochrona środowiska (900) obejmuje, między innymi, następujące rozdziały: gospodarka ściekowa i ochrona wód (90001), gospodarka odpadami (90002), oczyszczanie miast i wsi (90003), oświetlenie ulic, placów i dróg (90015).

Klasyfikacja działów

Symbol działu	Nazwa działu
010	Rolnictwo i łowiectwo
020	Leśnictwo
050	Rybołówstwo i rybactwo
100	Górnictwo i kopalnictwo
150	Przetwórstwo przemysłowe
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę
500	Handel
550	Hotele i restauracje
600	Transport i łączność
630	Turystyka
700	Gospodarka mieszkaniowa
710	Działalność usługowa
720	Informatyka
730	Nauka
750	Administracja publiczna
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa
752	Obrona narodowa
753	Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa
755	Wymiar sprawiedliwości
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem
757	Obsługa długu publicznego
758	Różne rozliczenia
801	Oświata i wychowanie
803	Szkolnictwo wyższe
851	Ochrona zdrowia
852	Pomoc społeczna
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej
854	Edukacyjna opieka wychowawcza
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody
926	Kultura fizyczna i sport

Paragrafy stanowią najniższy stopień podziałki budżetowej. Paragrafy dochodów i przychodów określają ich źródło, natomiast paragrafy wydatków określają strukturę wydatków według ich ekonomicznego charakteru. Numeracja paragrafów jest czterocyfrowa, przy czym ostatnia cyfra oznacza:

- 0 – finansowanie ze środków krajowych;
- 1 – finansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej;
- 2 – współfinansowanie programów realizowanych ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej;
- 3 – finansowanie z pożyczek i kredytów zagranicznych oraz darowizn lub grantów przyznanych Polsce przez poszczególne kraje lub instytucje;
- 4 – współfinansowanie pożyczek i kredytów zagranicznych oraz darowizn lub grantów przyznanych Polsce przez poszczególne kraje lub instytucje;
- 5 – finansowanie z innych środków bezzwrotnych;
- 6 – współfinansowanie innych środków bezzwrotnych;
- 7 – pozostałe;
- 8 – finansowanie programów i projektów ze środków funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz z funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną, z wyłączeniem budżetu środków europejskich;
- 9 – współfinansowanie programów i projektów ze środków funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz z funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną;

Paragrafy dochodów publicznych, przychodów pochodzących z prowadzonej działalności i z innych źródeł oraz środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi można połączyć w następujące grupy:

- paragrafy 0xxx, które dotyczą dochodów i przychodów, m.in. z tytułu podatków i opłat, grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych, odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat, odsetek od dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości;
- paragrafy 1xxx, które dotyczą m.in. wpływów z prywatyzacji mienia Skarbu Państwa;
- paragrafy 2xxx, które dotyczą m.in. dotacji i subwencji otrzymanych z budżetu państwa, dotacji otrzymanych z innego budżetu w związku z realizacją zawartych porozumień, wpływów do budżetu nadwyżki środków obrotowych samorządowego zakładu budżetowego oraz wpły-

wów pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej;

- paragrafy 6xxx, które dotyczą m.in. dotacji celowych otrzymanych na inwestycje i zakupy inwestycyjne;
- paragrafy 8xxx, które dotyczą dochodów i przychodów, m.in. z tytułu poręczeń i gwarancji, odsetek od udzielonych pożyczek i kredytów zagranicznych oraz od rachunków specjalnych, dochodów z tytułu skarbowych papierów wartościowych.

Paragrafy wydatków publicznych oraz środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi łączone są w następujące grupy:

- paragrafy 2xxx, które dotyczą m.in. dotacji i subwencji przekazanych z budżetu państwa, dotacji przekazanych z innego budżetu w związku z realizacją zawartych porozumień, wpłat do budżetu nadwyżki środków obrotowych przez samorządowy zakład budżetowy oraz wpłat pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej;
- paragrafy 3xxx, które dotyczą świadczeń na rzecz osób fizycznych;
- paragrafy 4xxx, które dotyczą wydatków bieżących jednostek budżetowych;
- paragrafy 6xxx, które dotyczą wydatków majątkowych;
- paragrafy 8xxx, które dotyczą obsługi długu publicznego;
- paragrafy xxx1, xxx2, xxx5, xxx6, xxx7, xxx8, xxx9, które dotyczą wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- paragrafy od 851x do 857x, które dotyczą środków własnych Unii Europejskiej.

Paragrafy przychodów i rozchodów związanych ze sprzedażą lub wykupem papierów wartościowych, prywatyzacją majątku Skarbu Państwa i JST, udzieleniem lub otrzymaniem i spłatą pożyczek i kredytów oraz związane z innymi operacjami finansowymi są oznaczane symbolem 9xxx.

Klasyfikacja części, działów i rozdziałów jest jednolita dla dochodów i wydatków, co pozwala na dokonywanie porównań i ustalanie różnic między nimi. Dochody i wydatki przedstawione w działach, rozdziałach i paragrafach są ujęte według podmiotów, które będą je wykonywać¹⁹.

¹⁹ K. Winiarska, M. Kaczurak-Kozak, *Rachunkowość budżetowa*, s. 55.

1.4. Pytania kontrolne

- Przedstaw pojęcie finansów publicznych.
- Przedstaw zakres dochodów i wydatków publicznych oraz przychodów i rozchodów publicznych.
- Wyjaśnij różnicę między nadwyżką a deficytem sektora finansów publicznych.
- Wymień jednostki sektora finansów publicznych (JSFP).
- Podaj definicję rachunkowości JSFP.
- Scharakteryzuj trzy obszary rachunkowości w ramach sektora finansów publicznych.
- Wymień specyficzne cechy i zasady rachunkowości JSFP.
- Przedstaw prawną podstawę rachunkowości JSFP.
- Scharakteryzuj specyfikę zasady kasowej i memoriałowej.
- Opisz na czym polegają: metoda budżetowania brutto i metoda budżetowania netto oraz wskaż przez, które JSFP są stosowane.
- Przedstaw pojęcie i prawne podstawy klasyfikacji budżetowej.
- Scharakteryzuj części, działy, rozdziały i paragrafy.
- Podaj nazwy następujących rozdziałów: 010, 600, 750, 801, 900, 926.

Rozdział 2

RACHUNKOWOŚĆ BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

2.1. Charakterystyka budżetu jednostki samorządu terytorialnego

Budżet jednostki samorządu terytorialnego to roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów JST, uchwalany przez organ stanowiący JST (radę gminy/powiatu, sejmik województwa) w formie uchwały budżetowej, która stanowi podstawę gospodarki finansowej JST w danym roku budżetowym. Uchwała budżetowa określa w szczególności:

- planowane dochody budżetu JST, z wyodrębnieniem dochodów bieżących i majątkowych;
- planowane wydatki budżetu JST, z wyodrębnieniem wydatków bieżących i majątkowych;
- planowany deficyt lub nadwyżkę budżetu JST wraz ze źródłami pokrycia deficytu lub przeznaczenia nadwyżki;
- planowane przychody i rozchody budżetu JST;
- limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych.

Do dochodów JST zalicza się dochody własne (szczególnie wpływy z podatków i opłat, dochody z majątku, dochody samorządowych jednostek budżetowych, wpłaty samorządowych zakładów budżetowych, odsetki od środków finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych JST, udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych), subwencję ogólną (część oświatowa, wyrównawcza i równoważąca¹), dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone i własne, środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz inne środki określone w odrębnych przepisach.

Wydatki budżetu JST przeznaczane są na realizację zadań JST. Wydatki te dzielą się na bieżące (przede wszystkim wydatki samorządowych jednostek budżetowych, dotacje na zadania bieżące, świadczenia na rzecz osób fizycznych, wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez JST, wydatki na obsługę długu JST) i majątkowe (inwestycje i zakupy in-

¹ W przypadku województw zamiast części równoważącej występuje część regionalna. Zob. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, Dz.U. z 2003 r., nr 203, poz. 1966 z późn. zm., art. 7.

westycyjne, zakup i objęcie akcji i udziałów, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego).

Dodatnia różnica między dochodami a wydatkami budżetu JST stanowi nadwyżkę budżetu JST, natomiast ujemna różnica jest deficytem budżetu JST. Deficyt budżetu JST może być sfinansowany przychodami pochodzącymi ze sprzedaży papierów wartościowych wyemitowanych przez JST, kredytów i pożyczek, prywatyzacji majątku JST, nadwyżki budżetu JST z lat ubiegłych lub nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST, wynikającej z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

W budżecie JST tworzy się rezerwę ogólną, w wysokości nie niższej niż 0,1% i nie wyższej niż 1% wydatków budżetu. Ponadto w budżecie JST mogą być tworzone rezerwy celowe, w wysokości do 5% wydatków budżetu JST.

Budżet JST jest wykonywany przez zarząd, który sprawuje ogólny nadzór nad realizacją, określonych uchwałą budżetową, dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów budżetu. Bankową obsługą budżetu JST zajmuje się bank wybrany na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych.

Budżet JST podlega kontroli wstępnej, która dotyczy projektu uchwały budżetowej, a jest dokonywana przez organ stanowiący JST i regionalną izbę obrachunkową, kontroli bieżącej, która dotyczy bieżącego wykonywania budżetu, a jest dokonywana przez bank zajmujący się obsługą bankową budżetu JST, zarząd JST i regionalną izbę obrachunkową oraz kontroli następnej, która dotyczy wykonania budżetu, a jest dokonywana przez organ stanowiący JST i regionalną izbę obrachunkową².

2.2. Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego określa rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej³. Plan ten stanowi podstawę do opracowania zakładowego planu kont, który powinien zapewniać możliwość sporządzenia sprawozdań finansowych i budżetowych oraz uwzględniać ustalenia

² Zob. szerzej: *Rachunkowość w jednostkach sektora finansów publicznych*, s. 46-47.

³ Dz.U. z 2010 r., nr 128, poz. 861 z późn. zm.

zarządu jednostki samorządu terytorialnego dotyczące zasad grupowania operacji gospodarczych istotnych dla rodzaju działalności. Zakładowy plan kont dla budżetu JST może być uzupełniony, w miarę potrzeby, o właściwe konta planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych.

Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Symbol konta	Nazwa konta
Konta bilansowe	
133	Rachunek budżetu
134	Kredyty bankowe
135	Rachunek środków na niewygasające wydatki
140	Środki pieniężne w drodze
222	Rozliczenie dochodów budżetowych
223	Rozliczenie wydatków budżetowych
224	Rozrachunki budżetu
225	Rozliczenie niewygasających wydatków
240	Pozostałe rozrachunki
250	Należności finansowe
260	Zobowiązania finansowe
290	Odpisy aktualizujące rozrachunki
901	Dochody budżetu
902	Wydatki budżetu
903	Niewykonane wydatki
904	Niewygasające wydatki
909	Rozliczenia międzyokresowe
960	Skumulowane wyniki budżetu
961	Wynik wykonania budżetu
962	Wynik na pozostałych operacjach
968	Prywatyzacja
Konta pozabilansowe	
991	Planowane dochody budżetu
992	Planowane wydatki budżetu
993	Rozliczenia z innymi budżetami

W dalszej części opracowania przedstawione zostały opisy poszczególnych kont, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych.

2.2.1. Konta bilansowe

Symbol i nazwa konta	Opis konta
133 Rachunek budżetu	Konto służy do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na bankowych rachunkach budżetu oraz lokat dokonywanych ze środków rachunku budżetu (zapisy są dokonywane wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych). Na stronie Wn ujmuje się wpływy środków pieniężnych na rachunek budżetu. Na stronie Ma ujmuje się wypłaty z rachunku budżetu. Saldo Wn oznacza stan środków pieniężnych na rachunku budżetu. Saldo Ma oznacza kwotę wykorzystanego kredytu bankowego.
134 Kredyty bankowe	Konto służy do ewidencji kredytów bankowych zaciągniętych na finansowanie budżetu. Na stronie Wn ujmuje się spłatę lub umorzenie kredytu. Na stronie Ma ujmuje się kredyt bankowy na finansowanie budżetu oraz odsetki od kredytu bankowego. Saldo Ma oznacza zadłużenie z tytułów kredytów zaciągniętych na finansowanie budżetu (tj. kredyt i odsetki od kredytu).
135 Rachunek środków na niewygasające wydatki	Konto służy do ewidencji operacji pieniężnych na rachunku bankowym środków na niewygasające wydatki (zapisy są dokonywane wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych). Na stronie Wn ujmuje się wpływy środków pieniężnych na rachunek środków na niewygasające wydatki, w korespondencji z kontem 133. Na stronie Ma ujmuje się wypłaty z rachunku środków na niewygasające wydatki na pokrycie wydatków niewygasających, w korespondencji z kontem 225. Saldo Wn oznacza stan środków pieniężnych na rachunku środków na niewygasające wydatki.
140 Środki pieniężne w drodze	Konto służy do ewidencji środków pieniężnych w drodze (przekazanych na przełomie okresów sprawozdawczych). Na stronie Wn ujmuje się kwoty środków pieniężnych w drodze. Na stronie Ma ujmuje się wpływ środków pieniężnych w drodze na rachunek budżetu. Saldo Wn oznacza stan środków pieniężnych w drodze.

222 Rozliczenie dochodów budżetowych	Konto służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez te jednostki dochodów budżetowych oraz z urzędami obsługującymi organy podatkowe z tytułu realizowanych przez nie dochodów budżetu państwa. Na stronie Wn ujmuje się dochody budżetowe zrealizowane przez jednostki budżetowe i urzędy obsługujące organy podatkowe w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 901. Na stronie Ma ujmuje się przelewy dochodów budżetowych na rachunek budżetu, dokonane przez jednostki budżetowe i urzędy obsługujące organy podatkowe, w korespondencji z kontem 133. Saldo Wn oznacza stan zrealizowanych dochodów budżetowych objętych okresowymi sprawozdaniami, lecz nieprzekazanych na rachunek budżetu. Saldo Ma oznacza stan dochodów budżetowych przekazanych przez jednostki budżetowe i urzędy obsługujące organy podatkowe na rachunek budżetu, lecz nieobjętych okresowymi sprawozdaniami. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi oraz urzędami obsługującymi organy podatkowe z tytułu zrealizowanych przez nie dochodów budżetowych.
223 Rozliczenie wydatków budżetowych	Konto służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu dokonanych przez te jednostki wydatków budżetowych. Na stronie Wn ujmuje się środki przelane z rachunku budżetu na pokrycie wydatków jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 133. Na stronie Ma ujmuje się wydatki dokonane przez jednostki budżetowe w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 902. Saldo Wn oznacza stan przelanych środków na rachunki bieżące jednostek budżetowych, lecz niewykorzystanych na pokrycie wydatków budżetowych. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu przelanych na ich rachunki środków budżetowych przeznaczonych na pokrycie realizowanych przez nie wydatków budżetowych.
224 Rozrachunki budżetu	Konto służy do ewidencji rozrachunków z innymi budżetami, a w szczególności: • rozliczeń dochodów budżetowych realizowanych przez urzędy skarbowe na rzecz budżetu jednostki samorządu terytorialnego; • rozrachunków z tytułu udziałów w dochodach innych budżetów; • rozrachunków z tytułu dotacji i subwencji; • rozrachunków z tytułu dochodów pobranych na rzecz budżetu państwa. Saldo Wn oznacza stan należności. Saldo Ma oznacza stan zobowiązań budżetu z tytułu pozostałych rozrachunków. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie stanu należności i zobowiązań według poszczególnych tytułów oraz według poszczególnych budżetów.

225 Rozliczenie niewygasających wydatków	Konto służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez te jednostki niewygasających wydatków. Na stronie Wn ujmuje się środki przebrane z rachunku budżetu na pokrycie niewygasających wydatków jednostek budżetowych. Na stronie Ma ujmuje się wydatki zrealizowane przez jednostki budżetowe w korespondencji z kontem 904 oraz przelewy środków niewykorzystanych, w korespondencji z kontem 135. Saldo Wn oznacza stan nierozliczonych środków przekazanych jednostkom budżetowym na realizację niewygasających wydatków. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu przekazanych im środków na realizację niewygasających wydatków.
240 Pozostałe rozrachunki	Konto służy do ewidencji innych rozrachunków związanych z realizacją budżetu, z wyjątkiem rozrachunków i rozliczeń ujmowanych na kontach 222, 223, 224, 225, 250, 260. Saldo Wn oznacza stan należności. Saldo Ma oznacza stan zobowiązań z tytułu pozostałych rozrachunków. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie stanu rozrachunków według poszczególnych tytułów oraz według kontrahentów.
250 Należności finansowe	Konto służy do ewidencji należności z tytułu udzielonych pożyczek. Na stronie Wn ujmuje się powstanie i zwiększenie należności finansowych. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenie należności finansowych. Saldo Wn oznacza stan należności finansowych. Saldo Ma oznacza stan nadpłat z tytułu należności finansowych. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności z poszczególnymi kontrahentami według tytułów należności.
260 Zobowiązania finansowe	Konto służy do ewidencji zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek i wyemitowanych instrumentów finansowych. Na stronie Wn ujmuje się wartość spłaconych zobowiązań finansowych. Na stronie Ma ujmuje się wartość zaciągniętych zobowiązań finansowych. Saldo Wn oznacza stan nadpłaconych zobowiązań finansowych. Saldo Ma oznacza stan zaciągniętych zobowiązań finansowych. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu zobowiązań z poszczególnymi kontrahentami według tytułów zobowiązań.
290 Odpisy aktualizujące należności	Konto służy do ewidencji odpisów aktualizujących należności. Na stronie Wn ujmuje się zmniejszenie wartości odpisów aktualizujących należności. Na stronie Ma ujmuje się zwiększenie wartości odpisów aktualizujących należności. Saldo oznacza wartość odpisów aktualizujących należności.

901 Dochody budżetu	Konto służy do ewidencji dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Na stronie Wn ujmuje się przeniesienie, w końcu roku, sumy dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego na konto 961. Na stronie Ma ujmuje się dochody budżetu: • na podstawie sprawozdań budżetowych jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 222; • na podstawie sprawozdań innych organów w zakresie dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w korespondencji z kontem 224; • z tytułu rozrachunków z innymi budżetami za dany rok budżetowy, w korespondencji z kontem 224; • z innych tytułów, w szczególności subwencje i dotacje, w korespondencji z kontem 133; • pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, w korespondencji z kontem 133; • pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, w korespondencji z kontem 133. Saldo Ma oznacza sumę dochodów budżetu JST za dany rok. Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego saldo przenosi się na konto 961. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwiać ustalenie stanu poszczególnych dochodów budżetu według podziałek planu finansowego.
902 Wydatki budżetu	Konto służy do ewidencji wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności wydatki: • jednostek budżetowych na podstawie ich sprawozdań budżetowych, w korespondencji z kontem 223; • realizowane z kredytu uruchomionego w formie realizacji zleceń płatniczych, w korespondencji z kontem 134. Na stronie Ma ujmuje się przeniesienie, w końcu roku, sumy wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego na konto 961. Saldo Wn oznacza sumę wydatków budżetu JST za dany rok. Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego saldo przenosi się na konto 961. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwiać ustalenie stanu poszczególnych wydatków budżetu według podziałek klasyfikacji.
903 Niewykonane wydatki	Konto służy do ewidencji niewykonanych wydatków zatwierdzonych do realizacji w latach następnych. Na stronie Wn ujmuje się wartość niewykonanych wydatków zatwierdzonych do realizacji w latach następnych w korespondencji z kontem 904. Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego saldo przenosi się na konto 961.

904 Niewygasające wydatki	Konto służy do ewidencji niewygasających wydatków. Na stronie Wn ujmuje się: • wydatki jednostek budżetowych dokonane w ciężar planu niewygasających wydatków, na podstawie ich sprawozdań budżetowych w korespondencji z kontem 225; • przeniesienie niewykorzystanych niewygasających wydatków na dochody budżetowe. Na stronie Ma ujmuje się wielkość zatwierdzonych niewygasających wydatków. Saldo Ma występuje do czasu zrealizowania planu niewygasających wydatków lub do czasu wygaśnięcia planu niewygasających wydatków.
909 Rozliczenia międzyokresowe	Konto służy do ewidencji rozliczeń międzyokresowych. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności koszty finansowe stanowiące wydatki przyszłych okresów (np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, w korespondencji z kontami 134 lub 260). Na stronie Ma ujmuje się przychody finansowe stanowiące dochody przyszłych okresów (np.: subwencje i dotacje przekazane w grudniu dotyczące następnego roku budżetowego). Ewidencja szczegółowa powinna umożliwiać ustalenie stanu rozliczeń międzyokresowych według ich tytułów.
960 Skumulowane wyniki budżetu	Konto służy do ewidencji stanu skumulowanych wyników budżetu JST oraz ewidencji operacji dotyczących zmniejszenia lub zwiększenia skumulowanych wyników budżetu JST. Na stronie Wn lub Ma ujmuje się, pod datą zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu, odpowiednio przeniesienie sald kont 961 i 962. Saldo Wn oznacza stan skumulowanego deficytu budżetu. Stan Ma oznacza stan skumulowanej nadwyżki budżetu.
961 Wynik wykonania budżetu	Konto służy do ewidencji wyniku wykonania budżetu, czyli deficytu lub nadwyżki. Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego na stronie Wn ujmuje się przeniesienie poniesionych w ciągu roku wydatków budżetu, odpowiednio w korespondencji z kontem 902, oraz niewykonanych wydatków, w korespondencji z kontem 903. Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego na stronie Ma ujmuje się przeniesienie zrealizowanych w ciągu roku dochodów budżetu w korespondencji z kontem 901. Saldo Wn oznacza stan deficytu budżetu. Saldo Ma oznacza stan nadwyżki. W roku następnym, pod datą zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu, saldo konta 961 przenosi się na konto 960. W ewidencji szczegółowej wyodrębnia się źródła zwiększeń i rodzaje zmniejszeń wyniku wykonania budżetu stosownie do potrzeb sprawozdawczości.

962 Wynik na pozostałych operacjach	Konto służy do ewidencji pozostałych operacji niekasowych wpływających na wynik wykonania budżetu. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności koszty finansowe oraz pozostałe koszty operacyjne związane z operacjami budżetowymi. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności przychody finansowe oraz pozostałe przychody operacyjne związane z operacjami budżetowymi. Saldo Wn oznacza nadwyżkę kosztów nad przychodami. Saldo Ma oznacza nadwyżkę przychodów nad kosztami. Pod datą zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu saldo konta 962 przenosi się na konto 960.
968 Prywatyzacja	Konto służy do ewidencji przychodów i rozchodów dotyczących prywatyzacji. Na stronie Wn ujmuje się rozchody pokryte środkami z prywatyzacji. Na stronie Ma ujmuje się przychody z tytułu prywatyzacji. Saldo Ma oznacza stan środków z prywatyzacji. Ewidencję szczegółową prowadzi się według podziałek klasyfikacji i tytułów prywatyzacji.

2.2.2. Konta pozabilansowe

Symbol i nazwa konta	Opis konta
991 Planowane dochody budżetu	Konto służy do ewidencji planu dochodów budżetowych oraz jego zmian. Na stronie Wn ujmuje się zmiany budżetu zmniejszające plan dochodów budżetu. Na stronie Ma ujmuje się planowane dochody budżetu oraz zmiany budżetu zwiększające planowane dochody. Saldo Ma określa w ciągu roku wysokość planowanych dochodów budżetu. Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego sumę równą saldu konta ujmuje się na stronie Wn konta 991.
992 Planowane wydatki budżetu	Konto służy do ewidencji planu wydatków budżetowych oraz jego zmian. Na stronie Wn ujmuje się planowane wydatki budżetu oraz zmiany budżetu zwiększające planowane wydatki. Na stronie Ma ujmuje się zmiany budżetu zmniejszające plan wydatków budżetowych lub wydatki zablokowane. Saldo Wn określa w ciągu roku wysokość planowanych wydatków budżetowych. Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego sumę równą saldu konta ujmuje się na stronie Ma konta 992.

993 Rozliczenia z innymi budżetami	Konto służy do pozabilansowej ewidencji rozliczeń z innymi budżetami w ciągu roku, które nie podlegają ewidencji na kontach bilansowych. Na stronie Wn ujmuje się należności z innych budżetów oraz spłatę zobowiązań wobec innych budżetów. Na stronie Ma ujmuje się zobowiązania wobec innych budżetów oraz wpłaty należności otrzymane z innych budżetów. Saldo Wn oznacza stan należności z innych budżetów. Saldo Ma oznacza stan zobowiązań.
---	---

2.3. Ewidencja księgowa wybranych operacji

Ewidencja operacji związanych z przepływem środków pieniężnych w budżecie JST jest prowadzona na koncie o symbolu 133, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja środków pieniężnych na rachunku budżetu

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wpływ dochodów własnych, subwencji i dotacji	133	901
Wydatki własne realizowane bezpośrednio z budżetu	902	133
Wpływ dochodów budżetowych zgromadzonych przez jednostki budżetowe	133	222
Przekazanie jednostkom budżetowym środków na pokrycie ich wydatków	223	133
Zwrot przez jednostki budżetowe niewykorzystanych środków na wydatki	133	223
Wpływ z tytułu udziału w podatkach dochodowych stanowiących dochód budżetu państwa	133	224
Wpływ dochodów z tytułu podatków i opłat pobieranych przez urzędy skarbowe	133	224
Odprowadzenie dochodów należnych budżetowi państwa	224	133
Udzielenie pożyczki z budżetu	250	133
Zwrot udzielonej pożyczki	133	250
Wpływ z tytułu zaciągniętego kredytu bankowego	133	134
Spłata zaciągniętego kredytu bankowego	134	133
Wpływ z tytułu zaciągniętej pożyczki oraz wyemitowanych papierów wartościowych	133	260
Spłata zaciągniętej pożyczki oraz wykup wyemitowanych papierów wartościowych	260	133
Wpływ z tytułu prywatyzacji mienia	133	968
Wpływ z tytułu subwencji i dotacji otrzymanych w grudniu za styczeń następnego roku	133	909

Ewidencja kredytów, pożyczek i wyemitowanych papierów wartościowych, które stanowią przychody lub rozchody budżetu JST jest prowadzona na kontach o symbolach: 134, 250 i 260, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja kredytów, pożyczek i wyemitowanych papierów wartościowych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wpływ z tytułu zaciągniętego kredytu bankowego	133	134
Splata zaciągniętego kredytu bankowego	134	133
Dodatnie różnice kursowe od kredytów zaciągniętych w walutach obcych oraz umorzenie kredytów	134	962
Ujemne różnice kursowe od kredytów zaciągniętych w walutach obcych	962	134
Naliczenie przez bank odsetek od kredytu zwiększających kwotę kredytu	909	134
Wyksięgowanie odsetek dopisanych do kwot kredytu w momencie ich spłaty lub umorzenia	134	909
Udzielenie pożyczki z budżetu	250	133
Zwrot udzielonej pożyczki	133	250
Umorzenie (części) udzielonej pożyczki	962	250
Naliczenie odsetek od udzielonej pożyczki	250	909
Wyksięgowanie odsetek od udzielonej pożyczki w momencie ich spłaty lub umorzenia	909	250
Wpływ z tytułu zaciągniętej pożyczki oraz wyemitowanych papierów wartościowych	133	260
Splata zaciągniętej pożyczki oraz wykup wyemitowanych papierów wartościowych	260	133
Umorzenie (części) zaciągniętej pożyczki	260	962
Naliczenie odsetek od zaciągniętej pożyczki	909	260
Wyksięgowanie odsetek od zaciągniętej pożyczki w momencie ich zapłaty lub umorzenia	260	909

Ewidencja rozliczenia jednostek budżetowych ze zgromadzonych dochodów i dokonanych wydatków budżetowych jest prowadzona na kontach o symbolach (odpowiednio): 222 i 223, natomiast ewidencja rozrachunków z innymi budżetami jest prowadzona na koncie o symbolu 224, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja rozliczenia dochodów i wydatków budżetowych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wpływ dochodów budżetowych zrealizowanych przez jednostki budżetowe	133	222
Dochody budżetowe zrealizowane przez jednostki budżetowe na podstawie sprawozdania Rb-27S	222	901
Przekazanie jednostkom budżetowym środków na pokrycie ich wydatków	223	133
Zwrot przez jednostki budżetowe niewykorzystanych środków na wydatki	133	223
Wydatki dokonane przez jednostki budżetowe na podstawie sprawozdania Rb-28S	902	223

Ewidencja rozrachunków budżetu

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przypisanie należnych dochodów z tytułu udziałów we wpływach stanowiących dochody budżetu państwa oraz dochodów pobranych przez urzędy skarbowe	224	901
Wpływ należnych dochodów z tytułu udziałów we wpływach stanowiących dochody budżetu państwa oraz dochodów pobranych przez urzędy skarbowe	133	224
Wpływ należnych dochodów z tytułu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych	133	224
Przekazanie budżetowi państwa należnych dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych	224	133
Przypisanie niewykorzystanej dotacji celowej do zwrotu	901	224
Zwrot niewykorzystanej dotacji celowej	224	133

Ewidencja dochodów budżetu (zgromadzonych bezpośrednio przez JST lub za pośrednictwem jednostek budżetowych bądź urzędów skarbowych) i wydatków budżetu (poniesionych bezpośrednio przez JST lub za pośrednictwem jednostek budżetowych) jest prowadzona na kontach o symbolach (odpowiednio): 901 i 902, natomiast ewidencja niewykonanych i niewygasających wydatków⁴ na kontach o symbolach (odpowiednio): 903 i 904, w korespondencji z innymi kontami.

⁴ Niezrealizowane kwoty wydatków budżetu JST wygasają z upływem roku budżetowego. Organ stanowiący JST może jednak ustalić wykaz wydatków niewygasających oraz określić ostateczny termin ich dokonania w następnym roku budżetowym. Zob. szerzej: Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz.U. z 2009 r., nr 137, poz. 926 z późn. zm., art. 263.

Ewidencja dochodów i wydatków budżetu

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wpływ dochodów własnych, subwencji i dotacji	133	901
Zwrot subwencji i dotacji (nieujętych na koncie 224)	901	133
Wydatki własne realizowane bezpośrednio z budżetu	902	133
Przypisanie należnych dochodów z tytułu udziałów we wpływach stanowiących dochody budżetu państwa oraz dochodów pobranych przez urzędy skarbowe	224	901
Przypisanie subwencji i dotacji otrzymanych w poprzednim roku budżetowym do dochodów właściwego roku budżetowego	909	901
Dochody budżetowe zrealizowane przez jednostki budżetowe na podstawie sprawozdania Rb-27S	222	901
Wydatki dokonane przez jednostki budżetowe na podstawie sprawozdania Rb-28S	902	223
Przeniesienie, pod datą ostatniego dnia roku budżetowego, dochodów budżetu zrealizowanych w ciągu roku	901	961
Przeniesienie, pod datą ostatniego dnia roku budżetowego, wydatków budżetu poniesionych w ciągu roku	961	902

Ewidencja niewykonanych i niewygasających wydatków

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wartość niewykonanych wydatków zatwierdzonych do realizacji w latach następnych	903	904
Przelew środków pieniężnych na rachunek środków na niewygasające wydatki	135	133
Środki przekazane na pokrycie wydatków zawartych w planie wydatków niewygasających	225	135
Wydatki jednostek budżetowych dokonane w ciężar planu niewygasających wydatków, na podstawie ich sprawozdań budżetowych	904	225
Zwrot niewykorzystanych środków przekazanych na realizację wydatków objętych planem niewygasających wydatków	135	225
Przeniesienie niewykorzystanych niewygasających wydatków na dochody budżetowe	904	901
Przeniesienie, pod datą ostatniego dnia roku budżetowego, niewykonanych wydatków zatwierdzonych do realizacji w latach następnych	961	903

Ewidencja wyniku wykonania budżetu JST (nadwyżki lub deficytu) jest dokonywana na kontach o symbolach: 960, 961 i 962, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja wyniku wykonania budżetu

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przeniesienie, pod datą ostatniego dnia roku budżetowego, dochodów budżetu zrealizowanych w ciągu roku	901	961
Przeniesienie, pod datą ostatniego dnia roku budżetowego, wydatków budżetu poniesionych w ciągu roku	961	902
Przeniesienie, pod datą ostatniego dnia roku budżetowego, niewykonanych wydatków zatwierdzonych do realizacji w latach następnych	961	903
Przeniesienie, pod datą zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu, dodatniego wyniku na operacjach niekasowych za poprzedni rok	962	960
Przeniesienie, pod datą zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu, ujemnego wyniku na operacjach niekasowych za poprzedni rok	960	962
Przeniesienie w roku następnym, pod datą zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu, nadwyżki budżetu za poprzedni rok	961	960
Przeniesienie w roku następnym, pod datą zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu, deficytu budżetu za poprzedni rok	960	961

2.4. Zadania

Celem zadań zawartych w niniejszym podrozdziale jest ułatwienie zrozumienia i przyswojenia przez Czytelnika zasad ewidencjonowania operacji związanych z przepływem środków pieniężnych w budżecie JST oraz rozliczeniem jednostek budżetowych ze zgromadzonych dochodów i dokonanych wydatków budżetowych, a także zasad ewidencjonowania dochodów i wydatków oraz ustalania wyniku wykonania budżetu JST.

Zadanie 2.4.1.

Założenia:

I. W gminie na dzień 1 lutego br. stany na wybranych kontach kształtowały się następująco:

- Rachunek budżetu 50 000 zł
- Kredyty bankowe 15 000 zł
- Należności finansowe 28 000 zł
- Zobowiązania finansowe 12 000 zł

II. W lutym br. wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1.	Otrzymano wyciąg bankowy potwierdzający:	
	a) wpływ subwencji ogólnej	13 000 zł
	b) wpływ z tytułu podatku od środków transportu	5 000 zł
2.	Zaciągnięto kredyt w banku spółdzielczym	25 000 zł
3.	Zaciągnięto pożyczkę od sąsiedniej gminy	12 000 zł
4.	Przekazano środki z rachunku budżetu dla szkoły podstawowej na finansowanie jej wydatków	8 000 zł
5.	Zaksięgowano sprawozdanie budżetowe o zrealizowanych dochodach budżetowych (Rb-27S)	5 000 zł
6.	Udzielono pożyczkę sąsiedniej gminie ze środków budżetu	23 000 zł
7.	Splącono ratę kredytu zaciągniętego w banku spółdzielczym	2 500 zł
8.	Splącono odsetki od kredytu, które nie były wcześniej naliczone	500 zł
9.	Splącono część pożyczki zaciągniętej od sąsiedniej gminy	3 000 zł
10.	Otrzymano od szkoły podstawowej sprawozdanie o wykonanych wydatkach (Rb-28S)	8 000 zł

Polecenia:

- Otwórz konta księgowe podanymi stanami.
- Zaksięguj powyższe operacje gospodarcze.
- Zinterpretuj obroty i saldo konta „Rachunek budżetu”.

Rozwiązanie:

• Rachunek budżetu	Wn	50 000 zł
• Kredyty bankowe	Ma	15 000 zł
• Należności finansowe	Wn	28 000 zł
• Zobowiązania finansowe	Ma	12 000 zł

Lp.	Kwota (w zł)	Dekretacja	
		Wn	Ma
1a.	13 000	133	901
1b.	5 000	133	222
2.	25 000	133	134
3.	12 000	133	260
4.	8 000	223	133
5.	5 000	222	901
6.	23 000	250	133

7.	2 500	134	133
8.	500	962	133
9.	3 000	260	133
10.	8 000	902	223

Obroty debetowe konta „Rachunek budżetu” wynoszą 105 000 zł, na co składa się stan środków pieniężnych na dzień 1 lutego br. oraz wpływy na rachunek budżetu w lutym br. Obroty kredytowe konta „Rachunek budżetu” wynoszą 37 000 zł, na co składają się wypłaty z rachunku budżetu w lutym br. Saldo debetowe jest równe 68 000 zł, co oznacza stan środków pieniężnych na rachunku budżetu.

Zadanie 2.4.2.

Założenia:

I. Powiat wykazywał na dzień 1 stycznia br. następujące salda na wybranych kontach:

- Rachunek budżetu 15 000 zł
- Należności finansowe 9 000 zł

II. W pierwszym tygodniu stycznia br. wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Zaciągnięto kredyt w banku komercyjnym 36 000 zł
2. Zaksięgowano odsetki od zaciągniętego kredytu 3 600 zł
3. Spłacono ratę kredytu bankowego 3 000 zł
4. Spłacono odsetki od zaciągniętego kredytu 300 zł
5. Zaliczono spłacone odsetki do wyniku bieżącego okresu zł
6. Bank komercyjny umorzył ratę zaciągniętego kredytu zł
7. Zaciągnięto kredyt w walucie obcej 25 000 zł
8. Bank pobrał prowizję od zaciągniętego kredytu 700 zł
9. Spłacono kredyt zaciągnięty w walucie obcej 25 500 zł
10. Zaksięgowano ujemne różnice kursowe związane ze spłatą kredytu zł

Polecenia:

1. Otwórz konta księgowe podanymi saldami.
2. Zaksięguj operacje gospodarcze na odpowiednich kontach.
3. Zinterpretuj obroty i saldo konta „Kredyty bankowe”.

Zadanie 2.4.3.

Założenia:

I. Na początek okresu gmina wykazywała stan środków na rachunku budżetu na poziomie 35 000 zł.

II. W bieżącym okresie wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano od gimnazjum zgromadzone dochody	7 000 zł
2. Przekazano środki na wydatki ośrodkowi pomocy społecznej	40 000 zł
3. Naliczono należne dochody z tytułu podatku opłacanego w formie karty podatkowej, pobrane przez urzędy skarbowe na podstawie sprawozdania	3 000 zł
4. Otrzymano od gimnazjum sprawozdanie o zgromadzonych dochodach (Rb-27S)	7 000 zł
5. Zaksięgowano należną dotację celową z budżetu państwa	38 000 zł
6. Otrzymano dochody z tytułu podatku opłacanego w formie karty podatkowej, pobranego przez urzędy skarbowe	3 000 zł
7. Otrzymano należną dotację celową z budżetu państwa	38 000 zł
8. Otrzymano od ośrodka pomocy społecznej sprawozdanie o poniesionych wydatkach (Rb-28S)	40 000 zł
9. Przypisano do zwrotu niewykorzystaną dotację celową otrzymaną z budżetu państwa	6 000 zł
10. Zwrócono niewykorzystaną dotację celową	 zł

Polecenia:

1. Otwórz konta i zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal i zinterpretuj obroty konta „Rozrachunki budżetu”.

Zadanie 2.4.4.

Założenia:

I. Na dzień 1 grudnia br. stan środków pieniężnych w budżecie powiatu wynosił 250.000 zł.

II. W grudniu br. wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano subwencję ogólną	52 000 zł
2. Przekazano szkole ponadgimnazjalnej środki na sfinansowanie jej wydatków	37 000 zł

3.	Otrzymano od zarządu dróg powiatowych sprawozdanie o zrealizowanych dochodach (Rb-27S)	41 000 zł
4.	Otrzymano zaciągniętą pożyczkę	100 000 zł
5.	Zaksięgowano wartość niewykonanych wydatków zatwierdzonych do realizacji w roku następnym	15 000 zł
6.	Jednostka udzielająca pożyczkę umorzyła jej część	20 000 zł
7.	Otrzymano od szkoły ponadgimnazjalnej sprawozdanie o poniesionych wydatkach (Rb-28S)	37 000 zł
8.	Przebiegano na dzień 31 grudnia br.:	
	a) zrealizowane dochody	 zł
	b) poniesione wydatki	 zł
	c) niewykonane wydatki zatwierdzone do realizacji w roku następnym	 zł
9.	Przeniesiono w następnym roku, pod datą zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu, wynik na pozostałych operacjach	 zł
10.	Przeniesiono w następnym roku, pod datą zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu, wynik budżetu za rok ubiegły	 zł

Polecenia:

1. Otwórz konta i zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal i zinterpretuj wynik wykonania budżetu.

Zadanie 2.4.5.

Założenia:

W bieżącym okresie w mieście na prawach powiatu wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1.	Zaciągnięto kredyt bankowy	200 000 zł
2.	Bank naliczył odsetki od zaciągniętego kredytu	20 000 zł
3.	Otrzymano sprawozdanie o dochodach zgromadzonych przez straż miejską (Rb- 27S)	3 000 zł
4.	Zaksięgowano wpłatę z tytułu podatku od nieruchomości zgromadzonego przez wydział podatków i opłat	2 500 zł
5.	Splacono ratę kredytu wraz z odsetkami:	
	a) rata	5 000 zł
	b) odsetki	500 zł
6.	Zaliczono zapłacone odsetki do wyniku bieżącego okresu	 zł
7.	Zaksięgowano wpłatę do budżetu zgromadzonych podatków i opłat lokalnych	10 000 zł

8. Otrzymano sprawozdanie wydziału podatków i opłat o zgromadzonych podatkach i opłatach lokalnych	12 500 zł
9. Bank umorzył część zaciągniętego kredytu	10 000 zł
10. Otrzymano środki pieniężne stanowiące dochody zgromadzone przez straż miejską	3 000 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal i zinterpretuj saldo konta „Kredyty bankowe”.

Zadanie 2.4.6.

Założenia:

W bieżącym okresie w województwie wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano od urzędu skarbowego sprawozdanie o zrealizowanych dochodach z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (Rb-27)	200 000 zł
2. Otrzymano dotację celową z budżetu państwa	150 000 zł
3. Przekazano zarządowi melioracji i urzędzeń wodnych środki na finansowanie wydatków	40 000 zł
4. Zaksięgowano wartość niewykonanych wydatków zatwierdzonych do realizacji w roku następnym	30 000 zł
5. Zaksięgowano wydatki poniesione przez zarząd melioracji i urzędzeń wodnych na podstawie sprawozdania o wydatkach (Rb-28S)	35 000 zł
6. Zaksięgowano wydatki własne budżetu poniesione bezpośrednio z rachunku budżetu	10 000 zł
7. Zarząd melioracji i urzędzeń wodnych zwrócił niewykorzystane środki na wydatki	 zł
8. Zaksięgowano dochody zrealizowane przez ośrodek doskonalenia nauczycieli na podstawie sprawozdania (Rb-27S)	4 000 zł
9. Przeniesiono na koniec roku:	
a) zgromadzone dochody	 zł
b) poniesione wydatki	 zł
c) niewykonane wydatki zatwierdzone do realizacji w roku następnym	 zł
10. Przeniesiono w następnym roku, pod datą zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu, wynik budżetu za rok ubiegły	 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal i zinterpretuj wynik wykonania budżetu.

Zadanie 2.4.7.**Założenia:**

I. Na dzień 1 grudnia br. stan środków pieniężnych na rachunku budżetu gminy wynosił 80 000 zł.

II. W grudniu br. wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Przelano na rachunek pogotowia opiekuńczego środki na sfinansowanie wydatków	33 000 zł
2. Otrzymano od ośrodka pomocy społecznej sprawozdanie o zrealizowanych dochodach (Rb-27S)	9 000 zł
3. Zrealizowano wydatki bezpośrednio z budżetu	12 000 zł
4. Otrzymano sprawozdanie od pogotowia opiekuńczego o wykonanych wydatkach (Rb-28S)	31 000 zł
5. Pogotowie opiekuńcze zwróciło niewykorzystane środki budżetowe	zł
6. Otrzymano subwencję i dotację z Ministerstwa Finansów	300 000 zł
7. Otrzymano sprawozdanie od urzędu skarbowego o zrealizowanych dochodach (Rb-27)	100 000 zł
8. Zaksięgowano wydatki poniesione przez ośrodek pomocy społecznej na podstawie sprawozdania (Rb-28S)	120 000 zł
9. Przeksięgowano na 31 grudnia br. zrealizowane dochody	zł
10. Przeksięgowano na 31 grudnia br. poniesione wydatki	zł

Polecenia:

1. Otwórz konta i zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Zinterpretuj obroty i saldo konta „Rachunek budżetu”.

Zadanie 2.4.8.**Założenia:**

I. Stany na wybranych kontach w powiecie kształtowały się na początek bieżącego okresu następująco:

• Rachunek budżetu	15 000 zł
• Kredyty bankowe	60 000 zł
• Środki pieniężne w drodze	800 zł

II. W bieżącym okresie wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1.	Otrzymano subwencję ogólną	70 000 zł
2.	Bank dopisał odsetki od środków na rachunku budżetu	50 zł
3.	Otrzymano wyciąg bankowy potwierdzający wpływ środków pieniężnych w drodze	800 zł
4.	Splącono ratę kredytu bankowego	6 000 zł
5.	Przekazano powiatowemu centrum pomocy rodzinie środki na finansowanie wydatków	29 000 zł
6.	Szkoła ponadgimnazjalna złożyła sprawozdanie o zrealizowanych dochodach (Rb-27S)	10 000 zł
7.	Otrzymano z powiatowego centrum pomocy rodzinie sprawozdanie o dokonanych wydatkach (RB-28S)	29 000 zł
8.	Otrzymano środki pieniężne na rachunek budżetu z tytułu dochodów zrealizowanych przez szkołę ponadgimnazjalną	10 000 zł
9.	Przeniesiono na koniec roku budżetowego:	
	a) dochody budżetu	 zł
	b) wydatki budżetu	 zł
10.	Przeniesiono w roku następnym:	
	a) wynik na pozostałych operacjach	 zł
	b) wynik wykonania budżetu w roku poprzednim	 zł

Polecenia:

1. Otwórz konta księgowe podanymi stanami.
2. Zaksięguj powyższe operacje gospodarcze.
3. Zinterpretuj wynik wykonania budżetu.

Zadanie 2.4.9.

Założenia:

W bieżącym okresie w gminie wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1.	Otrzymano sprawozdanie o dochodach zrealizowanych przez gimnazjum (Rb-27S)	3 200 zł
2.	Otrzymano subwencję z Ministerstwa Finansów	42 000 zł
3.	Zaksięgowano należne dotacje i subwencje	13 000 zł
4.	Otrzymano wpłatę z tytułu podatku od nieruchomości	1 000 zł
5.	Zaksięgowano wpływ środków pieniężnych stanowiących dochód zrealizowany przez gimnazjum	3 200 zł
6.	Wyemitowano obligacje komunalne	80 000 zł

7. Zaksięgowano sprawozdanie referatu podatków i opłat o zgromadzonym podatku od nieruchomości (Rb-27S)	zł
8. Otrzymano należności z tytułu dotacji i subwencji	zł

Polecenia:

1. Zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal i zinterpretuj obroty konta „Dochody budżetu”.

Zadanie 2.4.10.

Założenia:

W październiku br. w mieście na prawach powiatu wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano subwencję z Ministerstwa Finansów	49 000 zł
2. Przekazano szkole podstawowej środki na finansowanie jej wydatków	13 000 zł
3. Zaciągnięto kredyt w banku komercyjnym	200 000 zł
4. Bank dopisał odsetki od zaciągniętego kredytu	24 000 zł
5. Pokryto wydatki własne poniesione w budżecie	18 000 zł
6. Udzielono pożyczkę sąsiedniej gminie	67 000 zł
7. Otrzymano dochody zrealizowane przez szkołę podstawową	2 000 zł
8. Spłacono ratę kredytu bankowego	10 000 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal i zinterpretuj saldo konta „Rachunek budżetu”.

Zadanie 2.4.11.

Założenia:

W maju br. w województwie wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano zaciągniętą pożyczkę	429 000 zł
2. Wyemitowano obligacje komunalne	900 000 zł
3. Otrzymano dochody zgromadzone przez urząd skarbowy	58 000 zł
4. Otrzymano środki z funduszy unijnych	125 000 zł
5. Spłacono ratę zaciągniętej pożyczki	45 000 zł
6. Otrzymano dochody z tytułu udziałów w podatkach dochodowych	11 000 zł
7. Podmiot udzielający pożyczkę umorzył jej część	49 000 zł

8. Otrzymano środki ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi	355 000 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal i zinterpretuj saldo konta „Zobowiązania finansowe”.

Zadanie 2.4.12.

Założenia:

W bieżącym okresie w jednostce samorządu terytorialnego wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano środki z funduszy Unii Europejskiej	92 000 zł
2. Zaksięgowano wartość niewykonanych wydatków za-
twierdzonych do realizacji w latach następnych	23 000 zł
3. Przypisano dochody z tytułu podatków i opłat pobranych
przez urzędy skarbowe na podstawie sprawozdania	8 000 zł
4. Otrzymano dochody z tytułu udziału w podatkach do-
chodowych	10 000 zł
5. Przekazano środki na wydatki niewykonane na odrębny
rachunek bankowy	23 000 zł
6. Przekazano jednostkom budżetowym środki na finanso-
wanie wydatków ujętych w planie wydatków niewygasają-
cych	23 000 zł
7. Urząd skarbowy przekazał na rachunek budżetu dochody
z tytułu pobranych podatków i opłat	8 000 zł
8. Otrzymano od jednostek budżetowych sprawozdania o
wydatkach dokonanych w ciężar planu niewygasających
wydatków (Rb-28S)	23 000 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal i zinterpretuj saldo konta „Rachunek budżetu”.

2.5. Pytania kontrolne

- Przedstaw pojęcie budżetu jednostki samorządu terytorialnego (JST).
- Wymień dochody i wydatki budżetu JST.
- Wyjaśnij różnicę między nadwyżką a deficytem budżetu JST.
- Scharakteryzuj kontrolę wstępną, bieżącą i następną budżetu JST.
- Opisz funkcjonowanie kont: 133, 222, 223, 224, 901, 902, 960, 961.

Rozdział 3

RACHUNKOWOŚĆ SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTEK I ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH

3.1. Charakterystyka samorządowej jednostki i zakładu budżetowego

Samorządowa jednostka budżetowa to jednostka organizacyjna sektora finansów publicznych nieposiadająca osobowości prawnej, która pokrywa swoje wydatki bezpośrednio z budżetu (tzn. otrzymuje z budżetu JST środki na pokrycie swoich wydatków ujętych w planie finansowym), a pobrane dochody odprowadza na rachunek budżetu JST. Taka metoda rozliczania z budżetem jest określana jako budżetowanie brutto. Samorządowe jednostki budżetowe są tworzone, łączone i likwidowane przez organ stanowiący JST. Jednostka działa na podstawie statutu określającego jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności, a podstawą jej gospodarki finansowej jest plan dochodów i wydatków określany mianem planu finansowego jednostki budżetowej. Samorządowymi jednostkami budżetowymi są przede wszystkim urzędy samorządowe, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne oraz ośrodki pomocy społecznej.

Samorządowy zakład budżetowy to jednostka organizacyjna sektora finansów publicznych nieposiadająca osobowości prawnej, która odpłatnie wykonuje wyodrębnione zadania, pokrywając koszty swojej działalności z przychodów własnych. Ponadto zakład może otrzymywać z budżetu JST dotacje przedmiotowe i podmiotowe, dotacje celowe na zadania bieżące i inwestycyjne oraz jednorazowo dotację na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe. Samorządowy zakład budżetowy dokonuje wpłaty do budżetu JST z tytułu nadwyżki środków obrotowych¹. Taka metoda rozliczana z budżetem jest określana jako budżetowanie netto. Samorządowe zakłady budżetowe są tworzone, łączone, przekształcane i likwidowane przez organ stanowiący JST. Podstawą gospodarki finansowej zakładu jest roczny plan finansowy obejmujący przychody, w tym dotacje z budżetu JST, koszty i inne obciążenia, stan środków obrotowych, stan należności i zobowiązań na początek i koniec okresu oraz rozliczenia z budżetem JST. Samorządowymi zakładami budżetowymi są w szczególności podmioty wykonujące zadania własne JST w zakresie gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi, dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania

¹ Zob. szerzej: Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, Dz.U. z 2010 r., nr 241, poz. 1616, art. 43-44.

i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz, lokalnego transportu zbiorowego, targowisk i hal targowych, zieleni gminnej i zadrzewień, kultury fizycznej i sportu, pomocy społecznej, reintegracji zawodowej i społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, utrzymywania różnych gatunków egzotycznych i krajowych zwierząt oraz utrzymywania cmentarzy.

Sposób i tryb sporządzania planów finansowych samorządowych jednostek budżetowych, sposób dokonywania i zatwierdzania zmian w tych planach oraz sposób ustalania nadwyżki środków obrotowych w samorządowych zakładach budżetowych określa rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych².

3.2. Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych

Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych określa rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej³. Plan ten stanowi podstawę do opracowania zakładowego planu kont, który powinien zapewniać możliwość sporządzenia sprawozdań finansowych i budżetowych oraz uwzględniać ustalenia zarządu jednostki samorządu terytorialnego dotyczące zasad grupowania operacji gospodarczych istotnych dla rodzaju działalności. Liczba kont w zakładowym planie kont może być ograniczona, względem liczby wskazanej w rozporządzeniu, jedynie o konta służące do księgowania operacji gospodarczych niewystępujących w jednostce, a jednocześnie może być uzupełniona o konta zgodne co do treści ekonomicznej, w tym również przy wykorzystaniu symboli kont, które nie mają zastosowania w jednostce.

² Dz.U. z 2010 r., nr 241, poz. 1616.

³ Dz.U. z 2010 r., nr 128, poz. 861 z późn. zm.

**Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych
zakładów budżetowych**

Symbol konta	Nazwa konta
Zespół 0 – Majątek trwały	
011	Środki trwałe
013	Pozostałe środki trwałe
014	Zbiory biblioteczne
015	Mienie zlikwidowanych jednostek
016	Dobra kultury
017	Uzbrojenie i sprzęt wojskowy
020	Wartości niematerialne i prawne
030	Długoterminowe aktywa finansowe
071	Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych prawnych
072	Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych
073	Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe
077	Umorzenie uzbrojenia i sprzętu wojskowego
080	Środki trwałe w budowie (inwestycje)
Zespół 1 – Środki pieniężne i rachunki bankowe	
101	Kasa
130	Rachunek bieżący jednostki
131	Rachunek bieżący samorządowych zakładów budżetowych
132	Rachunek dochodów jednostek budżetowych
134	Kredyty bankowe
135	Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia
136	Rachunek państwowych funduszy celowych
137	Rachunek środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi
138	Rachunek środków europejskich
139	Inne rachunki bankowe
140	Krótkoterminowe aktywa finansowe
141	Środki pieniężne w drodze
Zespół 2 – Rozrachunki i rozliczenia	
201	Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami
221	Należności z tytułu dochodów budżetowych
222	Rozliczenie dochodów budżetowych
223	Rozliczenie wydatków budżetowych
224	Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich

225	Rozrachunki z budżetami
226	Długoterminowe należności budżetowe
227	Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich
228	Rozliczenie środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi
229	Pozostałe rozrachunki publicznoprawne
230	Rozliczenia z budżetem środków europejskich
231	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń
234	Pozostałe rozrachunki z pracownikami
240	Pozostałe rozrachunki
245	Wpływy do wyjaśnienia
290	Odpisy aktualizujące należności
Zespół 3 – Materiały i towary	
300	Rozliczenie zakupu
310	Materiały
330	Towary
340	Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów i towarów
Zespół 4 – Koszty według rodzajów i ich rozliczenie	
400	Amortyzacja
401	Zużycie materiałów i energii
402	Usługi obce
403	Podatki i opłaty
404	Wynagrodzenia
405	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia
409	Pozostałe koszty rodzajowe
490	Rozliczenie kosztów
Zespół 5 – Koszty według typów działalności i ich rozliczenie	
500	Koszty działalności podstawowej
530	Koszty działalności pomocniczej
550	Koszty zarządu
580	Rozliczenie kosztów działalności
Zespół 6 – Produkty	
600	Produkty gotowe i półfabrykaty
620	Odchylenia od cen ewidencyjnych produktów
640	Rozliczenia międzyokresowe kosztów
Zespół 7 – Przychody, dochody i koszty	
700	Sprzedaż produktów i koszt ich wytworzenia
720	Przychody z tytułu dochodów budżetowych

730	Sprzedaż towarów i wartość ich zakupu
740	Dotacje i środki na inwestycje
750	Przychody finansowe
751	Koszty finansowe
760	Pozostałe przychody operacyjne
761	Pozostałe koszty operacyjne
770	Zyski nadzwyczajne
771	Straty nadzwyczajne
Zespół 8 – Fundusze, rezerwy i wynik finansowy	
800	Fundusz jednostki
810	Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje
820	Rozliczenie wyniku finansowego
840	Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów
851	Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
853	Fundusze celowe
855	Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek
860	Wynik finansowy
870	Podatki i obowiązkowe rozliczenia z budżetem obciążające wynik finansowy
Konta pozabilansowe	
970	Płatności ze środków europejskich
975	Wydatki strukturalne
976	Wzajemne rozliczenia między jednostkami
980	Plan finansowy wydatków budżetowych
981	Plan finansowy niewygasających wydatków
982	Plan wydatków środków europejskich
983	Zaangażowanie wydatków środków europejskich roku bieżącego
984	Zaangażowanie wydatków środków europejskich przyszłych lat
985	Zaangażowanie środków samorządowych zakładów budżetowych
990	Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym
992	Zapewnienia finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa
998	Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego
999	Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat

W dalszej części opracowania przedstawione zostały opisy poszczególnych kont ujętych w kolejnych zespołach planu kont, które służą lub mogą służyć do księgowania operacji gospodarczych występujących w samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych.

3.2.1. Konta zespołu 0 – Majątek trwały

Konta zespołu 0 służą do ewidencji rzeczowego majątku trwałego, wartości niematerialnych i prawnych, finansowego majątku trwałego, umorzenia majątku oraz inwestycji.

Symbol i nazwa konta	Opis konta
011 Środki trwałe	Konto służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością jednostki, które nie podlegają ujęciu na kontach: 013, 014, 016 i 017. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności: • przychody nowych lub używanych środków trwałych pochodzących z zakupu gotowych środków trwałych lub inwestycji oraz wartość ulepszeń zwiększających wartość początkową środków trwałych; • przychody środków trwałych nowo ujawnionych; • nieodpłatne przyjęcie środków trwałych; • zwiększenia wartości początkowej środków trwałych dokonywane na skutek aktualizacji ich wyceny. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenia stanu i wartości początkowej środków trwałych, z wyjątkiem umorzenia środków trwałych, które ujmuje się na koncie 071, a w szczególności: • wycofanie środków trwałych z używania na skutek ich likwidacji, z powodu zniszczenia, zużycia, sprzedaży oraz nieodpłatnego przekazania; • ujawnione niedobory środków trwałych; • zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych dokonywane na skutek aktualizacji ich wyceny. Saldo Wn oznacza stan środków trwałych w wartości początkowej. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić: • ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów środków trwałych; • ustalenie osób lub komórek organizacyjnych, którym powierzono środki trwałe; • należyte obliczenie umorzenia i amortyzacji.

013 Pozostałe środki trwałe	Konto służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej pozostałych środków trwałych, niepodlegających ujęciu na kontach 011, 014, 016 i 017, wydanych do używania na potrzeby działalności podstawowej jednostki lub działalności finansowo wyodrębnionej, które podlegają umorzeniu w pełnej wartości w miesiącu wydania do używania. Na stronie Wn ujmuje się zwiększenia stanu i wartości początkowej pozostałych środków trwałych, a w szczególności: • środki trwałe przyjęte do używania z zakupu lub inwestycji; • nadwyżki środków trwałych w używaniu; • nieodpłatne otrzymanie środków trwałych. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenia stanu i wartości początkowej pozostałych środków trwałych (z wyjątkiem umorzenia ujmowanego na koncie 072), a w szczególności: • wycofanie środków trwałych z używania na skutek likwidacji, zniszczenia lub zużycia, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania oraz zdjęcia z ewidencji syntetycznej; • ujawnione niedobory środków trwałych w używaniu. Saldo Wn oznacza wartość środków trwałych znajdujących się w używaniu w wartości początkowej. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie wartości początkowej środków trwałych oddanych do używania oraz osób lub komórek organizacyjnych, u których znajdują się środki trwałe.
014 Zbiory biblioteczne	Konto służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości zbiorów bibliotecznych bibliotek naukowych, fachowych, szkolnych i pedagogicznych oraz bibliotek publicznych. Na stronie Wn ujmuje się zwiększenia stanu i wartości początkowej zbiorów bibliotecznych, a w szczególności: • przychód zbiorów bibliotecznych pochodzących z zakupu lub nieodpłatnie otrzymanych; • nadwyżki zbiorów bibliotecznych. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenia stanu i wartości początkowej zbiorów bibliotecznych (z wyjątkiem umorzenia, które ujmuje się na koncie 072), a w szczególności: • rozchód zbiorów bibliotecznych na skutek likwidacji, sprzedaży lub nieodpłatnego przekazania; • niedobory zbiorów bibliotecznych. Saldo Wn oznacza stan zbiorów bibliotecznych znajdujących się w jednostce. Przychody i rozchody zbiorów bibliotecznych wycenia się według cen nabycia. Przychody z tytułu nieodpłatnego otrzymania lub nadwyżki wycenia się zgodnie z komisyjnym oszacowaniem ich wartości. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie stanu poszczególnych zbiorów bibliotecznych, z dalszym podziałem określonym w odrębnych przepisach.

015 Mienie zlikwidowanych jednostek	Konto służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości mienia przejętego przez organ założycielski lub nadzorujący po zlikwidowanym przedsiębiorstwie państwowym, komunalnym lub innej podległej jednostce organizacyjnej, czyli zakładzie budżetowym lub gospodarstwie pomocniczym. Na stronie Wn organ założycielski lub nadzorujący ujmuje w szczególności: • wartość mienia przejętego po zlikwidowanym przedsiębiorstwie lub innej jednostce organizacyjnej, według wartości wynikającej z bilansu zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub jednostki; • korektę wartości mienia, stanowiącą różnicę pomiędzy wartością mienia wynikającą z bilansu zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub jednostki a wartością mienia przekazanego spółce, innej jednostce organizacyjnej lub sprzedanego; • wartość mienia zwróconego przez spółkę lub pozostającego po zlikwidowanej innej jednostce organizacyjnej, która zostaje przyjęta na stan składników majątkowych organu założycielskiego lub organu nadzorującego. Na stronie Ma organ założycielski lub organ nadzorujący ujmuje w szczególności: • wartość mienia pozostającego po zlikwidowanym przedsiębiorstwie lub innej jednostce organizacyjnej, a przekazanego spółce, w wysokości wynikającej z umowy ze spółką, lub przekazanego jako udział do spółki, wartość mienia sprzedanego lub przekazanego innym jednostkom; • korektę wartości mienia stanowiącą różnicę pomiędzy wartością mienia wynikającą z bilansu zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub innej jednostki organizacyjnej a wartością mienia przekazanego spółce lub innym jednostkom. Saldo Wn oznacza stan mienia zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub innej jednostki organizacyjnej według wartości wynikającej z bilansu tego przedsiębiorstwa lub jednostki, będącego w dyspozycji organu założycielskiego lub nadzorującego, a nieprzekazanego spółkom, innym jednostkom organizacyjnym lub nieprzejętego na własne potrzeby, albo też zagospodarowanego w inny sposób. Ewidencję szczegółową może stanowić bilans zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub innej jednostki organizacyjnej wraz z załącznikami. Ewidencja szczegółowa może zawierać również dane z ewidencji pozabilansowej.
--	---

016 Dobra kultury	Konto służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości dóbr kultury. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności: • przychód dóbr kultury pochodzących z zakupu lub nieodpłatnie otrzymanych; • nadwyżki. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności: • rozchód dóbr kultury na skutek likwidacji, sprzedaży lub nieodpłatnego przekazania; • niedobory. Saldo Wn oznacza wartość dóbr kultury znajdujących się w jednostce. Przychody i rozchody dóbr kultury wycenia się według cen nabycia. Przychody z tytułu nieodpłatnego otrzymania lub nadwyżki wycenia się zgodnie z komisyjnym oszacowaniem ich wartości.
017 Uzbrojenie i sprzęt wojskowy	Konto służy do ewidencji środków trwałych zaliczanych, na podstawie odrębnych przepisów, do uzbrojenia i sprzętu wojskowego. Konto działa według zasad analogicznych do konta 011.
020 Wartości niematerialne i prawne	Konto służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych. Na stronie Wn ujmuje się zwiększenia stanu i wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenia stanu i wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych (z wyjątkiem umorzenia ujmowanego na koncie 071 i 072). Saldo Wn oznacza stan wartości niematerialnych i prawnych w wartości początkowej. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić należyte obliczanie umorzenia wartości niematerialnych i prawnych, podział według ich tytułów lub osób odpowiedzialnych.
030 Długoterminowe aktywa finansowe	Konto służy do ewidencji długoterminowych aktywów finansowych, w szczególności akcji i innych długoterminowych aktywów finansowych, o terminie wykupu dłuższym niż rok. Na stronie Wn ujmuje się zwiększenia stanu długoterminowych aktywów finansowych. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenia stanu długoterminowych aktywów finansowych. Saldo Wn oznacza wartość długoterminowych aktywów finansowych. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić ustalenie wartości poszczególnych składników długoterminowych aktywów finansowych według tytułów.

071 Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	Konto służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają umorzeniu według stawek amortyzacyjnych stosowanych przez jednostkę. Odpisy umorzeniowe są dokonywane w korespondencji z kontem 400. Na stronie Wn ujmuje się zmniejszenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Na stronie Ma ujmuje się zwiększenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Saldo Ma wyraża stan umorzenia wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Ewidencję szczegółową prowadzi się według zasad podanych w wyjaśnieniach do kont 011 i 020.
072 Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych	Konto służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych, podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości, w miesiącu wydania ich do używania. Umorzenie księgowane jest w korespondencji z kontem 401. Na stronie Wn ujmuje się umorzenie środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych, zlikwidowanych z powodu zużycia lub zniszczenia, sprzedanych, przekazanych nieodpłatnie oraz zdjętych z ewidencji syntetycznej, a także stanowiących niedobór lub szkodę. Na stronie Ma ujmuje się odpisy umorzenia nowych, wydanych do używania środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych obciążające odpowiednie koszty, dotyczące nadwyżek środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie. Saldo Ma wyraża stan umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych umorzonych w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do używania.
073 Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe	Konto służy do ewidencji odpisów aktualizujących długoterminowe aktywa finansowe. Saldo Ma oznacza wartość odpisów aktualizujących długoterminowe aktywa finansowe.

080 Środki trwałe w budowie (inwestycje)	Konto służy do ewidencji kosztów środków trwałych w budowie oraz rozliczenia kosztów środków trwałych w budowie na uzyskane efekty. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności: • poniesione koszty dotyczące środków trwałych w budowie w ramach prowadzonych inwestycji zarówno przez obcych wykonawców, jak i we własnym zakresie; • poniesione koszty dotyczące przekazanych do montażu, lecz jeszcze nieoddanych do używania, maszyn, urządzeń oraz innych przedmiotów, zakupionych od kontrahentów oraz wytworzonych w ramach własnej działalności gospodarczej; • poniesione koszty ulepszenia środka trwałego (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja), które powodują zwiększenie wartości użytkowej środka trwałego. Na stronie Ma ujmuje się wartość uzyskanych efektów, a szczególnie: • środków trwałych; • wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych w budowie. Saldo Wn oznacza wartość kosztów środków trwałych w budowie i ulepszeń. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić co najmniej wyodrębnienie kosztów środków trwałych w budowie według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych oraz skalkulowanie ceny nabycia lub kosztu wytworzenia poszczególnych obiektów środków trwałych.
---	---

3.2.2. Konta zespołu 1 – Środki pieniężne i rachunki bankowe

Konta zespołu 1 służą do ewidencji krajowych i zagranicznych środków pieniężnych przechowywanych w kasach, krótkoterminowych papierów wartościowych, krajowych i zagranicznych środków pieniężnych lokowanych na rachunkach w bankach, udzielanych przez banki kredytów w krajowych i zagranicznych środkach pieniężnych oraz innych krajowych i zagranicznych środków pieniężnych.

Symbol i nazwa konta	Opis konta
101 Kasa	Konto służy do ewidencji krajowej i zagranicznej gotówki znajdującej się w kasach jednostki. Na stronie Wn ujmuje się wpływy gotówki oraz nadwyżki kasowe. Na stronie Ma ujmuje się rozchody gotówki i niedobory kasowe. Saldo Wn oznacza stan gotówki w kasie. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie: • stanu gotówki w walucie polskiej; • stanu gotówki w walucie zagranicznej, wyrażonego w walucie polskiej i obcej, z podziałem na poszczególne waluty obce; • wartości gotówki powierzonej poszczególnym osobom za nią odpowiedzialnym.

130 Rachunek bieżący jednostki	Konto służy do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków i dochodów (wpływów) budżetowych objętych planem finansowym. Na stronie Wn ujmuje się wpływy środków pieniężnych: - otrzymanych na realizację wydatków budżetowych zgodnie z planem finansowym oraz dla dysponentów niższego stopnia, w korespondencji z kontem 223; - z tytułu zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych (ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji dochodów budżetowych), w korespondencji z kontem 101, 221 lub innym właściwym kontem. Na stronie Ma ujmuje się: - zrealizowane wydatki budżetowe zgodnie z planem finansowym jednostki, jak również środki pobrane do kasy na realizację wydatków budżetowych (ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji wydatków budżetowych), w korespondencji z właściwymi kontami zespołów 1, 2, 3, 4, 7 lub 8; - okresowe przelewy dochodów budżetowych do budżetu, w korespondencji z kontem 222; - okresowe przelewy środków pieniężnych dla dysponentów niższego stopnia (ewidencja szczegółowa według dysponentów, którym przelano środki pieniężne), w korespondencji z kontem 223. Zapisy na koncie są dokonywane na podstawie wyciągów bankowych. Obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt wprowadza się dodatkowo techniczny zapis ujemny. Saldo Wn oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki budżetowej. Saldo konta 130 jest równe sald wynikających z ewidencji szczegółowej prowadzonej dla kont: - wydatków budżetowych; w zakresie wydatków budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych otrzymanych na realizację wydatków budżetowych, a niewykorzystanych do końca roku; - dochodów budżetowych; w zakresie dochodów budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych, które do końca roku nie zostały przebrane do budżetu. Saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie: - przelewu środków pieniężnych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 223; - przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzebranych do końca roku, w korespondencji z kontem 222.
131 Rachunek bieżący samorządowych zakładów budżetowych	Konto służy do ewidencji środków pieniężnych działalności podstawowej samorządowych zakładów budżetowych znajdujących się na rachunku bankowym. Na stronie Wn ujmuje się wpływy środków na rachunek bankowy. Na stronie Ma ujmuje się wypłaty środków z rachunku bankowego. Saldo Wn oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bankowym.

132 Rachunek dochodów jednostek budżetowych	Konto służy do ewidencji środków pieniężnych gromadzonych na wydzielonym rachunku bankowym jednostek budżetowych prowadzących działalność oświatową, w szczególności z tytułu: spadków, zapisów, darowizn, odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie albo w użytkowaniu samorządowej jednostki budżetowej i przeznaczonych na finansowanie działalności jednostki, z wyłączeniem finansowania wynagrodzeń osobowych. Na stronie Wn ujmuje się wpływ środków pieniężnych na ten rachunek. Na stronie Ma ujmuje się wypłaty środków pieniężnych z rachunku bankowego. Saldo Wn oznacza stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych dochodów. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie stanu poszczególnych tytułów pozyskiwania dochodów według działów, rozdziałów i paragrafów.
134 Kredyty bankowe	Konto służy do ewidencji kredytów bankowych przeznaczonych na finansowanie działalności podstawowej i inwestycji, przelanych przez bank na odpowiednie rachunki bankowe. Na stronie Wn ujmuje się spłatę kredytów. Na stronie Ma ujmuje się kredyty udzielone jednostce przez bank i przelane na rachunek bieżący lub inwestycyjny. Saldo Ma oznacza stan kredytów udzielonych przez bank oraz przelanych na rachunki jednostki.
135 Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia	Konto służy do ewidencji środków funduszy specjalnego przeznaczenia, a w szczególności zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, funduszy celowych i innych funduszy, którymi dysponuje jednostka. Na stronie Wn ujmuje się wpływy środków na rachunki bankowe. Na stronie Ma ujmuje się wypłaty środków z rachunków bankowych. Saldo Wn oznacza stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych funduszy. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie stanu środków każdego funduszu.
137 Rachunek środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi	Konto służy do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na rachunkach środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi innych niż środki europejskie. Na stronie Wn ujmuje się wpływ tych środków na rachunek bankowy. Na stronie Ma ujmuje się wypływ tych środków. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie stanu środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi w podziale na źródła ich pochodzenia.

138 Rachunek środków europejskich	Konto służy do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na rachunkach bankowych, związanych z realizacją programów i projektów finansowanych ze środków europejskich. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności wpływy środków pieniężnych w korespondencji z kontem 227. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności wypłaty środków pieniężnych na realizację programów i projektów finansowanych z tych środków. Ewidencja szczegółowa jest prowadzona w szczegółowości planu finansowego i powinna zapewniać możliwość ustalenia stanu poszczególnych środków pieniężnych według źródeł ich pochodzenia. Ewidencja ta powinna umożliwiać również ustalenie stanu tych środków odpowiednio w podziale na programy lub projekty.
139 Inne rachunki bankowe	Konto służy do ewidencji operacji dotyczących środków pieniężnych wydzielonych na innych rachunkach bankowych niż rachunki bieżące, w tym na rachunkach pomocniczych i rachunkach specjalnego przeznaczenia, a w szczególności obrotów na wyodrębnionych rachunkach bankowych: • czeków potwierdzonych; • sum depozytowych; • sum na zlecenie; • środków obcych na inwestycje. Zapisy na koncie są dokonywane wyłącznie na podstawie dowodów bankowych. Na stronie Wn ujmuje się wpływy wydzielonych środków pieniężnych z rachunków bieżących oraz sum depozytowych i na zlecenie. Na stronie Ma ujmuje się wypłaty środków pieniężnych dokonane z wydzielonych rachunków bankowych. Saldo Wn oznacza stan środków pieniężnych znajdujących się na innych rachunkach bankowych. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić ustalenie stanu środków pieniężnych dla każdego wydzielonego rachunku bankowego, a także według kontrahentów.
140 Krótkoterminowe aktywa finansowe	Konto służy do ewidencji krótkoterminowych aktywów finansowych, a w szczególności akcji, udziałów i innych papierów wartościowych wyrażonych zarówno w walucie polskiej, jak i w walutach obcych. Na stronie Wn ujmuje się zwiększenia stanu krótkoterminowych aktywów finansowych. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenia stanu krótkoterminowych aktywów finansowych. Saldo Wn oznacza stan krótkoterminowych aktywów finansowych. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie: • poszczególnych składników krótkoterminowych aktywów finansowych; • stanu poszczególnych krótkoterminowych aktywów finansowych wyrażonego w walucie polskiej i obcej, z podziałem na poszczególne waluty obce; • wartości krótkoterminowych aktywów finansowych powierzonych poszczególnym osobom za nie odpowiedzialnym.

141 Środki pieniężne w drodze	Konto służy do ewidencji środków pieniężnych w drodze. Na stronie Wn ujmuje się zwiększenia stanu środków pieniężnych w drodze. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenia stanu środków pieniężnych w drodze. Saldo Wn oznacza stan środków pieniężnych w drodze. Stosownie do przyjętej techniki księgowania, środki pieniężne w drodze mogą być ewidencjonowane na bieżąco lub tylko na przełomie okresu sprawozdawczego.
-------------------------------------	--

3.2.3. Konta zespołu 2 – Rozrachunki i rozliczenia

Konta zespołu 2 służą do ewidencji krajowych i zagranicznych rozrachunków oraz rozliczeń, rozliczeń środków budżetowych, środków europejskich i innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, wynagrodzeń, rozliczeń niedoborów, szkód i nadwyżek oraz rozliczeń związanych z rozrachunkami i roszczeniami spornymi.

Symbol i nazwa konta	Opis konta
201 Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami	Konto służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnych, a także należności z tytułu przychodów finansowych. Na koncie nie ujmuje się należności jednostek budżetowych zaliczanych do dochodów budżetowych, które ujmowane są na koncie 221. Na stronie Wn ujmuje się powstałe należności i roszczenia oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań. Na stronie Ma ujmuje się powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności i roszczeń. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń. Saldo Ma oznacza stan zobowiązań. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów.

221 Należności z tytułu dochodów budżetowych	Konto służy do ewidencji należności jednostek z tytułu dochodów budżetowych oraz należności z tytułu podatków pobieranych przez właściwe organy. Zapisy z tego tytułu mogą być dokonywane na koniec okresów sprawozdawczych na podstawie sprawozdań z ewidencji podatkowej (zaległości i nadpłaty). Na stronie Wn ujmuje się ustalone należności z tytułu dochodów budżetowych i zwroty nadpłat. Na stronie Ma ujmuje się wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy (zmniejszenia) należności. Saldo Wn oznacza stan należności z tytułu dochodów budżetowych. Saldo Ma oznacza stan zobowiązań jednostki budżetowej z tytułu nadpłat w tych dochodach. Ewidencja szczegółowa powinna być prowadzona według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej, których należności dotyczą.
222 Rozliczenie dochodów budżetowych	Konto służy do ewidencji rozliczenia zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych. Na stronie Wn ujmuje się dochody budżetowe przebrane do budżetu, w korespondencji odpowiednio z kontem 130. Na stronie Ma ujmuje się w ciągu roku budżetowego okresowe lub roczne przeksięgowania zrealizowanych dochodów budżetowych na konto 800, na podstawie sprawozdań budżetowych. Saldo Ma oznacza stan dochodów budżetowych zrealizowanych, lecz nieprzebranych do budżetu. Saldo ulega likwidacji poprzez księgowanie przelewu do budżetu dochodów budżetowych poabranych, lecz nieprzebranych do końca roku, w korespondencji z kontem 130.

223 Rozliczenie wydatków budżetowych	Konto służy do ewidencji rozliczenia zrealizowanych przez jednostkę wydatków budżetowych, w tym wydatków w ramach współfinansowania programów i projektów realizowanych ze środków europejskich oraz operacji związanych z przepływami środków europejskich w zakresie, w którym środki te stanowią dochody jednostek samorządu terytorialnego. Na stronie Wn ujmuje się: • w ciągu roku budżetowego okresowe lub roczne przeniesienia, na podstawie sprawozdań budżetowych, zrealizowanych wydatków budżetowych, w tym wydatków budżetu państwa w ramach współfinansowania programów i projektów realizowanych ze środków europejskich na konto 800; • okresowe przelewy środków pieniężnych na pokrycie wydatków budżetowych oraz wydatków w ramach współfinansowania programów i projektów realizowanych ze środków europejskich, w korespondencji z kontem 130. Na stronie Ma ujmuje się: • okresowe wpływy środków pieniężnych otrzymanych na pokrycie wydatków budżetowych, w tym wydatków budżetu państwa w ramach współfinansowania programów i projektów realizowanych ze środków europejskich, w korespondencji z kontem 130; • okresowe wpływy środków pieniężnych przeznaczonych dla dysponentów niższego stopnia, w korespondencji z kontem 130. Saldo Ma oznacza stan środków pieniężnych otrzymanych na pokrycie wydatków budżetowych, lecz niewykorzystanych do końca roku. Saldo ulega likwidacji poprzez księgowanie przelewu na rachunek dysponenta wyższego stopnia środków pieniężnych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 130.
224 Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich	Konto służy do ewidencji rozliczenia przez organ dotujący udzielonych dotacji budżetowych, a także do ewidencji rozliczenia przez instytucje zarządzające i pośredniczące płatności z budżetu środków europejskich. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności: • wartość dotacji przekazanych przez organ dotujący, w korespondencji z kontem 130; • wartość płatności dokonanych na rzecz beneficjentów przez Bank Gospodarstwa Krajowego, w korespondencji z kontami 227 lub 230. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności: • wartość dotacji uznanych za wykorzystane i rozliczone, w korespondencji z kontem 810; • wartość płatności z budżetu środków europejskich uznanych za rozliczone, w korespondencji z kontami 810 lub 230; • wartość dotacji zwróconych w tym samym roku budżetowym, w korespondencji z kontem 130. Rozliczone i przypisane do zwrotu dotacje, które organ dotujący zalicza do dochodów budżetowych, są ujmowane na koncie 221. Ewidencja szczegółowa powinna zapewniać możliwość ustalenia wartości przekazanych dotacji oraz zaliczek z tytułu płatności z budżetu środków europejskich według jednostek oraz przeznaczenia tych środków.

225 Rozrachunki z budżetami	Konto służy do ewidencji rozrachunków z budżetami w szczególności z tytułu dotacji, podatków, nadwyżek środków obrotowych, nadpłat w rozliczeniach z budżetami. Na stronie Wn ujmuje się nadpłaty oraz wpłaty do budżetu. Na stronie Ma ujmuje się zobowiązania wobec budżetów i wpłaty od budżetów. Saldo Wn oznacza stan należności. Saldo Ma oznacza stan zobowiązań wobec budżetów. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań według każdego z tytułów rozrachunków z budżetem odrębnie.
226 Długoterminowe należności budżetowe	Konto służy do ewidencji długoterminowych należności lub długoterminowych rozliczeń z budżetem. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności długoterminowe należności, w korespondencji z kontem 840, a także przeniesienie należności krótkoterminowych do długoterminowych, w korespondencji z kontem 221. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności przeniesienie należności długoterminowych do krótkoterminowych w wysokości raty należnej na dany rok, w korespondencji z kontem 221. Saldo Wn oznacza wartość długoterminowych należności. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu poszczególnych należności budżetowych.
227 Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich	Konto służy do ewidencji i rozliczeń wydatków z budżetu środków europejskich ujętych w planie wydatków środków europejskich. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności w ciągu roku budżetowego okresowe lub roczne przeniesienie wydatków z budżetu środków europejskich na podstawie sprawozdań budżetowych na konto 800. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności: • wpływ środków europejskich otrzymanych na pokrycie wydatków w związku z realizacją programów i projektów finansowanych z tych środków, w korespondencji z kontem 138; • przeksięgowanie kwoty uregulowanego zobowiązania wobec wykonawcy (odbiorcy) na podstawie informacji z Banku Gospodarstwa Krajowego o dokonaniu płatności na rachunek wykonawcy (odbiorcy), w korespondencji z kontami zespołu 2; • w instytucji koordynującej, zarządzającej lub pośredniczącej – wartość płatności dokonanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz beneficjentów z tytułu wydatków ujętych w planach finansowych tych instytucji, w korespondencji z kontem 224.

228 Rozliczenie środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi	Konto służy do ewidencji i rozliczeń środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, innych niż środki europejskie. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności: • okresowe lub roczne przeniesienie zrealizowanych wydatków ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, w korespondencji z kontem 800; • przekazanie środków na pokrycie wydatków realizowanych ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi innym jednostkom, w korespondencji z kontem 137. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności wpływ środków otrzymanych na pokrycie wydatków realizowanych ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi lub przeznaczonych dla innych jednostek, w korespondencji z kontem 137. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie stanu rozliczeń środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi w podziale na źródła ich pochodzenia.
229 Pozostałe rozrachunki publicznoprawne	Konto służy do ewidencji, innych niż z budżetami, rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. Na stronie Wn ujmuje się należności oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań. Na stronie Ma ujmuje się zobowiązania, spłatę i zmniejszenie należności z tytułu rozrachunków publicznoprawnych. Saldo Wn oznacza stan należności. Saldo Ma oznacza stan zobowiązań. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań według tytułów rozrachunków oraz podmiotów, z którymi są dokonywane rozliczenia.
230 Rozliczenia z budżetem środków europejskich	Konto służy do ewidencji operacji związanych z decyzjami lub umowami o dofinansowanie zawieranymi przez instytucję koordynującą, zarządzającą lub pośredniczącą z beneficjentami realizującymi projekty finansowane z budżetu środków europejskich. Zapisów księgowych dokonuje się w sytuacji, gdy wydatki na realizację projektów nie są ujęte w planach finansowych tych instytucji. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności wartość płatności z budżetu środków europejskich uznanych za rozliczone, w korespondencji z kontem 224. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności wartość płatności dokonanych na rzecz beneficjentów przez Bank Gospodarstwa Krajowego, w korespondencji z kontem 224.

231 Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	Konto służy do ewidencji rozrachunków z pracownikami i innymi osobami fizycznymi z tytułu wypłat pieniężnych i świadczeń rzeczowych zaliczonych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do wynagrodzeń, a w szczególności należności za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej i innych umów zgodnie z odrębnymi przepisami. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności: - wypłaty pieniężne lub przelewy wynagrodzeń; - wypłaty zaliczek na poczet wynagrodzeń; - wartość wydanych świadczeń rzeczowych zaliczanych do wynagrodzeń; - potrącenia wynagrodzeń obciążające pracownika. Na stronie Ma ujmuje się zobowiązania jednostki z tytułu wynagrodzeń. Saldo Wn oznacza stan należności. Saldo Ma oznacza stan zobowiązań jednostki z tytułu wynagrodzeń. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia stanów należności i zobowiązań z tytułu wynagrodzeń i świadczeń zaliczanych do wynagrodzeń.
234 Pozostałe rozrachunki z pracownikami	Konto służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności: - wypłacone pracownikom zaliczki i sumy do rozliczenia na wydatki obciążające jednostkę; - należności od pracowników z tytułu dokonanych przez jednostkę świadczeń odpłatnych; - należności z tytułu pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych; - należności i roszczenia od pracowników z tytułu niedoborów i szkód; - zapłacone zobowiązania wobec pracowników. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności: - wydatki wyłożone przez pracowników w imieniu jednostki; - rozliczone zaliczki i zwroty środków pieniężnych; - wpływy należności od pracowników. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń. Saldo Ma oznacza stan zobowiązań wobec pracowników. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności, roszczeń i zobowiązań według tytułów rozrachunków.
240 Pozostałe rozrachunki	Konto służy do ewidencji krajowych i zagranicznych należności i roszczeń oraz zobowiązań nieobjętych ewidencją na kontach 201-234 oraz ewidencji pożyczek i różnego rodzaju rozliczeń, a także krótko- i długoterminowych należności funduszy celowych. Na stronie Wn ujmuje się powstałe należności i roszczenia oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań. Na stronie Ma ujmuje się powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności i roszczeń. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń. Saldo Ma oznacza stan zobowiązań. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić ustalenie rozrachunków, roszczeń i rozliczeń z poszczególnych tytułów.

245 Wpływy do wyjaśnienia	Konto służy do ewidencji wpłaconych, a niewyjaśnionych kwot należności z tytułu dochodów budżetowych. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności kwoty wyjaśnionych wpłat i ich zwroty. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności kwoty niewyjaśnionych wpłat. Saldo Ma oznacza stan niewyjaśnionych wpłat.
290 Odpisy aktualizujące należności	Konto służy do ewidencji odpisów aktualizujących należności. Na stronie Wn ujmuje się zmniejszenie wartości odpisów aktualizujących należności. Na stronie Ma ujmuje się zwiększenie wartości odpisów aktualizujących należności. Saldo konta oznacza wartość odpisów aktualizujących należności.

3.2.4. Konta zespołu 3 – Materiały i towary

Konta zespołu 3 służą do ewidencji zapasów materiałów i towarów oraz rozliczenia zakupu materiałów, towarów i usług.

Symbol i nazwa konta	Opis konta
300 Rozliczenie zakupu	Konto służy do ewidencji rozliczenia zakupu materiałów, towarów (artykułów spożywczych), robót i usług, a w szczególności do ustalenia wartości materiałów, towarów w drodze oraz wartości dostaw niefakturowanych. Na stronie Wn ujmuje się: - faktury dostawców krajowych i zagranicznych łącznie z naliczonym VAT; - podatek VAT, podatek akcyzowy, cło pobierane przy imporcie. Na stronie Ma ujmuje się: - wartość przyjętych dostaw i usług; - naliczony podatek VAT do rozliczenia z urzędem skarbowym bezpośrednio lub po spełnieniu określonych warunków; - naliczony podatek VAT niepodlegający zwrotowi lub odliczeniu od podatku należnego, dotyczący składników majątku obrotowego, zwiększający ich wartość lub obciążający właściwe koszty albo rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne; - naliczony podatek VAT niepodlegający zwrotowi lub odliczeniu od podatku należnego, dotyczący środków trwałych, inwestycji rozpoczętych oraz wartości niematerialnych i prawnych, zwiększający ich wartość. Za pośrednictwem konta można rozliczać również: - odchylenia od cen ewidencyjnych, od rzeczywistych cen zakupu lub cen nabycia; - koszty zakupu zawarte w fakturach dostawców; - opłaty manipulacyjne pobierane przez urząd celny przy imporcie; - niedobory, szkody i nadwyżki w transporcie; - reklamacje (sprostowania) dotyczące faktur dostawców. Saldo Wn oznacza stan dostaw w drodze (materiały i towary w drodze). Saldo Ma oznacza stan dostaw lub usług niefakturowanych.
310 Materiały	Konto służy do ewidencji zapasów materiałów, w tym także opakowań i odpadków, znajdujących się w magazynach własnych i obcych oraz we własnym i obcym przerobie. Na stronie Wn ujmuje się zwiększenie ilości i wartości stanu zapasu materiałów. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenie ilości i wartości stanu zapasu materiałów. Saldo Wn wyraża stan zapasów materiałów w cenach zakupu, nabycia lub w stałych cenach ewidencyjnych.
330 Towary	Konto służy do ewidencji zapasów towarów znajdujących się zarówno we własnych magazynach, punktach sprzedaży, punktach przerobu, jak również w magazynach obcych i przerobie obcym. Na stronie Wn ujmuje się zwiększenie ilości i wartości stanu zapasów towarów. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenie ilości i wartości stanu zapasów towarów. Saldo Wn oznacza stan zapasów towarów w cenach zakupu, nabycia lub w stałych cenach ewidencyjnych.

340 Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów i towarów	Konto służy do ewidencji różnic pomiędzy ceną ewidencyjną materiałów, towarów i artykułów spożywczych ustaloną na poziomie cen zakupu, nabycia lub sprzedaży a ich rzeczywistą ceną zakupu lub nabycia. Na stronie Wn ujmuje się odchylenia debetowe i rozliczenie odchyłeń kredytowych. Na stronie Ma ujmuje się odchylenia kredytowe i rozliczenie odchyłeń debetowych. Saldo Wn lub Ma, które oznacza stan odchyłeń dotyczących zapasów materiałów i towarów ujętych na kontach 310 i 330. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić co najmniej podział odchyłeń na dotyczące materiałów, towarów i artykułów spożywczych, z ewentualnym dalszym podziałem na grupy zapasów.
---	--

3.2.5. Konta zespołu 4 – Koszty według rodzajów i ich rozliczenie

Konta zespołu 4 służą do ewidencji kosztów w układzie rodzajowym i ich rozliczenia. Na kontach zespołu 4 nie księguje się kosztów finansowanych, zgodnie z odrębnymi przepisami, z funduszy celowych i innych oraz kosztów inwestycji, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów operacji finansowych i strat nadzwyczajnych.

Symbol i nazwa konta	Opis konta
400 Amortyzacja	Konto służy do ewidencji naliczonych odpisów amortyzacji od środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, od których odpisy umorzeniowe są dokonywane stopniowo według stawek amortyzacyjnych. Na stronie Wn ujmuje się naliczone odpisy amortyzacyjne. Na stronie Ma ujmuje się ewentualne zmniejszenie odpisów amortyzacyjnych oraz przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy. Saldo Wn oznacza wysokość poniesionych kosztów amortyzacji. Saldo konta przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860.
401 Zużycie materiałów i energii	Konto służy do ewidencji kosztów zużycia materiałów i energii na cele działalności podstawowej, pomocniczej i ogólnego zarządu. Na stronie Wn ujmuje się poniesione koszty z tytułu zużycia materiałów i energii. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenie poniesionych kosztów z tytułu zużycia materiałów i energii oraz na dzień bilansowy przeniesienie salda poniesionych w ciągu roku kosztów zużycia materiałów i energii na konto 860.

402 Usługi obce	Konto służy do ewidencji kosztów z tytułu usług obcych wykonywanych na rzecz działalności podstawowej jednostki. Na stronie Wn ujmuje się poniesione koszty usług obcych. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenie poniesionych kosztów oraz na dzień bilansowy przeniesienie kosztów usług obcych na konto 860.
403 Podatki i opłaty	Konto służy do ewidencji w szczególności kosztów z tytułu podatku akcyzowego, podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz opłat o charakterze podatkowym, a także opłaty notarialnej, opłaty skarbowej i opłaty administracyjnej. Na stronie Wn ujmuje się poniesione koszty z ww. tytułów. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenie poniesionych kosztów oraz na dzień bilansowy – przeniesienie kosztów z tego tytułu na konto 860.
404 Wynagrodzenia	Konto służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej z tytułu wynagrodzeń z pracownikami i innymi osobami fizycznymi zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej i innych umów zgodnie z odrębnymi przepisami. Na stronie Wn ujmuje się kwotę należnego pracownikom i innym osobom fizycznym wynagrodzenia brutto. Na stronie Ma księguje się korekty uprzednio zewidencjonowanych kosztów działalności podstawowej z tytułu wynagrodzeń oraz na dzień bilansowy przenosi się je na konto 860.
405 Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	Konto służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej z tytułu różnego rodzaju świadczeń na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło i innych umów, które nie są zaliczane do wynagrodzeń. Na stronie Wn ujmuje się poniesione koszty z tytułu ubezpieczeń społecznych i świadczeń na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło i innych umów, które nie są zaliczane do wynagrodzeń. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenie kosztów z tytułu ubezpieczenia społecznego i świadczeń na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło i innych umów, a na dzień bilansowy przenosi się je na konto 860.
409 Pozostałe koszty rodzajowe	Konto służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej, które nie kwalifikują się do ujęcia na kontach 400-405. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności zwroty wydatków za używanie samochodów prywatnych pracowników do zadań służbowych, poniesione koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych, koszty ubezpieczeń majątkowych i osobowych, odprawy z tytułu wypadków przy pracy oraz inne koszty niezaliczane do kosztów działalności finansowej i pozostałych kosztów operacyjnych. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenie kosztów z ww. tytułów oraz na dzień bilansowy ujmuje się przeniesienie poniesionych kosztów na konto 860.

490 Rozliczenie kosztów	W jednostkach nieprowadzących kont zespołu 5 konto służy do ujęcia: • wartości wytworzonych i przyjętych do magazynu wyrobów gotowych i produkcji niezakończonej według cen sprzedaży netto, w korespondencji z kontem 600; • kosztów rozliczanych w czasie (w okresach późniejszych), które były ujęte na kontach 400-409 w wartości poniesionej, w korespondencji z kontem 640; • zmniejszeń rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz rezerw tworzonych na koszty, w korespondencji z kontem 640; • kosztów zgromadzonych na koncie 700 oraz kosztów niewliczanych do sprzedanych produktów i towarów, lecz wprost obciążających wynik finansowy oraz ewentualne koszty zakupu i sprzedaży towarów i materiałów ujęte na kontach: 730 i 760. W jednostkach prowadzących konta zespołu 5 konto służy do: • przeniesienia na konta zespołu 5 i zespołu 6 kosztów prostych zewidencjonowanych w ciągu okresu sprawozdawczego na kontach 400-409; • przeniesienia na konto 640 kosztów rozliczanych w czasie, które były ujęte na kontach 400-409 w wartości poniesionej; • ujęcia łącznej kwoty kosztów uzyskania przychodów zewidencjonowanych na kontach zespołu 7. Na stronie Wn ujmuje się: • koszt własny sprzedanych produktów odpowiadający rzeczywistym kosztom wytworzenia sprzedanych produktów, w korespondencji z właściwym kontem zespołu 7, oraz koszty niewliczane do wartości produktów, lecz obciążające wynik finansowy danego okresu, w korespondencji z właściwym kontem zespołu 5 (koszty zarządu, koszty handlowe i koszty sprzedaży); • zmniejszenie rozliczeń międzyokresowych, w korespondencji z kontem 640. Na stronie Ma ujmuje się: • poniesione koszty rodzajowe, zewidencjonowane na kontach 400-409 i niepodlegające rozliczeniu w czasie, w korespondencji z właściwym kontem zespołu 5; • poniesione koszty rodzajowe przypadające na przyszłe okresy, w korespondencji z kontem 640. Na stronie Wn ujmuje się również, w korespondencji z kontem 760, przychody ze sprzedaży wewnętrznej produktów oraz na stronie Wn lub Ma zmiany stanu produktów spowodowane w szczególności zdarzeniami losowymi, niedoborami lub nadwyżkami. Saldo Wn lub Ma oznacza zmianę stanu zapasów produktów gotowych, produkcji niezakończonej i rozliczeń międzyokresowych kosztów na koniec roku w stosunku do stanu na początek roku. Saldo przenoszone jest w końcu roku obrotowego na konto 860.
--	--

3.2.6. Konta zespołu 5 – Koszty według typów działalności i ich rozliczenie

Konta zespołu 5 służą do ewidencji i rozliczenia kosztów w układzie kalkulacyjnym. Na kontach zespołu 5 nie ujmuje się kosztów finansowanych, zgodnie z odrębnymi przepisami, z funduszy celowych i innych oraz kosztów inwestycji, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów operacji finansowych i strat nadzwyczajnych. Ewidencję kosztów w zespole 5 zaleca się prowadzić wówczas, gdy:

- charakter, rozmiary działalności lub organizacja jednostki wymagają ustalania struktury kosztów poszczególnych typów lub odmian jej działalności, w tym także według miejsc ich powstawania;
- w jednostce są wytwarzane produkty, których koszt podlega kalkulacji.

Symbol i nazwa konta	Opis konta
500 Koszty działalności podstawowej	Konto służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej. Na stronie Wn ujmuje się koszty działalności podstawowej. Na stronie Ma ujmuje się rozliczone koszty działalności podstawowej (wartość wytworzonych produktów, koszty sprzedaży, koszty handlowe). W końcu roku saldo może wykazywać stan produkcji niezakończonych (w toku). Ewidencja szczegółowa powinna umożliwiać: • ustalenie wysokości kosztów poszczególnych rodzajów działalności podstawowej z dalszym podziałem na koszty: a) zaliczane do wartości wytworzonych produktów i produkcji niezakończonych b) obciążające wynik finansowy okresu sprawozdawczego, a w szczególności koszty sprzedaży, koszty handlowe • ustalenie struktury kosztów działalności podstawowej według pozycji kalkulacyjnych.
530 Koszty działalności pomocniczej	Konto służy do ewidencji kosztów działalności prowadzonej przez komórki jednostki, których głównym celem jest: • świadczenie usług, w szczególności usług transportowych, sprzętowych, remontowych, na rzecz innych komórek tej jednostki, w tym na rzecz komórek wykonujących działalność podstawową; • wytwarzanie na własne potrzeby jednostki energii oraz materiałów; • wykonywanie we własnym zakresie inwestycji; • pełnienie innych funkcji pomocniczych (stołówki, domy mieszkalne, obiekty socjalne). Zasady działania konta są analogiczne do konta 500. W końcu roku saldo konta wykazuje wartość produkcji niezakończonych (w toku).

550 Koszty zarządu	Konto służy do ewidencji wyodrębnionych kosztów związanych z zarządzaniem jednostką jako całością (kosztów ogólnoadministracyjnych) oraz kosztów ogólnych dotyczących danej jednostki jako całości (a w szczególności utrzymanie terenu, straż przemysłowa i przeciwpożarowa). Na stronie Wn ujmuje się koszty proste oraz koszty złożone, a szczególnie koszty świadczeń działalności pomocniczej, a także zużycie materiałów, towarów i produktów na potrzeby reprezentacji i reklamy. Na stronie Ma ujmuje się przeniesienie kosztów działalności zarządu na konto 490. Konto nie może wykazywać salda na koniec roku. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwiać ustalenie struktury kosztów zarządu w sposób ułatwiający ich analizę i kontrolę.
580 Rozliczenie kosztów działalności	Konto służy do porównania kosztu wytworzenia poszczególnych produktów lub ich grup z wartością wytworzonych produktów wyrażoną w cenach ewidencyjnych. Na stronie Wn ujmuje się, w korespondencji z odpowiednimi kontami zespołu 5, rzeczywisty koszt wytworzenia produktów. Na stronie Ma ujmuje się wartość produktów w cenach ewidencyjnych, w korespondencji z odpowiednimi kontami zespołu 6 lub 7. Różnica między wartością produktów ustaloną w rzeczywistym koszcie wytworzenia i w cenach ewidencyjnych podlega - jako odchylenie od cen ewidencyjnych produktów - przeniesieniu na konto 620 lub 700. Konto nie może wykazywać salda na koniec roku.

3.2.7. Konta zespołu 6 – Produkty

Konta zespołu 6 służą do ewidencji produktów wytworzonych przez jednostkę oraz kosztów rozliczanych w czasie.

Symbol i nazwa konta	Opis konta
600 Produkty gotowe i półfabrykaty	Konto służy do ewidencji zapasów wyrobów gotowych oraz robót i usług zakończonych, lecz niesprzedanych do końca okresu sprawozdawczego, oraz półfabrykatów w jednostkach prowadzących ich ewidencję ilościowo-wartościową. Jeżeli przychody, rozchody oraz stany zapasów produktów wycenia się według cen ewidencyjnych, a cena ewidencyjna różni się od rzeczywistego kosztu wytworzenia, to na koncie 620 należy wyodrębnić odchylenia pomiędzy ceną ewidencyjną a rzeczywistym kosztem wytworzenia produktów. Na stronie Wn ujmuje się zwiększenia ilości i wartości stanu produktów. Na stronie Ma ujmuje się zmniejszenia ilości i wartości stanu produktów. Saldo Wn wyraża stan zapasów produktów gotowych oraz ewentualnie półfabrykatów. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu zapasów według miejsc ich składowania i osób, którym powierzono pieczę nad nimi, a w odniesieniu do zapasów produktów objętych ewidencją ilościowo-wartościową i ilościową - także według ich poszczególnych rodzajów i grup.
620 Odchylenia od cen ewidencyjnych produktów	Konto służy do ewidencji różnic pomiędzy ceną ewidencyjną produktów a ich rzeczywistym kosztem wytworzenia. Na stronie Wn ujmuje się powstałe odchylenia debetowe i rozliczenie odchyleń kredytowych. Na stronie Ma ujmuje się powstałe odchylenia kredytowe i rozliczenie odchyleń debetowych. Saldo Wn lub Ma oznacza stan odchyleń dotyczących zapasów produktów, korygując ich wartość bilansową. Odchylenia Wn zwiększają wartość produktów, a odchylenia Ma zmniejszają wartość produktów. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić podział odchyleń na dotyczące wyrobów gotowych i półfabrykatów.

640 Rozliczenia międzyokresowe kosztów	Konto służy do ewidencji kosztów przyszłych okresów (rozliczenia czynne) oraz rezerw na wydatki przyszłych okresów (rozliczenia bierne). Na stronie Wn ujmuje się koszty proste i złożone poniesione w okresie sprawozdawczym, a dotyczące przyszłych okresów, oraz wydatki poniesione w okresie sprawozdawczym, na które utworzono w okresach poprzednich rezerwy. Na stronie Ma ujmuje się utworzenie rezerwy na wydatki przyszłych okresów oraz zaliczenie do kosztów okresu sprawozdawczego kosztów poniesionych w okresach poprzednich. Saldo Wn wyraża koszty przyszłych okresów. Saldo Ma wyraża rezerwy na wydatki przyszłych okresów. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie: - wysokości tych kosztów zakupu, które podlegają rozliczeniu w czasie; - wysokości innych rozliczeń międzyokresowych kosztów z dalszym podziałem według ich tytułów.
---	---

3.2.8. Konta zespołu 7 – Przychody, dochody i koszty

Konta zespołu 7 służą do ewidencji przychodów i kosztów ich osiągnięcia z tytułu sprzedaży produktów, towarów, przychodów i kosztów operacji finansowych oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, podatków nieujętych na koncie 403, dotacji i subwencji otrzymanych, które wpływają na wynik finansowy oraz dotacji przekazanych.

Symbol i nazwa konta	Opis konta
700 Sprzedaż produktów koszt ich wytworzenia	Konto służy do ewidencji sprzedaży produktów (wyrobów gotowych i półfabrykatów oraz robót i usług) własnej działalności na rzecz obcych jednostek oraz działalności finansowo wyodrębnionej własnej jednostki oraz kosztu ich wytworzenia. Na stronie Wn ujmuje się koszt wytworzenia sprzedanych produktów, obejmujący rzeczywisty koszt wytworzenia, za który uważa się również wartość produktów w cenach ewidencyjnych, skorygowaną o odchylenia od cen ewidencyjnych, w korespondencji z kontami: 500, 530, 580, 600, 620 lub 490. Na stronie Ma ujmuje się przychody ze sprzedaży, w korespondencji z kontami przede wszystkim zespołu 1 i 2 oraz ewentualnie 0 i 8 oraz 4 bądź 5. W końcu roku obrotowego przenosi się: - przychody ze sprzedaży na stronę Ma konta 860; - koszt sprzedanych produktów na stronę Wn konta 490, uznając konto 700. Na koniec roku konto nie wykazuje salda. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić podział sprzedaży dostosowany do zasad wymiaru podatków oraz należnych dotacji oraz według przedmiotów i kierunków sprzedaży.

720 Przychody z tytułu dochodów budżetowych	Konto służy do ewidencji przychodów z tytułu dochodów budżetowych związanych bezpośrednio z podstawową działalnością jednostki, w szczególności dochodów, do których zalicza się podatki, składki, opłaty, inne dochody budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek, należne na podstawie odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych. Na stronie Wn ujmuje się odpisy z tytułu dochodów budżetowych. Na stronie Ma ujmuje się przychody z tytułu dochodów budżetowych. W końcu roku obrotowego saldo konta przenosi się na konto 860. Na koniec roku konto nie wykazuje salda. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić wyodrębnienie przychodów z tytułu dochodów budżetowych według pozycji planu finansowego. W zakresie podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetowych ewidencja szczegółowa jest prowadzona według zasad rachunkowości podatkowej, natomiast w zakresie podatków pobieranych przez inne organy ewidencję szczegółową stanowią sprawozdania o dochodach budżetowych sporządzone przez te organy.
730 Sprzedaż towarów i wartość ich zakupu	Konto służy do ewidencji sprzedaży towarów i wartości ich zakupu. Na stronie Wn ujmuje się wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu (nabycia), w korespondencji z kontami: 330 i 340; za cenę zakupu (nabycia) uważa się również cenę ewidencyjną skorygowaną o odchylenia od tej ceny. Na stronie Ma ujmuje się przychody ze sprzedaży towarów, w korespondencji z kontami przede wszystkim zespołu 1 i 2 oraz zespołu 0 i 8 bądź 4 i 5. Podatnicy podatku VAT niezobowiązani do stosowania kas z pamięcią fiskalną ujmują po stronie Ma przychody (utargi) łącznie z podatkiem ze sprzedaży towarów. Należny podatek od towarów i usług zawarty w utargach podlega przeksięgowaniu na stronę Ma konta 225. W końcu roku obrotowego przenosi się: • przychody ze sprzedaży towarów na stronę Ma konta 860; • wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu na stronę Wn konta 860. Na koniec roku konto nie wykazuje salda.

740 Dotacje i środki na inwestycje	Konto służy do ewidencji dotacji otrzymanych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz innych środków na finansowanie działalności podstawowej samorządowych zakładów budżetowych oraz środków pieniężnych przeznaczonych na inwestycje gromadzonych na wydzielonym rachunku bankowym państwowych i samorządowych jednostek budżetowych prowadzących działalność oświatową. Na koncie nie ujmuje się dotacji otrzymanych na finansowanie inwestycji. Na stronie Wn ujmuje się: • dotacje przekazane na finansowanie działalności podstawowej samobilansującym oddziałom samorządowych zakładów budżetowych, w korespondencji z kontem 131 lub 240; • środki pieniężne samorządowych zakładów budżetowych i dochody gromadzone przez jednostki budżetowe na wydzielonym rachunku wykorzystane lub przeznaczone na finansowanie inwestycji, w korespondencji z kontem 800 lub 840; • zwrot dotacji niewykorzystanych, nadmiernie pobranych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, w korespondencji z kontem 131 lub 225. Na stronie Ma ujmuje się: • w ciągu roku – dotacje rzeczywiście otrzymane, w korespondencji z kontem 131, lub dotacje należne, jeżeli ich wysokość wynika z przepisów, w korespondencji z kontem 225; • na koniec okresu sprawozdawczego – dotacje należne, wynikające z przepisów prawa lub potwierdzone przez organ dotujący, albo jeżeli należna dotacja za dany rok wpłynęła na rachunek jednostki w okresie następnym do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego, w korespondencji z kontem 225. W końcu roku budżetowego saldo konta przenosi się: • saldo Wn oznaczające wartość dotacji przekazanych na finansowanie działalności podstawowej samodzielnie bilansujących się oddziałów środków wykorzystanych lub przeznaczonych na inwestycje w samorządowych zakładach budżetowych na stronę Wn konta 860; • saldo Ma oznaczające wartość dotacji otrzymanych na finansowanie działalności podstawowej, na stronę Ma konta 860. Na koniec roku budżetowego konto nie wykazuje salda. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia wysokości dotacji przypadających na poszczególne tytuły rozliczeń.
---	--

750 Przychody finansowe	Konto służy do ewidencji przychodów finansowych. Na stronie Ma ujmuje się przychody z tytułu operacji finansowych, a w szczególności przychody ze sprzedaży papierów wartościowych, przychody z udziałów i akcji, dywidendy oraz odsetki od udzielonych pożyczek, dyskonto przy zakupie weksli, czeków obcych i papierów wartościowych oraz odsetki za zwłokę w zapłacie należności, dodatnie różnice kursowe. W końcu roku obrotowego przenosi się przychody finansowe na stronę Ma konta 860. Na koniec roku konto nie wykazuje salda. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić wyodrębnienie przychodów finansowych z tytułu udziałów w innych podmiotach gospodarczych, należne jednostce odsetki.
751 Koszty finansowe	Konto służy do ewidencji kosztów finansowych. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności wartość sprzedanych udziałów, akcji i papierów wartościowych, odsetki od obligacji, odsetki od kredytów i pożyczek, odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań, z wyjątkiem obciążających inwestycje w okresie realizacji, dyskonto przy sprzedaży weksli, czeków obcych i papierów wartościowych, ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem obciążających środki trwałe w budowie. W końcu roku obrotowego przenosi się koszty operacji finansowych na stronę Wn konta 860. Na koniec roku konto nie wykazuje salda. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić wyodrębnienie w zakresie kosztów operacji finansowych – zarachowane odsetki od pożyczek i odsetki za zwłokę od zobowiązań.
760 Pozostałe przychody operacyjne	Konto służy do ewidencji przychodów niezwiązanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostki, w tym wszelkich innych przychodów niż podlegające ewidencji na kontach: 700, 720, 730, 750. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności: • przychody ze sprzedaży materiałów w wartości cen zakupu lub nabycia materiałów; • przychody ze sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych w budowie; • odpisane przedawnione zobowiązania, otrzymane odszkodowania, kary, nieodpłatnie otrzymane, w tym w drodze darowizny, aktywa umarzane jednorazowo, rzeczowe aktywa obrotowe; • równowartość odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie przez samorządowy zakład budżetowy, a także od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, na sfinansowanie których samorządowy zakład budżetowy otrzymał środki pieniężne, w korespondencji ze stroną Wn konta 800; • zmniejszenie stanu produktów w korespondencji ze stroną Wn konta 490. W końcu roku obrotowego przenosi się pozostałe przychody operacyjne na stronę Ma konta 860. Na koniec roku konto nie wykazuje salda.

761 Pozostałe koszty operacyjne	Konto służy do ewidencji kosztów niezwiązanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostki. Na stronie Wn ujmuje się w szczególności: • koszty osiągnięcia pozostałych przychodów w wartości cen zakupu lub nabycia materiałów; • kary, odpisane przedawnione, umorzone i nieściągalne należności, odpisy aktualizujące od należności, koszty postępowania spornego i egzekucyjnego oraz nieodpłatnie przekazane rzeczowe aktywa obrotowe. Konto służy również – w jednostkach ewidencjonujących koszty na kontach zespołu 4 i 5 – do ewidencji zapisów uzupełniających, dokonanych na kontach zespołów 5 i 6 z tytułu zwiększeń bądź zmniejszeń stanu produktów (w tym także rozliczeń międzyokresowych kosztów), w korespondencji z innymi kontami niż konto 490, konta zespołów 5 lub 6 oraz konta kosztu własnego sprzedaży w zespole 7. Na stronie Wn (w korespondencji ze stroną Ma konta 490) ujmuje się zwiększenie stanu produktów. W końcu roku obrotowego przenosi się: • koszty związane z zakupem i sprzedażą składników majątku, na stronę Wn konta 490; • pozostałe koszty operacyjne, na stronę Wn konta 860. Na koniec roku konto nie wykazuje salda.
770 Zyski nadzwyczajne	Konto służy do ewidencji dodatnich skutków finansowych zdarzeń trudnych do przewidzenia, następujących poza działalnością operacyjną jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia. Na stronie Wn konta ujmuje się korekty (zmniejszenia) uprzednio zaksięgowanych zysków nadzwyczajnych. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności przyznane lub otrzymane odszkodowania dotyczące zdarzeń losowych. W końcu roku obrotowego przenosi się zyski nadzwyczajne na stronę Ma konta 860. Na koniec roku obrotowego konto nie wykazuje salda.
771 Straty nadzwyczajne	Konto służy do ewidencji ujemnych skutków finansowych zdarzeń trudnych do przewidzenia, następujących poza działalnością operacyjną jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia. Na stronie Wn ujmuje się poniesione straty nadzwyczajne, a szczególnie szkody spowodowane zdarzeniami trudnymi do przewidzenia, następującymi poza działalnością operacyjną jednostki i niezwiązanymi z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia. Na stronie Ma ujmuje się korekty (zmniejszenia) strat nadzwyczajnych. W końcu roku obrotowego przenosi się straty nadzwyczajne na stronę Wn konta 860. Na koniec roku obrotowego konto nie wykazuje salda.

3.2.9. Konta zespołu 8 – Fundusze, rezerwy i wynik finansowy

Konta zespołu 8 służą do ewidencji funduszy, wyniku finansowego, dotacji z budżetu oraz rezerw i rozliczeń międzyokresowych.

Symbol i nazwa konta	Opis konta
800 Fundusz jednostki	Konto służy do ewidencji równowartości majątku trwałego i obrotowego jednostki i ich zmian. Na stronie Wn ujmuje się zmniejszenia funduszu, a w szczególności: • przeksięgowanie straty bilansowej roku ubiegłego z konta 860; • przeksięgowanie, pod datą sprawozdania budżetowego, zrealizowanych dochodów budżetowych z konta 222; • przeksięgowanie, w końcu roku obrotowego, dotacji z budżetu i środków budżetowych wykorzystanych na inwestycje z konta 810; • różnice z aktualizacji środków trwałych; • wartość sprzedanych, nieodpłatnie przekazanych oraz wniesionych w formie wkładu niepieniężnego (aportu) środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych w budowie; • wartość pasywów przejętych od zlikwidowanych jednostek; • wartość aktywów przekazanych w ramach centralnego zaopatrzenia; • równowartość odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie przez samorządowy zakład budżetowy, a także od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, na sfinansowanie których samorządowy zakład budżetowy otrzymał środki pieniężne, w korespondencji ze stroną Ma konta 760. Na stronie Ma ujmuje się zwiększenia funduszu, a w szczególności: • przeksięgowanie zysku bilansowego roku ubiegłego z konta 860; • przeksięgowanie, pod datą sprawozdania budżetowego, zrealizowanych wydatków budżetowych z konta 223; • przeksięgowanie, pod datą sprawozdania budżetowego, zrealizowanych wydatków środków europejskich z konta 227; • okresowe lub roczne przeniesienie zrealizowanych wydatków ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi z konta 228; • wpływ środków przeznaczonych na finansowanie inwestycji; • różnice z aktualizacji środków trwałych; • nieodpłatne otrzymanie środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych w budowie; • wartość aktywów przejętych od zlikwidowanych jednostek; • wartość objętych akcji i udziałów; • wartość aktywów otrzymanych w ramach centralnego zaopatrzenia. Saldo Ma oznacza stan funduszu jednostki. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia przyczyn zwiększeń i zmniejszeń funduszu jednostki.

810 Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje	Konto służy do ewidencji dotacji budżetowych, płatności z budżetu środków europejskich oraz środków z budżetu na inwestycje. Na stronie Wn ujmuje się: • wartość dotacji przekazanych z budżetu w części uznanej za wykorzystane lub rozliczone, w korespondencji z kontem 224; • wartość płatności z budżetu środków europejskich uznanych za rozliczone, w korespondencji z kontem 224; • równowartość wydatków dokonanych przez jednostki budżetowe ze środków budżetu na finansowanie: środków trwałych w budowie, zakupu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Na stronie Ma ujmuje się przeksięgowanie, w końcu roku obrotowego, salda konta 810 na konto 800. Na koniec roku konto nie wykazuje salda.
820 Rozliczenie wyniku finansowego	Konto służy do ewidencji rozliczenia wyniku finansowego samorządowych zakładów budżetowych oraz nadwyżki dochodów jednostek budżetowych prowadzących działalność oświatową. Na stronie Wn ujmuje się dokonane lub należne wpłaty do budżetu z tytułu nadwyżki środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych oraz nadwyżki dochodów jednostek budżetowych prowadzących działalność oświatową. Na stronie Ma ujmuje się przeniesienie salda konta w roku następnym na konto 800.
840 Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów	Konto służy do ewidencji przychodów zaliczanych do przyszłych okresów oraz innych rozliczeń międzyokresowych i rezerw. Na stronie Wn ujmuje się: • zmniejszenie lub rozwiązanie rezerwy; • rozliczenie rozliczeń międzyokresowych przychodów poprzez zaliczenie ich do przychodów roku obrotowego lub zysków nadzwyczajnych. Na stronie Ma ujmuje się: • utworzenie i zwiększenie rezerwy, • powstanie i zwiększenia rozliczeń międzyokresowych przychodów. Saldo Ma oznacza stan rezerw i rozliczeń międzyokresowych przychodów. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić ustalenie stanu: • rezerwy oraz przyczyn jej zwiększeń i zmniejszeń; • rozliczeń międzyokresowych przychodów z poszczególnych tytułów oraz przyczyn ich zwiększeń i zmniejszeń.

851 Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	Konto służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Środki pieniężne tego funduszu, wyodrębnione na specjalnym rachunku bankowym, ujmuje się na koncie 135. Pozostałe środki majątkowe ujmuje się na odpowiednich kontach działalności podstawowej jednostki (z wyjątkiem kosztów i przychodów podlegających sfinansowaniu z funduszu). Saldo Ma wyraża stan zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Ewidencja szczegółowa powinna pozwolić na wyodrębnienie: • stanu, zwiększeń i zmniejszeń zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, z podziałem według źródeł zwiększeń i kierunków zmniejszeń; • wysokości poniesionych kosztów i wysokości uzyskanych przychodów przez poszczególne rodzaje działalności socjalnej.
853 Fundusze celowe	Konto służy do ewidencji stanu, zwiększeń i zmniejszeń funduszy celowych oraz innych funduszy specjalnego przeznaczenia. Na stronie Wn ujmuje się koszty oraz inne niż koszty zmniejszenia funduszy. Na stronie Ma ujmuje się przychody oraz pozostałe zwiększenia funduszy. Saldo Ma wyraża stan funduszy celowych oraz innych funduszy specjalnego przeznaczenia. Ewidencja szczegółowa powinna pozwolić na ustalenie zwiększeń i zmniejszeń oraz stanu każdego z funduszy oddzielnie.

860 Wynik finansowy	Konto służy do ustalania wyniku finansowego jednostki. W końcu roku obrotowego na stronie Wn ujmuje się sumę: • poniesionych kosztów, w korespondencji z kontami 400-409; • zmniejszeń stanu produktów oraz rozliczeń międzyokresowych w stosunku do stanu na początek roku, w korespondencji z kontem 490, w jednostkach stosujących to konto; • wartości sprzedanych towarów w cenie zakupu lub nabycia, w korespondencji z kontem 730, oraz materiałów, w korespondencji z kontem 760; • dotacji przekazanych na finansowanie działalności podstawowej samodzielnie bilansujących się oddziałów oraz na inwestycje samorządowych zakładów budżetowych, w korespondencji z kontem 740; • kosztów operacji finansowych, w korespondencji z kontem 751, oraz pozostałych kosztów operacyjnych, w korespondencji z kontem 761; • strat nadzwyczajnych w korespondencji z kontem 771; • obowiązkowych zmniejszeń wyniku finansowego, w korespondencji z kontem 870. W końcu roku obrotowego na stronie Ma ujmuje się sumę: • uzyskanych przychodów, w korespondencji z poszczególnymi kontami zespołu 7; • zwiększeń stanu produktów oraz rozliczeń międzyokresowych w stosunku do stanu na początek roku, w korespondencji z kontem 490; • dotacji otrzymanych na finansowanie działalności podstawowej, w korespondencji z kontem 740; • zysków nadzwyczajnych, w korespondencji z kontem 770. Saldo Wn wyraża na koniec roku obrotowego stratę netto. Saldo Ma wyraża na koniec roku obrotowego zysk netto. Saldo jest przenoszony w roku następnym na konto 800.
870 Podatki i obowiązkowe rozliczenia z budżetem obciążające wynik finansowy	Konto służy do ewidencji obowiązkowych zmniejszeń wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego. Na stronie Wn ujmuje się zarachowane zmniejszenia wyniku, w korespondencji z kontem 225. W końcu roku saldo konta podlega przeniesieniu na stronę Wn konta 860. Ewidencję szczegółową prowadzi się według poszczególnych rozliczeń z budżetem.

3.2.10. Konta pozabilansowe

Konta pozabilansowe służą do ujęcia informacji, które nie podlegają ewidencji na kontach syntetycznych, ale są istotnym uzupełnieniem sprawozdawczości finansowej i budżetowej.

Symbol i nazwa konta	Opis konta
970 Płatności ze środków europejskich	Konto służy do ewidencji płatności dokonywanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego ze środków europejskich dysponenta z rachunku Ministra Finansów. Na stronie Wn ujmuje się wartość zleceń płatności przekazanych przez instytucje lub inne upoważnione podmioty do Banku Gospodarstwa Krajowego celem realizacji wydatków ze środków europejskich. Na stronie Ma ujmuje się, na podstawie informacji z Banku Gospodarstwa Krajowego o dokonaniu płatności na rachunek beneficjenta, podmiotu upoważnionego przez beneficjenta lub wykonawcy (odbiorcy), równowartość zrealizowanych płatności. Saldo Wn oznacza wartość zleceń płatności przekazanych przez instytucje lub inne upoważnione podmioty oczekujących za realizację przez Bank Gospodarstwa Krajowego
975 Wydatki strukturalne	Konto służy do ewidencji wydatków strukturalnych w jednostkach, w których ewidencja wydatków strukturalnych nie jest uwzględniona w ewidencji analitycznej prowadzonej do kont bilansowych. Ewidencja prowadzona jest według klasyfikacji wydatków strukturalnych w celu wykazania tych wydatków w odpowiednim sprawozdaniu.
976 Wzajemne rozliczenia między jednostkami	Konto służy do ewidencji kwot wynikających ze wzajemnych rozliczeń między jednostkami w celu sporządzenia łącznego sprawozdania finansowego.
980 Plan finansowy wydatków budżetowych	Konto służy do ewidencji planu finansowego wydatków budżetowych dysponenta środków budżetowych. Na stronie Wn ujmuje się plan finansowy wydatków budżetowych oraz jego zmiany. Na stronie Ma ujmuje się: • równowartość zrealizowanych wydatków budżetu; • wartość planu niewygasających wydatków budżetu do realizacji w roku następnym; • wartość planu niezrealizowanego i wygasłego. Konto nie wykazuje na koniec roku salda. Ewidencja szczegółowa jest prowadzona w szczególowości planu finansowego wydatków budżetowych.

981 Plan finansowy niewygasających wydatków	Konto służy do ewidencji planu finansowego niewygasających wydatków budżetowych dysponenta środków budżetowych. Na stronie Wn ujmuje się plan finansowy niewygasających wydatków budżetowych. Na stronie Ma ujmuje się: • równowartość zrealizowanych wydatków budżetowych obciążających plan finansowy niewygasających wydatków budżetowych; • wartość planu niewygasających wydatków budżetowych w części niezrealizowanej lub wygasłej. Konto nie wykazuje salda na koniec roku. Ewidencję szczegółową prowadzi się w szczegółowości planu finansowego niewygasających wydatków budżetowych.
982 Plan wydatków środków europejskich	Konto służy do ewidencji planu wydatków środków europejskich dysponenta środków budżetowych. Na stronie Wn ujmuje się plan wydatków środków europejskich oraz jego zmiany. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności: • równowartość zrealizowanych wydatków środków europejskich; • wartość planu niezrealizowanego i wygasłego. Ewidencja szczegółowa jest prowadzona według podziałek klasyfikacji budżetowej.
983 Zaangażowanie wydatków środków europejskich roku bieżącego	Konto służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków środków europejskich na dany rok budżetowy. Na stronie Wn ujmuje się równowartość sfinansowanych wydatków środków europejskich w danym roku budżetowym. Na stronie Ma ujmuje się zaangażowanie wydatków w kwocie obciążającej plan finansowy, wynikającej z decyzji lub zawartych z beneficjentami umów o dofinansowanie projektów finansowanych z udziałem środków europejskich, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków tych środków w roku bieżącym. Na koniec roku konto nie wykazuje salda.
984 Zaangażowanie wydatków środków europejskich przyszłych lat	Konto służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetu środków europejskich przyszłych lat. Na stronie Wn ujmuje się równowartość zaangażowanych wydatków budżetu środków europejskich w latach poprzednich, a obciążających plan wydatków roku bieżącego jednostki przeznaczony do realizacji w roku bieżącym. Na stronie Ma ujmuje się wysokość zaangażowanych wydatków środków europejskich lat przyszłych. Saldo Ma oznacza zaangażowanie wydatków środków europejskich.

985 Zaangażowanie środków samorządowych zakładów budżetowych	Konto służy do ewidencji prawnego zaangażowania środków pieniężnych dotyczących realizacji planu finansowego samorządowych zakładów budżetowych niezależnie od tego, w którym roku budżetowym nastąpi wydatek finansowany tymi środkami. Na koncie ujmuje się równowartość zawartych umów, porozumień lub wydanych decyzji, których realizacja spowoduje wydatkowanie środków pieniężnych dotyczących realizacji planu finansowego. Na stronie Wn ujmuje się równowartość wydatków sfinansowanych środkami samorządowych zakładów budżetowych. Na stronie Ma ujmuje się zaangażowanie środków pieniężnych samorządowych zakładów budżetowych dotyczących realizacji planu finansowego, czyli wartość umów, decyzji i innych porozumień, których wykonanie spowoduje wykorzystanie środków pieniężnych na realizację umów, decyzji czy innych postanowień. Saldo Ma oznacza zaangażowanie środków samorządowych zakładów budżetowych. Ewidencja szczegółowa powinna umożliwić ustalenie zaangażowania środków samorządowych zakładów budżetowych w podziale na lata finansowania i według podziałek klasyfikacji planu finansowego samorządowych zakładów budżetowych.
990 Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym	Konto służy do ewidencji planu finansowego wydatków budżetowych w układzie zadaniowym. Na stronie Wn ujmuje się plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym oraz jego zmiany. Na stronie Ma ujmuje się równowartość zrealizowanych wydatków budżetowych w układzie zadaniowym oraz wartość planu niezrealizowanego. Na koniec roku konto nie wykazuje salda. Ewidencja szczegółowa powinna być prowadzona w sposób umożliwiający sporządzenie sprawozdania z wykonania wydatków w układzie zadaniowym.
992 Zapewnienia finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa	Konto służy do ewidencji kwot ujętych w zapewnieniach finansowania lub dofinansowania wydatków, projektów i programów z budżetu państwa. Na stronie Wn ujmuje się kwoty udzielonego zapewnienia. Na stronie Ma ujmuje się przeniesienie kwot wynikających z ww. zapewnienia na konto 980.

998 Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego	Konto służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku budżetowego oraz w planie finansowym niewygasających wydatków budżetowych ujętych do realizacji w danym roku budżetowym. Na stronie Wn ujmuje się: • równowartość sfinansowanych wydatków budżetowych w danym roku budżetowym; • równowartość zaangażowanych wydatków, które będą obciążały wydatki roku następnego. Na stronie Ma ujmuje się zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym. Na koniec roku konto nie wykazuje salda. Ewidencja szczegółowa jest prowadzona według podziałek klasyfikacyjnych planu finansowego, z wyodrębnieniem planu niewygasających wydatków.
999 Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat	Konto służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych przyszłych lat oraz niewygasających wydatków, które mają być zrealizowane w latach następnych. Na stronie Wn ujmuje się równowartość zaangażowanych wydatków budżetowych w latach poprzednich, a obciążających plan finansowy roku bieżącego jednostki budżetowej lub plan finansowy niewygasających wydatków przeznaczony do realizacji w roku bieżącym. Saldo Ma oznacza zaangażowanie wydatków budżetowych lat przyszłych. Na stronie Ma ujmuje się wysokość zaangażowanych wydatków lat przyszłych. Ewidencja szczegółowa jest prowadzona według podziałek klasyfikacyjnych planu finansowego, z wyodrębnieniem planu niewygasających wydatków.

3.3. Ewidencja księgowa wybranych operacji

3.3.1. Ewidencja majątku trwałego

Ewidencja środków trwałych jest prowadzona na koncie o symbolu 011, natomiast ewidencja pozostałych środków trwałych na koncie o symbolu 013, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja środków trwałych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przyjęcie nowych lub używanych środków trwałych pochodzących z zakupu	011	201
Przyjęcie środków trwałych pochodzących z inwestycji oraz wartość ulepszeń zwiększających wartość początkową środków	011	080

Nieodpłatne przyjęcie środków trwałych	011	800
Ujawnienie nadwyżki środków trwałych	011	240
Zwiększenie wartości początkowej środków trwałych dokonane na skutek aktualizacji wyceny	011	800
Dotychczasowe umorzenie środków trwałych wycofanych z używania na skutek ich likwidacji, z powodu zniszczenia, zużycia, sprzedaży oraz nieodpłatnego przekazania, a także stanowiących niedobór lub szkodę	071	011
Wartość netto sprzedanych, zlikwidowanych lub nieodpłatnie przekazanych środków trwałych	800	011
Ujawnienie niedoboru środków trwałych (wartość netto)	240	011
Zmniejszenie wartości początkowej środków trwałych dokonane na skutek aktualizacji wyceny	800	011

Ewidencja pozostałych środków trwałych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przyjęcie pozostałych środków trwałych pochodzących z zakupu	013	201
Przyjęcie pozostałych środków trwałych pochodzących z inwestycji	013	080
Nieodpłatne przyjęcie pozostałych środków trwałych	013	072
Wycofanie pozostałych środków trwałych z używania na skutek likwidacji, zniszczenia lub zużycia, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania oraz zdjęcia z ewidencji syntetycznej	072	013

Ewidencja wartości niematerialnych i prawnych jest prowadzona na koncie o symbolu 020, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja wartości niematerialnych i prawnych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przyjęcie wartości niematerialnych i prawnych pochodzących z zakupu	020	201
Przyjęcie wartości niematerialnych i prawnych pochodzących z inwestycji	020	080
Nieodpłatne przyjęcie wartości niematerialnych i prawnych	020	800
Dotychczasowe umorzenie wartości niematerialnych i prawnych wycofanych z używania na skutek ich likwidacji	071	020
Wartość netto sprzedanych, zlikwidowanych lub nieodpłatnie przekazanych wartości niematerialnych i prawnych	800	020

Ewidencja długoterminowych aktywów finansowych jest prowadzona na koncie o symbolu 030, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja długoterminowych aktywów finansowych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Zapłata gotówką lub przelewem za zakupione długoterminowe aktywa finansowe	030	101/130
Wpływ do kasy lub na rachunek bankowy środków pieniężnych w związku ze sprzedażą długoterminowych aktywów finansowych	101/130	750
Rozchód długoterminowych aktywów finansowych w związku z ich sprzedażą	751	030
Przekwalifikowanie aktywów finansowych z krótkoterminowych do długoterminowych	030	140
Przekwalifikowanie aktywów finansowych z długoterminowych do krótkoterminowych	140	030

Ewidencja umorzenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych jest prowadzona na koncie o symbolu 071, natomiast ewidencja umorzenia pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych na koncie o symbolu 072, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja umorzenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Odpisy umorzeniowe wydanych do używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	400	071
Zwiększenie dotychczasowego umorzenia na skutek aktualizacji wyceny środków trwałych	800	071
Dotychczasowe umorzenie środków trwałych wycofanych z używania na skutek ich likwidacji, z powodu zniszczenia, zużycia, sprzedaży oraz nieodpłatnego przekazania, a także stanowiących niedobór lub szkodę	071	011

Ewidencja umorzenia pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Odpisy umorzeniowe nowych, wydanych do używania pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, dotyczące nadwyżek środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie (w 100%)	400	072

Nieodpłatne przyjęcie pozostałych środków trwałych	013	072
Umorzenie pozostałych środków trwałych przyjętych jako pierwsze wyposażenie z zakończonej inwestycji	800	072
Wycofanie pozostałych środków trwałych z używania na skutek likwidacji, zniszczenia lub zużycia, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania oraz zdjęcia z ewidencji syntetycznej	072	013

Ewidencja odpisów aktualizujących długoterminowe aktywa finansowe jest prowadzona na koncie o symbolu 073, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja odpisów aktualizujących długoterminowe aktywa finansowe

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Zmniejszenie wartości długoterminowych aktywów finansowych na skutek spadku wartości akcji lub niekorzystnej sytuacji finansowej w jednostce, w której wniesiono udziały	751	073
Zwiększenie wartości długoterminowych aktywów finansowych na skutek wzrostu wartości akcji lub poprawy sytuacji finansowej jednostki, w której wniesiono wkłady	073	750
Obniżenie wartości długoterminowych aktywów finansowych uprzednio przeszacowanych do cen rynkowych	800	073
Doprowadzenie wartości długoterminowych aktywów finansowych do cen rynkowych wyższych od ich cen nabycia	073	800

Ewidencja inwestycji (środków trwałych w budowie) jest prowadzona na koncie o symbolu 080, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja środków trwałych w budowie (inwestycji)

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Poniesione koszty, zgodnie z otrzymaną fakturą, dotyczące inwestycji, przekazanych do montażu urządzeń lub koszty ulepszenia środka trwałego, które powodują zwiększenie jego wartości	080	201
Przyjęcie środków trwałych pochodzących z inwestycji oraz wartość ulepszeń zwiększających wartość początkową środków	011	080
Przekazanie wspólninwestorowi efektów inwestycji zgodnie z umową	240	080

3.3.2. Ewidencja środków pieniężnych

Ewidencja środków pieniężnych jest prowadzona na kontach o symbolach: 101, 130, 131, 132, 135, 137, 138, 139, 140 i 141, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja środków pieniężnych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wpłata należności od kontrahenta (z wyjątkiem należności zaliczanych do dochodów budżetowych księgowanych na koncie 221)	Konta zespołu 1	201
Wpłata przypisanych należności z tytułu dochodów budżetowych		221
Wpływ z tytułu otrzymanego kredytu bankowego		134
Wpływ ze sprzedaży papierów wartościowych, odsetki od lokat		750
Otrzymane odszkodowania, kary, grzywny, darowizny		760
Wpływ otrzymanych dotacji z budżetu, dotacji celowych i innych dotacji		810
Zapłata zobowiązań wobec kontrahentów	201	Konta zespołu 1
Splata otrzymanego kredytu	134	
Splata zobowiązań podatkowych	225	
Opłacenie składek z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych	229	
Wyplata wynagrodzeń pracownikom	231	
Zapłata odsetek za zwłokę w regulowaniu zobowiązań	751	
Zapłata kar, grzywien oraz przekazanie darowizn	761	
Zwrot niewykorzystanych dotacji	810	

3.3.3. Ewidencja rozrachunków i rozliczeń

Ewidencja rozrachunków z odbiorcami i dostawcami jest prowadzona na koncie o symbolu 201, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja rozrachunków z odbiorcami i dostawcami

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Faktura VAT za sprzedane produkty (wartość netto)	201	700
Faktura VAT za sprzedane produkty (należny podatek VAT w jednostkach będących podatnikami VAT)	201	225
Faktura VAT za zakupione materiały, towary, usługi (łącznie z naliczonym podatkiem VAT)	300	201

Przychód netto z tytułu sprzedaży materiałów i środków trwałych w samorządowych zakładach budżetowych	201	760
Należności z tytułu kar i odszkodowań w ramach działalności operacyjnej	201	760
Zobowiązania z tytułu kar i odszkodowań w ramach działalności operacyjnej	761	201
Dodatknie różnice kursowe od rozrachunków w walutach obcych	201	750
Ujemne różnice kursowe od rozrachunków w walutach obcych	751	201
Naliczone odsetki z tytułu zwłoki w zapłacie należności	201	750
Naliczone odsetki z tytułu zwłoki w zapłacie zobowiązań	751	201
Zapłata należności przelewem	130/131	201
Zapłata przelewem za zobowiązania	201	130/131
Należności z tytułu sprzedaży produktów działalności funduszy celowych	201	851/853
Zobowiązania z tytułu dostaw, robót i usług, działalności finansowanej z funduszy celowych oraz kary i odsetki powiększające te zobowiązania, a także ujemne różnice kursowe dotyczące rozrachunków funduszy celowych w walutach obcych	851/853	201

Ewidencja należności z tytułu dochodów budżetowych jest prowadzona na koncie o symbolu 221, natomiast ewidencja przychodów z tytułu dochodów budżetowych na koncie o symbolu 720, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja należności i przychodów z tytułu dochodów budżetowych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Należności jednostek budżetowych z tytułu dochodów budżetowych	221	720
Zmniejszenie (odpisy) należności z tytułu dochodów budżetowych	720	221
Wpłata przez dłużników należności z tytułu dochodów budżetowych do kasy	101	221
Przelew z tytułu dochodów budżetowych nienależnie wpłaconych lub orzeczonych do zwrotu	221	130
Przekwalifikowanie na początku roku długoterminowych należności z tytułu dochodów budżetowych do krótkoterminowych przypadających na dany rok budżetowy	221	226
Przekwalifikowanie na koniec roku krótkoterminowych należności z tytułu dochodów budżetowych do długoterminowych	226	221
Przeniesienie na koniec roku obrotowego przychodów z tytułu dochodów budżetowych	720	860

Ewidencja rozliczenia dochodów i wydatków budżetowych jest prowadzona na kontach o symbolach (odpowiednio): 222 i 223, natomiast ewidencja rozliczenia dotacji budżetowych na koncie o symbolu 224, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja rozliczenia dochodów i wydatków budżetowych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przelew do budżetu JST dochodów zrealizowanych przez jednostkę budżetową	222	130
Okresowe przeksięgowanie dochodów zrealizowanych przez jednostkę budżetową na podstawie sprawozdań budżetowych	800	222
Wpływ środków pieniężnych otrzymanych przez jednostkę budżetową na pokrycie wydatków budżetowych	130	223
Przelew środków pieniężnych dysponentom niższego stopnia na pokrycie wydatków budżetowych	223	130
Okresowe przeksięgowanie wydatków zrealizowanych przez jednostkę budżetową na podstawie sprawozdań budżetowych	223	800
Zwrot środków budżetowych niewykorzystanych do końca roku na rachunek dysponenta wyższego stopnia	223	130

Ewidencja rozliczenia dotacji budżetowych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wartość dotacji przekazanych przez organ dotujący	224	130
Wartość dotacji przekazanych uznanych za wykorzystane lub rozliczone	810	224
Wartość dotacji zwróconych w tym samym roku budżetowym	130	224

Ewidencja rozrachunków z budżetami jest prowadzona na koncie o symbolu 225, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja rozrachunków z budżetami

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Zobowiązania samorządowego zakładu budżetowego z tytułu nadwyżki środków obrotowych	820	225
Przelew do budżetu nadwyżki środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych	225	131
Należności z tytułu nadpłaty zaliczek dotyczących planowanej nadwyżki środków obrotowych nad faktycznie osiągniętą nadwyżką	225	820

Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych zgodnie z listą płac	231	225
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	870	225
Należności z tytułu nadpłaty zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych	225	870
Należności z tytułu nadpłaty podatków kosztowych	225	403
Dotacja budżetowa należna samorządowemu zakładowi budżetowemu	225	740
Ujęty w wystawionych fakturach należny podatek VAT	201	225
Ujęty w otrzymanych fakturach naliczony podatek VAT	225	201

Ewidencja długoterminowych należności budżetowych jest prowadzona na koncie o symbolu 226, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja długoterminowych należności budżetowych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przypisane długoterminowych należności podlegających zaliczeniu do dochodów budżetowych lat przyszłych	226	840
Przekwalifikowanie na początku roku długoterminowych należności z tytułu dochodów budżetowych do krótkoterminowych przypadających na dany rok budżetowy	221	226
Przekwalifikowanie na koniec roku krótkoterminowych należności z tytułu dochodów budżetowych do długoterminowych	226	221

Ewidencja rozliczenia wydatków z budżetu środków europejskich jest prowadzona na koncie o symbolu 227, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja rozliczenia wydatków z budżetu środków europejskich

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wpływ środków europejskich otrzymanych na pokrycie wydatków w związku z realizacją programów i projektów finansowanych z tych środków	138	227
Okresowe przeksięgowanie wydatków zrealizowanych ze środków europejskich na podstawie sprawozdań budżetowych	227	800
Zwrot niewykorzystanych środków europejskich	227	138

Ewidencja pozostałych rozrachunków publicznoprawnych jest prowadzona na koncie o symbolu 229, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja pozostałych rozrachunków publicznoprawnych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Naliczone składki ubezpieczeń społecznych w części płaconej przez pracownika	231	229
Naliczone składki ubezpieczeń społecznych i inne obciążenia w części płaconej przez pracodawcę	405	229
Naliczone składki ubezpieczenia zdrowotnego potrącane z zaliczki na podatek dochodowy	225	229
Przelew naliczonych składek ubezpieczeń społecznych i innych obciążeń do ZUS	229	130/131
Zasiłki rodzinne, chorobowe i inne wypłacane pracownikom ze środków ZUS	229	231

Ewidencja rozrachunków z tytułu wynagrodzeń jest prowadzona na koncie o symbolu 231, natomiast ewidencja pozostałych rozrachunków z pracownikami na koncie o symbolu 234, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja rozrachunków z tytułu wynagrodzeń

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Naliczone wynagrodzenia brutto pracowników zgodnie z listą płac	404	231
Potrącenie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych	231	225
Potrącenie składek ubezpieczeń społecznych i ubezpieczeń zdrowotnych	231	229
Potrącenie należności z tytułu niedoboru lub szkody zawinionej przez pracownika oraz zaliczki lub pożyczki pobranej przez pracownika	231	234
Przelew wynagrodzeń pracownikom	231	130/131

Ewidencja pozostałych rozrachunków z pracownikami

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wypłata pracownikowi z kasy zaliczki na zakup artykułów biurowych	234	101
Rozliczenie zaliczki pobranej przez pracownika na zakup artykułów biurowych (przedłożenie faktury VAT)	401	234
Zwrot przez pracownika niewykorzystanej zaliczki (wpłata do kasy)	101	234

Obciążenie pracownika z tytułu zawinionych niedoborów i szkód	234	240
Splata przelewem zobowiązań wobec pracowników (z wyjątkiem zobowiązań z tytułu wynagrodzeń)	234	130/131

Ewidencja pozostałych rozrachunków jest prowadzona na koncie o symbolu 240, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja pozostałych rozrachunków

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Otrzymane depozyty i sumy na zlecenie od innych podmiotów	139	240
Zwrot niewykorzystanych depozytów i sum na zlecenie	240	139
Wpływ z tytułu zaciągniętych pożyczek	130/131	240
Naliczone odsetki od zaciągniętych pożyczek	751	240
Splata zaciągniętych pożyczek	240	130/131
Naliczone składki na ubezpieczenia majątkowe i osobowe	409	240
Ujawnienie nadwyżki materiałów	310	240
Ujawnienie niedoboru materiałów	240	310

Ewidencja odpisów aktualizujących należności jest prowadzona na koncie o symbolu 290, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja odpisów aktualizujących należności

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Utworzenie odpisu aktualizującego należności (należność główna)	761	290
Utworzenie odpisu aktualizującego na odsetki od należności	751	290
Rozwiązanie odpisu aktualizującego w wysokości wpłaconej należności głównej	290	760
Rozwiązanie odpisu aktualizującego w wysokości wpłaconych odsetek	290	750
Rozwiązanie odpisu aktualizującego w wyniku uznania części lub całości należności za nieuzasadnioną, nieściągalną lub przedawnioną	290	201/221

3.3.4. Ewidencja materiałów i towarów

Ewidencja rozliczenia zakupu materiałów, towarów, robót i usług jest prowadzona na koncie o symbolu 300, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja rozliczenia zakupu

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Faktura VAT brutto za zakupione materiały	300	201
Wartość zakupionych materiałów przyjętych do magazynu	310	300
Wartość zakupionych materiałów przekazanych bezpośrednio do zużycia	401	300
Wyksięgowanie naliczonego podatku VAT ujętego w otrzymanej fakturze (podatek podlega odliczeniu od podatku należnego)	225	300
Wyksięgowanie naliczonego podatku VAT ujętego w otrzymanej fakturze (podatek nie podlega odliczeniu od podatku należnego, lecz zwiększa wartość materiałów)	310	300
Wyksięgowanie kosztów transportu zakupionych materiałów ujętych w otrzymanej fakturze	402	300
Wyksięgowanie debetowych odchyłeń od cen ewidencyjnych zakupionych materiałów (cena rzeczywista jest wyższa od ceny ewidencyjnej)	340	300
Wyksięgowanie kredytowych odchyłeń od cen ewidencyjnych zakupionych materiałów (cena rzeczywista jest niższa od ceny ewidencyjnej)	300	340

Ewidencja materiałów jest prowadzona na koncie o symbolu 310, natomiast ewidencja odchyłeń od cen ewidencyjnych materiałów na koncie o symbolu 340, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja materiałów

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przyjęcie zakupionych materiałów do magazynu	310	300
Przyjęcie materiałów otrzymanych nieodpłatnie lub pochodzących z likwidacji środków trwałych	310	760
Wydanie materiałów do zużycia	401	310
Wydanie materiałów na rzecz budowy środków trwałych	080	310
Wydanie materiałów sprzedanych lub przekazanych w formie darowizny	761	310
Utrata materiałów na skutek zdarzenia losowego	771	310
Przyjęcie materiałów po usunięciu skutków zdarzenia losowego	310	770

Ujawnienie nadwyżki materiałów	310	240
Ujawnienie niedoboru materiałów	240	310

Ewidencja odchyłeń od cen ewidencyjnych materiałów

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wyksięgowanie debetowych odchyłeń od cen ewidencyjnych zakupionych materiałów (cena rzeczywista jest wyższa od ceny ewidencyjnej)	340	300
Wyksięgowanie kredytowych odchyłeń od cen ewidencyjnych zakupionych materiałów (cena rzeczywista jest niższa od ceny ewidencyjnej)	300	340
Rozliczenie odchyłeń debetowych przypadających na zużyte materiały	401	340
Rozliczenie odchyłeń kredytowych przypadających na zużyte materiały	340	401
Rozliczenie odchyłeń kredytowych przypadających na sprzedane towary	340	730

3.3.5. Ewidencja kosztów rodzajowych oraz kosztów według typów działalności

Ewidencja kosztów rodzajowych jest prowadzona na kontach o symbolach: 400, 401, 402, 403, 404, 405 i 409, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja kosztów rodzajowych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Odpisy umorzeniowe wydanych do używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	400	071
Wydanie materiałów do zużycia	401	310
Faktura za zużytą energię (wartość netto)	401	201
Faktura za usługi obce (wartość netto)	402	201
Naliczone podatki kosztowe (podatek akcyzowy, od nieruchomości, środków transportu, czynności cywilnoprawnych, opłaty o charakterze podatkowym, opłata notarialna, skarbowe i administracyjna)	403	225
Naliczone wynagrodzenia brutto pracowników zgodnie z listą płac	404	231
Naliczone składki ubezpieczeń społecznych i inne obciążenia płacone przez pracodawcę	405	229
Naliczone składki na ubezpieczenia majątkowe i osobowe	409	240

Zobowiązania wobec pracowników z tytułu kosztów podróży służbowych	409	234
Przeniesienie poniesionych kosztów rodzajowych na koniec roku obrotowego	860	Konta zespołu 4

Ewidencja rozliczenia kosztów rodzajowych jest prowadzona na koncie o symbolu 490, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja rozliczenia kosztów rodzajowych w jednostkach nieprowadzących kont zespołu 5

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wartość wytworzonych i przyjętych do magazynu wyrobów gotowych i produkcji niezakończonych	600	490
Zaksięgowanie kosztów prostych do rozliczenia w czasie	640	490
Zmniejszenie kosztów rozliczanych w czasie oraz tworzenie rezerw na nakłady przyszłych okresów	490	640
Koszty zakupu i sprzedaży towarów	730	490
Koszty zakupu i sprzedaży zbywanych materiałów	761	490
Zwiększenie stanu produktów	490	860
Zmniejszenie stanu produktów	860	490
Koszty niewliczone do sprzedanych produktów i towarów, lecz wprost obciążające wynik finansowy	860	490

Ewidencja rozliczenia kosztów rodzajowych w jednostkach prowadzących konta zespołu 5

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Obciążenie kont zespołu 5 kosztami prostymi	Konta zespołu 5	490
Obciążenie kont zespołu 7 kosztami prostymi	Konta zespołu 7	490
Zaksięgowanie kosztów prostych do rozliczenia w czasie	640	490
Koszty zarządu, handlowe i sprzedaży obciążające wynik finansowy danego okresu, lecz niewliczone do wartości produktów (księgowane na koniec rok obrotowego)	490	Konta zespołu 5
Koszt własny sprzedanych produktów odpowiadający rzeczywistym kosztom wytworzenia sprzedanych produktów	490	Konta zespołu 7
Przychody ze sprzedaży wewnętrznej produktów	490	760

Ewidencja kosztów działalności podstawowej, pomocniczej i zarządu jest prowadzona na kontach o symbolach (odpowiednio): 500, 530 i 550, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja kosztów działalności podstawowej

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Obciążenie kosztów działalności podstawowej kosztami prostymi	500	490
Obciążenie kosztów działalności podstawowej kosztami działalności pomocniczej	500	530
Obciążenie kosztów działalności podstawowej kosztami rozliczonymi w czasie	500	640
Rzeczywisty koszt wytworzenia produktów gotowych	580	500
Koszty obciążające wynik finansowy danego okresu, lecz niewliczone do wartości produktów (koszty handlowe i sprzedaży)	490	500

Ewidencja kosztów działalności pomocniczej

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Obciążenie kosztów działalności pomocniczej kosztami prostymi	530	490
Obciążenie kosztów działalności pomocniczej kosztami rozliczonymi w czasie	530	640
Przeniesienie kosztów świadczenia usług na rzecz odbiorców wewnętrznych	Konta zespołu 5	530
Rzeczywisty koszt świadczenia usług na rzecz odbiorców zewnętrznych	700	530

Ewidencja kosztów zarządu

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Obciążenie kosztów zarządu kosztami prostymi	550	490
Obciążenie kosztów zarządu kosztami działalności pomocniczej	550	530
Obciążenie kosztów zarządu kosztami rozliczonymi w czasie	550	640
Przeniesienie kosztów zarządu do rozliczenia w czasie	640	550
Przeniesienie kosztów zarządu na koniec roku obrotowego	490	550

Ewidencja rozliczenia kosztów działalności jest prowadzona na koncie o symbolu 580, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja rozliczenia kosztów działalności

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Rzeczywisty koszt wytworzenia produktów gotowych	580	500
Przyjęcie produktów gotowych do magazynu po koszcie planowanym	600	580
Przeniesienie nadwyżki rzeczywistych kosztów wytworzenia produktów nad kosztami planowanymi	620	580
Przeniesienie nadwyżki kosztów planowanych nad rzeczywistymi kosztami wytworzonych produktów	580	620

3.3.6. Ewidencja produktów i rozliczeń międzykresowych kosztów

Ewidencja produktów gotowych i półfabrykatów jest prowadzona na koncie o symbolu 600, natomiast ewidencja odchyleń od cen ewidencyjnych produktów na koncie o symbolu 620, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja produktów gotowych i półfabrykatów

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przyjęcie produktów gotowych do magazynu po koszcie planowanym	600	580
Przyjęcie produktów gotowych do magazynu po koszcie rzeczywistym	600	500
Ujawnienie nadwyżki produktów gotowych	600	240
Ujawnienie niedoboru produktów gotowych	240	600
Wydanie sprzedanych produktów gotowych	700	600
Nieodpłatne przekazanie produktów gotowych	761	600
Przekazanie półfabrykatów do produkcji oraz rozchód produktów na cele reklamy	500	600

Ewidencja odchyleń od cen ewidencyjnych produktów

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przeniesienie nadwyżki rzeczywistych kosztów wytworzenia produktów nad kosztami planowanymi	620	580
Przeniesienie nadwyżki kosztów planowanych nad rzeczywistymi kosztami wytworzonych produktów	580	620

Rozliczenie odchyleń debetowych przypadających na sprzedane produkty	700	620
Rozliczenie odchyleń kredytowych przypadających na sprzedane produkty	620	700

Ewidencja rozliczeń międzyokresowych kosztów jest prowadzona na koncie o symbolu 640, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja rozliczeń międzyokresowych kosztów w jednostkach nieprowadzących kont zespołu 5

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Zaksięgowanie kosztów prostych do rozliczenia w czasie (rozliczenia czynne)	640	490
Rozliczanie w czasie rozliczeń czynnych	490	640
Utworzenie rezerw na przyszłe koszty (rozliczenia bierne)	490	640
Rozliczanie rezerw utworzonych na przyszłe koszty	640	490

Ewidencja rozliczeń międzyokresowych kosztów w jednostkach prowadzących konta zespołu 5

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Zaksięgowanie kosztów prostych do rozliczenia w czasie (rozliczenia czynne)	640	490
Rozliczanie w czasie rozliczeń czynnych	Konta zespołu 5	640
Utworzenie rezerw na przyszłe koszty (rozliczenia bierne)		640
Rozliczanie rezerw utworzonych na przyszłe koszty	640	490

3.3.7. Ewidencja przychodów, dochodów i kosztów

Ewidencja przychodów ze sprzedaży produktów oraz kosztów ich wytworzenia jest prowadzona na koncie o symbolu 700, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja sprzedaży produktów i kosztu ich wytworzenia

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Faktura VAT za sprzedane produkty (wartość netto)	201	700
Wartość sprzedanych produktów gotowych wydanych z magazynu	700	600

Wartość sprzedanych produktów gotowych i półfabrykatów bezpośrednio z produkcji lub wartość sprzedanych usług	700	500
Zwrot do magazynu reklamowanych przez odbiorców produktów gotowych	600	700
Uznanie reklamacji odbiorców i korekta faktury oraz dodatkowe rabaty i bonifikaty	700	201
Rozliczenie odchyleń debetowych przypadających na sprzedane produkty	700	620
Rozliczenie odchyleń kredytowych przypadających na sprzedane produkty	620	700
Przeniesienie na koniec roku obrotowego przychodów ze sprzedaży produktów	700	860
Przeniesienie na koniec roku obrotowego kosztów wytworzenia produktów sprzedanych	490	700

Ewidencja przychodów ze sprzedaży towarów oraz wartości ich zakupu jest prowadzona na koncie o symbolu 730, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja sprzedaży towarów i wartości ich zakupu

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Sprzedaż gotówkowa towarów	101	730
Faktura VAT za sprzedane towary (wartość netto)	201	730
Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu (nabycia) lub cenach ewidencyjnych	730	330
Zwrot reklamowanych przez odbiorcę towarów	330	730
Uznanie reklamacji odbiorców i korekta faktury	730	201
Korekta przychodów ze sprzedaży detalicznej brutto o wyliczony na koniec okresu podatek należny VAT	730	225
Rozliczenie odchyleń kredytowych przypadających na sprzedane towary	340	730
Przeniesienie na koniec roku obrotowego przychodów ze sprzedaży towarów	730	860
Przeniesienie na koniec roku obrotowego wartości sprzedanych towarów	860	730

Ewidencja dotacji i środków na inwestycje jest prowadzona na koncie o symbolu 740, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja dotacji i środków na inwestycje

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przekazanie dotacji na finansowanie działalności podstawowej samodzielnie bilansującym oddziałom samorządowych zakładów budżetowych oraz zwrot dotacji niewykorzystanych, nadmiernie pobranych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem	740	131
Dotacje rzeczywiście otrzymane	131	740
Środki pieniężne samorządowych zakładów budżetowych wykorzystane lub przeznaczone na finansowanie inwestycji	740	800
Dotacje należne wynikające z przepisów prawa lub potwierdzone przez organ dotujący, które do końca roku nie wpłynęły	225	740
Przeniesienie na koniec roku obrotowego wartości dotacji przekazanych na finansowanie działalności podstawowej samodzielnie bilansujących się oddziałów oraz środków wykorzystanych lub przeznaczonych na inwestycje w samorządowych zakładach budżetowych	860	740
Przeniesienie na koniec roku obrotowego wartości dotacji otrzymanych na finansowanie działalności podstawowej	740	860

Ewidencja przychodów i kosztów finansowych jest prowadzona na kontach o symbolach (odpowiednio): 750 i 751, natomiast ewidencja pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych na kontach o symbolach (odpowiednio): 760 i 761, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja przychodów i kosztów finansowych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przychody ze sprzedaży papierów wartościowych i udziałów w innych podmiotach	Konta zespołu 1	750
Wartość w cenie nabycia sprzedanych papierów wartościowych i udziałów w innych podmiotach	751	030/140
Dyskonto przy otrzymaniu weksli, czeków obcych i papierów wartościowych	030/140	750
Dyskonto przy sprzedaży weksli, czeków obcych i papierów wartościowych	751	030/140
Odsetki za zwłokę w zapłacie należności	201	750
Odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań	751	201
Dodatnie różnice kursowe od rozrachunków w walutach obcych	201	750
Ujemne różnice kursowe od rozrachunków w walutach obcych	751	201
Oprocentowanie własnych środków na rachunkach bankowych	Konta zespołu 1	750
Otrzymane dywidendy i przychody z tytułu udziałów w innych podmiotach		750

Przeniesienie na koniec roku obrotowego przychodów finansowych	750	860
Przeniesienie na koniec roku obrotowego kosztów operacji finansowych	860	751

Ewidencja pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przychody ze sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji oraz materiałów	201	760
Wydanie materiałów sprzedanych lub przekazanych w formie darowizny	761	310
Odpisane przedawnione, umorzone i nieściągalne należności	761	201
Odpisane przedawnione lub umorzone zobowiązania	201	760
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	Konta zespołu 1	760
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	761	Konta zespołu 1
Zapłacone koszty postępowania spornego i egzekucyjnego	761	
Przeniesienie na koniec roku obrotowego pozostałych przychodów operacyjnych	760	860
Przeniesienie na koniec roku obrotowego pozostałych kosztów operacyjnych	860	761

Ewidencja zysków i strat nadzwyczajnych jest prowadzona na kontach o symbolach (odpowiednio): 770 i 771, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja zysków i strat nadzwyczajnych

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przyznane odszkodowanie dotyczące zdarzenia losowego	240	770
Utrata materiałów na skutek zdarzenia losowego	771	310
Przeniesienie na koniec roku obrotowego zysków nadzwyczajnych	770	860
Przeniesienie na koniec roku obrotowego strat nadzwyczajnych	860	771

3.3.8. Ewidencja funduszy, rezerw i wyniku finansowego

Ewidencja funduszu jednostki jest prowadzona na koncie o symbolu 800, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja funduszu jednostki

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przebieganie na koniec roku obrotowego dotacji z budżetu i środków budżetowych wykorzystanych na inwestycje	800	810
Środki pieniężne samorządowych zakładów budżetowych wykorzystane lub przeznaczone na finansowanie inwestycji	740	800
Nieodpłatne otrzymanie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	011/020	800
Nieumorzona wartość sprzedanych, zlikwidowanych, nieodpłatnie przekazanych podstawowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	800	011/020
Zwiększenie wartości środków trwałych w wyniku aktualizacji wyceny	011	800
Zmniejszenie wartości środków trwałych w wyniku aktualizacji wyceny	800	011
Zwiększenie dotychczasowego umorzenia w wyniku aktualizacji wyceny środków trwałych	800	071
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia w wyniku aktualizacji wyceny środków trwałych	071	800
Przebieganie, pod datą sprawozdania budżetowego, zrealizowanych dochodów budżetowych	800	222
Przebieganie, pod datą sprawozdania budżetowego, zrealizowanych wydatków budżetowych	223	800
Przebieganie, pod datą sprawozdania budżetowego, zrealizowanych wydatków środków europejskich	227	800
Przebieganie, w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego, zysku bilansowego za roku ubiegły	860	800
Przebieganie, w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego, straty bilansowej za roku ubiegły	800	860

Ewidencja dotacji budżetowych oraz środków z budżetu na inwestycje jest prowadzona na koncie o symbolu 810, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja dotacji budżetowych oraz środków z budżetu na inwestycje

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wartość dotacji przekazanych przez organ dotujący	224	130
Wartość dotacji przekazanych uznanych za wykorzystane lub rozliczone	810	224
Wartość dotacji zwróconych w tym samym roku budżetowym	130	224
Równowartość wydatków dokonanych przez jednostki budżetowe ze środków budżetu na finansowanie inwestycji	810	800
Przeniesienie na koniec roku obrotowego sumy dotacji przekazanych	800	810

Ewidencja rozliczenia wyniku finansowego jest prowadzona na koncie o symbolu 820, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja rozliczenia wyniku finansowego

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Wpłata z tytułu planowanej nadwyżki środków obrotowych	820	131
Naliczone na koniec roku zobowiązania z tytułu nadwyżki środków obrotowych	820	225
Należności z tytułu nadpłaty dotyczącej planowanej nadwyżki środków obrotowych nad faktycznie osiągniętą nadwyżką	225	820
Przeksięgowanie, w roku następnym pod datą zatwierdzenia sprawozdania finansowego, wpłaty nadwyżki środków obrotowych samorządowego zakładu budżetowego	800	820

Ewidencja rezerw i rozliczeń międzyokresowych przychodów jest prowadzona na koncie o symbolu 840, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja rezerw i rozliczeń międzyokresowych przychodów

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przelew z tytułu przychodów ze sprzedaży produktów dotyczących przyszłych okresów	131	840
Zarachowanie przychodów rozliczanych w czasie do przychodów danego okresu	840	700
Utworzenie rezerwy w pozostałe koszty	761	840
Rozwiązanie rezerwy na pozostałe koszty	840	760
Utworzenie rezerwy w koszty finansowe	751	840
Rozwiązanie rezerwy na operacje finansowe	840	750

Ewidencja zakładowego funduszu świadczeń socjalnych jest prowadzona na koncie o symbolu 850, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja ZFŚS

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Odpis roczny na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	405	851
Zużycie materiałów eksploatacyjnych na rzecz działalności socjalnej	851	310
Faktura VAT za wykonane usługi obce na rzecz działalności socjalnej (wartość netto)	851	201
Podatek VAT naliczony w fakturze za wykonane usługi obce na rzecz działalności socjalnej	225	201
Płace pracowników ośrodka szkoleniowo-wypoczynkowego	851	231
Umorzenie pożyczek udzielonych pracownikom z ZFŚS	851	234
Przychody z tytułu opłat za świadczone usługi socjalne na rzecz pracowników	234	851
Odsetki bankowe naliczone od środków pieniężnych ZFŚS	135	851

Ewidencja wyniku finansowego jest prowadzona na koncie o symbolu 860, natomiast ewidencja obciążeń wyniku finansowego na koncie o symbolu 870, w korespondencji z innymi kontami.

Ewidencja wyniku finansowego

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Przeniesienie przychodów ze sprzedaży produktów	700	860
Przeniesienie poniesionych kosztów rodzajowych	860	Konta zespołu 4
Przeniesienie zwiększenia stanu produktów	490	860
Przeniesienie zmniejszenia stanu produktów	860	490
Przeniesienie przychodów ze sprzedaży towarów	730	860
Przeniesienie wartości sprzedanych towarów	860	730
Przeniesienie dotacji otrzymanych na finansowanie działalności podstawowej	740	860
Przeniesienie dotacji przekazanych na finansowanie działalności podstawowej samodzielnie bilansujących oddziałów oraz na inwestycje samorządowych zakładów budżetowych	860	740
Przeniesienie przychodów ze sprzedaży materiałów	760	860
Przeniesienie wartości sprzedanych materiałów	860	760

Przeniesienie pozostałych przychodów operacyjnych	760	860
Przeniesienie pozostałych kosztów operacyjnych	860	761
Przeniesienie przychodów finansowych	750	860
Przeniesienie kosztów operacji finansowych	860	751
Przeniesienie zysków nadzwyczajnych	770	860
Przeniesienie strat nadzwyczajnych	860	771
Przeniesienie obowiązkowych zmniejszeń wyniku finansowego	860	870
Przeniesienie, w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego, zysku bilansowego za roku ubiegły	860	800
Przeniesienie, w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego, straty bilansowej za roku ubiegły	800	860

Ewidencja podatku dochodowego

Treść operacji	Dekretacja	
	Wn	Ma
Zaliczkowa wpłata podatku dochodowego	870	131
Należna wpłata podatku dochodowego ponad wpłaty zaliczkowe	870	225
Nadwyżka wpłat zaliczkowych ponad kwotę podatku wynikającą z rocznego rozliczenia	225	870
Przeniesienie na koniec roku obrotowego podatku dochodowego	860	870

3.4. Zadania

Celem zadań zawartych w niniejszym podrozdziale jest przypomnienie Czytelnikowi zasad ewidencjonowania typowych operacji zachodzących we wszystkich podmiotach prowadzących księgi rachunkowe (zadania 3.4.1-3.4.11) oraz ułatwienie zrozumienia i przyswojenia zasad ewidencjonowania operacji charakterystycznych wyłącznie dla samorządowych jednostek i zakładów budżetowych (zadania 3.4.12-3.4.20).

Zadanie 3.4.1.

Założenia:

I. Na dzień 1 sierpnia br. w szkole podstawowej (samorządowa jednostka budżetowa) stany na wybranych kontach syntetycznych kształtowały się następująco:

- Środki trwałe 500 000 zł
- Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych 60 000 zł
- Środki trwałe w budowie (inwestycje) 80 000 zł

• Rachunek bieżący jednostki	40 000 zł
• Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami (Ma)	15 000 zł
• Fundusz jednostki	950 000 zł

II. W sierpniu br. wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano fakturę za tablicę interaktywną, którą przyjęto do użytkowania	7 000 zł
2. Otrzymano fakturę za roboty budowlane (budowa szatni)	120 000 zł
3. W wyniku inwentaryzacji ujawniono niedobór zestawu komputerowego:	
a) wartość początkowa	5 000 zł
b) dotychczasowe umorzenie	2 000 zł
4. Opłacono przelewem fakturę za roboty budowlane ze środków ujętych w planie wydatków	120 000 zł
5. Prześlęgowano równowartość wydatków na roboty budowlane	120 000 zł
6. Zakończono roboty budowlane oddając szatnię do użytkowania	200 000 zł
7. Wycofano z eksploatacji zniszczoną kserokopiarkę:	
a) dotychczasowe umorzenie	2 200 zł
b) nieumorzona część	4 400 zł
8. Przekazano gimnazjum samochód dostawczy w formie darowizny:	
a) dotychczasowe umorzenie	25 800 zł
b) nieumorzona część	23 500 zł
9. Otrzymano w formie darowizny projektor multimedialny	4 000
10. Zapłacono przelewem za zakupione i przyjęte dzieła sztuki	6 000 zł

Polecenia:

1. Otwórz konta syntetyczne podanymi stanami.
2. Zaksięguj powyższe operacje gospodarcze.
3. Ustal wartość netto środków trwałych.

Rozwiązanie:

• Środki trwałe	Wn	500 000 zł
• Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	Ma	60 000 zł
• Środki trwałe w budowie (inwestycje)	Wn	80 000 zł
• Rachunek bieżący jednostki	Wn	40 000 zł
• Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami	Ma	15 000 zł
• Fundusz jednostki	Ma	950 000 zł

Lp.	Kwota (w zł)	Dekretacja	
		Wn	Ma
1.	7 000	011	201
2.	120 000	080	201
3a.	3 000	240	011
3b.	2 000	071	011
4.	120 000	201	130
5.	120 000	810	800
6.	200 000	011	080
7a.	2 200	071	011
7b.	4 400	800	011
8a.	25 800	071	011
8b.	23 500	800	011
9.	4 000	011	800
10.	6 000	016	130

Wartość netto środków trwałych = wartość brutto – odpisy umorzeniowe = saldo konta 011 „Środki trwałe” – saldo konta 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” = 650 100 – 30 000 = 620 100 zł.

Zadanie 3.4.2.

Założenia:

I. Stany wybranych kont w straży miejskiej (samorządowa jednostka budżetowa) na początku bieżącego okresu kształtowały się następująco:

- Środki trwałe 120 000 zł
- Wartości niematerialne i prawne 16 000 zł
- Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych 47 000 zł
- Rachunek bieżący jednostki 88 000 zł

II. Ewidencja kosztów działalności operacyjnej jest prowadzona na kontach układu rodzajowego.

III. W bieżącym okresie miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

1. Utworzono akredytywę na zakup kamer do monitoringu miejskiego 50 000 zł
2. Zlikwidowano nieprzydatny program komputerowy:
 - a) dotychczasowe umorzenie 3 800 zł
 - b) nieumorzona część 200 zł

3. Otrzymano fakturę za zakupione kamery, które zainstalowano	48 000 zł
4. Na podstawie obowiązujących przepisów dokonano aktualizacji środków trwałych zwiększając ich:	
a) wartość początkową	5 200 zł
b) dotychczasowe umorzenie	1 300 zł
5. Opłacono fakturę za kamery z utworzonej akredytywy	 zł
6. Rozwiązano niewykorzystaną akredytywę na zakup kamer do monitoringu miejskiego	 zł
7. Naliczono miesięczny odpis amortyzacyjny środków trwałych	2 400 zł
8. Sprzedano i przekazano nabywcy samochód osobowy:	
a) wartość początkowa	44 000 zł
b) dotychczasowe umorzenie	28 500 zł
c) wystawiono rachunek za sprzedany samochód	18 000 zł

Polecenia:

1. Otwórz konta podanymi stanami.
2. Zaksięguj powyższe operacje gospodarcze.
3. Ustal łączną wartość netto środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Zadanie 3.4.3.

Założenia:

I. Ośrodek sportu i rekreacji (samorządowy zakład budżetowy) posiadał na dzień 1 marca br. następujące stany na wybranych kontach:

• Kasa	3 000 zł
• Rachunek bieżący samorządowych zakładów budżetowych	55 000 zł
• Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami (Wn)	17 000 zł

II. Ośrodek prowadzi ewidencję kosztów działalności operacyjnej wyłącznie w układzie rodzajowym.

III. W marcu br. wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano fakturę za zakupione artykuły biurowe	700 zł
2. Otrzymano przelewem należność od odbiorcy	17 000 zł
3. Sporządzono i zaksięgowano listę płac za marzec br.:	
a) wynagrodzenia brutto	42 000 zł
b) zaliczka na podatek dochodowy	6 100 zł

c) składki ubezpieczeń społecznych obciążające pracowników	7 800 zł
d) składki ubezpieczeń zdrowotnych	2 900 zł
e) składki dobrowolnych ubezpieczeń pracowników	800 zł
4. Naliczono i zaksięgowano składki ubezpieczeń społecznych obciążające pracodawcę	7 700 zł
5. Wypłacono pracownikowi z kasy zaliczkę na delegację	400 zł
6. Przelano wynagrodzenia na rachunki osobiste pracowników	 zł
7. Pracownik rozliczył się z otrzymanej zaliczki:	
a) koszty delegacji zgodnie z przedłożonym rachunkiem	330 zł
b) zwrot niewykorzystanej zaliczki do kasy	 zł
8. Opłacono przelewem:	
a) zaliczkę na podatek dochodowy	 zł
b) składki ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych	 zł
c) składki dobrowolnych ubezpieczeń pracowników	 zł

Polecenia:

1. Otwórz konta podanymi stanami.
2. Zaksięguj powyższe operacje gospodarcze.
3. Oblicz wartość kosztów poniesionych przez ośrodek sportu i rekreacji z tytułu zatrudnienia pracowników.

Zadanie 3.4.4.

Założenia:

I. Zakład wodociągów i kanalizacji (samorządowy zakład budżetowy) prowadzi ewidencję kosztów działalności operacyjnej w układzie rodzajowym i funkcjonalno-kalkulacyjnym.

II. Na początku bieżącego okresu stany wybranych kont przedstawiały się następująco:

• Kasa	4 000 zł
• Rachunek bieżący samorządowych zakładów budżetowych	28 000 zł
• Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami (Wn)	9 000 zł
• Rozrachunki z budżetami (Ma)	3 400 zł
• Pozostałe rozrachunki publicznowprawne (Ma)	8 500 zł

III. W bieżącym okresie miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

1. Ujawniono niedobór środków pieniężnych w kasie	2 500 zł

2.	Stwierdzono, że niedobór środków pieniężnych powstał z winy pracownika. Sprawę skierowano do sądu, gdyż pracownik nie wyraził zgody na pokrycie niedoboru	 zł
3.	Opłacono przelewem koszty postępowania sądowego	200 zł
4.	Naliczono odsetki od należności nieuregulowanych przez kontrahentów	100 zł
5.	Wypłacono gotówką ryczałt za używanie przez dyrektora własnego samochodu do celów służbowych	300 zł
6.	Otrzymano wyrok sądu przysądżający na rzecz zakładu:	
	a) należność główną	 zł
	b) koszty postępowania sądowego	 zł
7.	Odpisano należność nieściągalną od kontrahenta. Należność nie była wcześniej objęta odpisem aktualizującym	2 100 zł
8.	Opłacono przelewem zobowiązania wobec:	
	a) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	8 500 zł
	b) urzędu skarbowego	3 400 zł

Polecenia:

1. Otwórz konta i zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal i zinterpretuj saldo konta „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”.

Zadanie 3.4.5.

Założenia:

- I. Miejski zakład komunikacji (samorządowy zakład budżetowy), będący podatnikiem VAT, prowadzi ewidencję materiałów według rzeczywistych cen nabycia.
- II. Ewidencja kosztów działalności operacyjnej jest prowadzona w układzie rodzajowym i równolegle w układzie funkcjonalno-kalkulacyjnym.
- III. W danym okresie wystąpiły następujące operacje gospodarcze:
 1. Otrzymano fakturę za zamówione opony do autobusów:

a) wartość opon w cenie zakupu	98 000 zł
b) koszty transportu	2 000 zł
c) podatek VAT (23%)	 zł
d) suma faktury	 zł
 2. Przyjęto opony do magazynu
 3. Wyksięgowano podatek VAT ujęty w fakturze
 4. Dokonano wymiany zużytych opon na nowe
 5. Wystawiono fakturę za sprzedane zbędne opony:

a) wartość opon w cenie sprzedaży	20 000 zł
b) podatek VAT (23%)	 zł
c) suma faktury	 zł
6. Wydano z magazynu sprzedane opony	15 000 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj podane operacje gospodarcze.
2. Ustal rzeczywistą wartość materiałów w magazynie.

Zadanie 3.4.6.

Założenia:

I. Zakład gospodarki komunalnej (samorządowy zakład budżetowy), będący podatnikiem VAT, prowadzi ewidencję materiałów według stałych cen ewidencyjnych, natomiast ewidencję kosztów działalności operacyjnej prowadzi w układzie rodzajowym i funkcjonalno-kalkulacyjnym.

II. Stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym wynosi 100 000 zł.

III. W lipcu br. wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Przyjęto do magazynu materiały niezbędne do świadczenia usług	63 000 zł
2. Otrzymano fakturę za zamówione materiały:	
a) wartość materiałów w cenie zakupu	57 000 zł
b) koszty transportu	1 000 zł
c) podatek VAT (23%)	 zł
d) suma faktury	 zł
3. Rozliczono dostawę materiałów	 zł
4. Wydano materiały do zużycia:	
a) na potrzeby świadczenia usług	20 000 zł
b) na potrzeby administracji	2 000 zł
5. Opłacono przelewem fakturę za materiały	 zł
6. Rozliczono odchylenia przypadające na zużyte materiały	 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj podane operacje gospodarcze.
2. Ustal rzeczywisty koszt zużycia materiałów oraz rzeczywistą wartość materiałów pozostałych w magazynie, w sytuacji, gdy zakład stosuje ceny ewidencyjne ustalone na poziomie:
 - a) cen nabycia
 - b) cen zakupu

Zadanie 3.4.7.

Założenia:

I. Na dzień 1 marca br. stan środków pieniężnych w kasie gimnazjum (samorządowa jednostka budżetowa) wynosił 7 000 zł. Ewidencja kosztów działalności operacyjnej jest prowadzona w układzie rodzajowym i układzie funkcjonalno-kalkulacyjnym.

II. W marcu br. miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

1. Sporządzono listę płac. Wynagrodzenia brutto pracowników wynoszą 65 000 zł, w tym:

a) nauczycieli	52 000 zł
b) pracowników administracji	13 000 zł
2. Naliczono odpisy amortyzacyjne:

a) tablicy interaktywnej	100 zł
b) kserokopiarki	150 zł
3. Obliczono składki ubezpieczeń społecznych płatnych przez gimnazjum za:

a) nauczycieli	10 000 zł
b) pracowników administracji	2 500 zł
4. Zakupiono za gotówkę artykuły szkolne 3 000 zł
5. Otrzymano rachunek za reklamę gimnazjum w prasie lokalnej (za okres od 1 marca do 30 czerwca br.) 2 000 zł
6. Zaksięgowano koszty reklamy za miesiąc marzec br. zł
7. Wypłacono z kasy równowartość kosztów podróży służbowej zgodnie z biletami przedłożonymi przez:

a) nauczycieli	500 zł
b) dyrektora	10 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj podane operacje gospodarcze.
2. Oblicz wartość kosztów ujętych na kontach układu funkcjonalno-kalkulacyjnego.

Zadanie 3.4.8.

Założenia:

I. Stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym zakładu zagospodarowania odpadów komunalnych (samorządowy zakład budżetowy), będącego podatnikiem VAT, wynosił na początku października br. 50 000 zł

II. W październiku br. wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Wystawiono fakturę za świadczone usługi:	
a) wartość netto	5 000 zł
b) podatek VAT (23%)	zł
c) suma faktury	zł
2. Naliczono należne dotacje na finansowanie działalności	12 000 zł
3. Bank doliczył odsetki od środków zgromadzonych na rachunku	50 zł
4. Odpisano przedawnione należności, na które niedokona-
no odpisu aktualizującego	500 zł
5. Obciążono kontrahenta karą umowną w związku z niedo-
trzymaniem warunków umowy	400 zł
6. Na skutek wichury i powodzi zniszczeniu uległy materiały
w magazynie	8 000 zł
7. Otrzymano fakturę płatną przelewem za usuwanie skut-
ków wichury i powodzi:	
a) wartość netto	1 000 zł
b) podatek VAT (23%)	zł
c) wartość brutto	zł
8. Firma ubezpieczeniowa przyznała odszkodowanie za
zniszczone materiały	8 000 zł
9. Zgodnie z wyciągiem bankowym:	
a) opłacono odsetki od niezapłaconych zobowiązań	80 zł
b) otrzymano odsetki od przeterminowanych należności	100 zł
c) zapłacono odsetki od krótkoterminowego kredytu
bankowego	600 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj podane operacje gospodarcze.
2. Ustal wartość osiągniętych przychodów i poniesionych kosztów.

Zadanie 3.4.9.

Założenia:

I. W przedszkolu publicznym (samorządowy zakład budżetowy) stany na
wybranych kontach na dzień 1 czerwca br. były następujące:

• Środki trwałe	180 000 zł
• Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerial-
nych i prawnych	10 000 zł
• Kasa	2 000 zł
• Fundusz jednostki	500 000 zł

II. W czerwcu br. miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

1.	Stwierdzono niedobór środka trwałego:	
	a) wartość początkowa	8 000 zł
	b) dotychczasowe umorzenie	6 500 zł
2.	Otrzymano nieodpłatnie inwestycję	26 000 zł
3.	Przekazano nieodpłatnie szkole podstawowej samochód osobowy:	
	a) wartość początkowa	35 000 zł
	b) dotychczasowe umorzenie	30 000 zł
4.	Otrzymano nieodpłatnie kserokopiarkę	5 000 zł
5.	Dokonano aktualizacji wyceny środków trwałych zwiększając:	
	a) wartość początkową	2 500 zł
	b) dotychczasowe umorzenie	500 zł

Polecenia:

1. Otwórz konta podanymi stanami.
2. Zaksięguj powyższe operacje gospodarcze.
3. Ustal saldo konta „Fundusz jednostki”.

Zadanie 3.4.10.

Założenia:

- I. Miejsko-gminny ośrodek sportu i rekreacji (samorządowy zakład budżetowy), będący podatnikiem VAT, posiadał na początek bieżącego okresu 24 000 zł na rachunku bieżącym.

II. W bieżącym okresie miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

1.	Utworzono rezerwę na niepewne operacje finansowe	2 200 zł
2.	Naliczono odpis na ZFŚS	3 500 zł
3.	Przelano na rachunek środki w wysokości odpisu na ZFŚS	zł
4.	Otrzymano przelewem przedpłatę za usługi, które będą świadczone w następnym okresie	4 000 zł
5.	Wypłacono pracownikowi pożyczkę mieszkaniową z ZFŚS	2 000 zł
6.	Otrzymano fakturę za usługi wykonane na rzecz działalności socjalnej:	
	a) wartość usługi netto	2 000 zł
	b) podatek VAT (23%)	zł
	c) wartość usługi brutto	zł

7. Umorzono część pożyczki mieszkaniowej udzielonej pracownikowi z ZFŚS	500 zł
8. Bank naliczył odsetki od środków ZFŚS	50 zł
9. Naliczono długoterminowe należności budżetowe, których zapłata nastąpi w terminie późniejszym	1 200 zł

Polecenia:

1. Otwórz konta i zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal i zinterpretuj saldo konta „ZFŚS”.

Zadanie 3.4.11.

Założenia:

Miejska poradnia psychologiczno-pedagogiczna (samorządowa jednostka budżetowa) wykazywała na dzień bilansowy następujące przychody i koszty:

• przychody finansowe	20 000 zł
• pozostałe przychody	35 000 zł
• koszty rodzajowe (zbiorczo)	950 000 zł
• koszty finansowe	15 000 zł
• pozostałe koszty	40 000 zł

Polecenia:

Dokonaj odpowiednich księgowania w celu ustalenia wyniku finansowego.

Zadanie 3.4.12.

Założenia:

I. W gminnym ośrodku pomocy społecznej (samorządowa jednostka budżetowa) ewidencja kosztów działalności operacyjnej jest prowadzona w układzie rodzajowym.

II. W lutym br. wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano z budżetu gminy środki pieniężne na pokrycie wydatków budżetowych	66 000 zł
2. Otrzymano gotówką nieprzypisane dochody z tytułu sprzedaży mienia	3 000 zł
3. Przypisano dochody z tytułu czynszu za wynajem pomieszczeń	5 000 zł
4. Zgodnie z wyciągiem bankowym:	
a) przekazano na rachunek bieżący dochody nieprzypisane, które wpłynęły do kasy	 zł

b) przelano wynagrodzenia należne pracownikom	33 000 zł
c) opłacono naliczone składki ubezpieczeń społecznych	9 000 zł
d) otrzymano dochody przypisane z tytułu czynszu za wynajem pomieszczeń	 zł
5. Przelano zrealizowane dochody budżetowe do budżetu gminy	8 000 zł
6. Zapłacono gotówką za zakupione materiały biurowe, które przekazano do zużycia	500 zł
7. Przeksięgowano na koniec miesiąca, na podstawie sprawozdania (Rb-27S), zrealizowane dochody budżetowe	 zł
8. Przeksięgowano na koniec miesiąca, na podstawie sprawozdania (Rb-28S), zrealizowane wydatki budżetowe	 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj podane operacje gospodarcze.
2. Ustal saldo konta „Fundusz jednostki”.

Zadanie 3.4.13.

Założenia:

W drugiej połowie grudnia br. w szkole ponadgimnazjalnej (samorządowa jednostka budżetowa) wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano z budżetu powiatu środki pieniężne na pokrycie wydatków budżetowych	30 000 zł
2. Otrzymano fakturę za zakupione książki, które przekazano do biblioteki	2 500 zł
3. Opłacono przelewem:	
a) fakturę za zakupione książki	 zł
b) wydatki na usuwanie szkód losowych	1 800 zł
4. Otrzymano przelewem :	
a) dochody przypisane z tytułu czynszu za wynajem pomieszczeń	1 400 zł
b) dochody nieprzypisane z tytułu sprzedaży mienia	2 800 zł
5. Przelano do budżetu powiatu zrealizowane dochody budżetowe	4 200 zł
6. Przeniesiono, na podstawie sprawozdania (Rb-28S), wydatki budżetowe zrealizowane w ciągu miesiąca	 zł
7. Przeniesiono, na podstawie sprawozdania (Rb-27S), dochody budżetowe zrealizowane w ciągu miesiąca	 zł
8. Zwrócono do budżetu powiatu niewykorzystane do końca roku środki pieniężne na pokrycie wydatków	15 000 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj podane operacje gospodarcze.
2. Ustal obroty debetowe i kredytowe konta „Fundusz jednostki”.

Zadanie 3.4.14.**Założenia:**

I. Stany początkowe na wybranych kontach zarządu dróg powiatowych (samorządowa jednostka budżetowa) na dzień 1 kwietnia br. były następujące:

• Środki trwałe	700 000 zł
• Kasa	5 000 zł
• Rachunek bieżący jednostki	22 000 zł
• Fundusz jednostki	980 000 zł

II. Zarząd prowadzi ewidencję kosztów działalności operacyjnej wyłącznie w układzie rodzajowym.

III. W kwietniu br. miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

1. Utworzono rezerwę na remont pomieszczeń w budynku administracyjnym, który zostanie wykonany w sierpniu br.	2 000 zł
2. Otrzymano z budżetu powiatu środki pieniężne przeznaczone na wydatki	48 000 zł
3. Zapłacono gotówką rachunek za wykonaną ekspertyzę	3 500 zł
4. Otrzymano rachunek za usługi transportowe	2 000 zł
5. Otrzymano gotówką wadła przetargowe	6 000 zł
6. Zgodnie z wyciągiem bankowym opłacono:	
a) rachunek za usługi transportowe	 zł
b) odsetki za nieterminową regulację zobowiązań	200 zł
7. Pracownik zapłacił gotówką za prywatne rozmowy telefoniczne wykonane z telefonu służbowego (pracownik został wcześniej obciążony kosztami rozmów)	100 zł
8. Przeksięgowano na koniec kwietnia, na podstawie sprawozdania (Rb-28S), zrealizowane wydatki budżetowe	 zł

Polecenia:

1. Otwórz konta i zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal i zinterpretuj saldo konta „Rachunek bieżący jednostki”.

Zadanie 3.4.15.

Założenia:

I. Stan środków pieniężnych na koncie 132 „Rachunek dochodów jednostek budżetowych” wykorzystywanym przez gimnazjum (samorządowa jednostka budżetowa) wynosił na początku okresu 12 000 zł.

II. W bieżącym okresie na rachunku dochodów jednostek budżetowych zaksięgowano następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano odszkodowanie za drukarkę uszkodzoną przez nauczyciela (nauczyciel został wcześniej obciążony na kwotę 500 zł)	zł
2. Wypłacono przelewem wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia za przeprowadzenie zajęć komputerowych (wynagrodzenia były wcześniej naliczone)	1 000 zł
3. Otrzymano darowiznę pieniężną z przeznaczeniem na zakup sprzętu do pracowni komputerowej	3 000 zł
4. Otrzymano przelewem wpłaty za abonament obiadowy gimnazjalistów	2 500 zł
5. Bank dopisał odsetki od środków zgromadzonych na rachunku	50 zł
6. Opłacono przelewem otrzymany wcześniej rachunek za żywność niezbędną do przygotowania obiadów	2 000 zł
7. Otrzymano środki pieniężne z zakładu ubezpieczeń z przeznaczeniem na działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa gimnazjalistów	4 000 zł
8. Zapłacono przelewem za zakupioną i przyjętą do użytkowania drukarkę	500 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj podane operacje gospodarcze.
2. Ustal saldo konta „Rachunek dochodów jednostek budżetowych”.

Zadanie 3.4.16.

Założenia:

I. Szkoła ponadgimnazjalna (samorządowa jednostka budżetowa) rozpoczęła budowę boiska sportowego. Źródłem finansowania inwestycji są środki budżetowe ujęte w planie wydatków oraz środki otrzymane od gimnazjum będącego współinwestorem.

II. W bieżącym okresie miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano środki pieniężne na finansowanie inwestycji:
 - a) z budżetu powiatu 400 000 zł
 - b) od współinwestora (sumy na zlecenie) 100 000 zł
2. Bank naliczył odsetki:
 - a) od środków pieniężnych otrzymanych z budżetu powiatu 200 zł
 - b) od środków pieniężnych otrzymanych od współinwestora 50 zł
3. Otrzymano fakturę za materiały i roboty budowlane 480 000 zł
4. Zapłacono przelewem za materiały i roboty budowlane:
 - a) ze środków budżetowych ujętych w planie wydatków 384 000 zł
 - b) ze środków pieniężnych otrzymanych od współinwestora 96 000 zł
5. Przeksięgowano pod datą zapłaty równowartość wydatków na inwestycje sfinansowane:
 - a) ze środków budżetowych zł
 - b) z sum na zlecenie zł
6. Zakończono inwestycję oddając boisko sportowe do użytkowania zł
7. Zwrócono niewykorzystane środki pieniężne otrzymane na finansowanie inwestycji:
 - a) do budżetu powiatu zł
 - b) współinwestorowi zł
8. Przeniesiono na koniec bieżącego okresu, na podstawie sprawozdania (Rb-28S), zrealizowane wydatki na inwestycje zł
9. Przeksięgowano na koniec roku równowartość wydatków na inwestycje 384 000 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal obroty debetowe i kredytowe konta „Rozliczenie wydatków budżetowych”.

Zadanie 3.4.17.

Założenia:

W zakładzie zagospodarowania odpadów (samorządowy zakład budżetowy) wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Wystawiono rachunek za wykonane usługi (zapisy dokonywane sukcesywnie w ciągu roku) 180 000 zł

2. Zgodnie z wyciągiem bankowym:	
a) otrzymano należność za wykonane usługi (zapisy dokonywane sukcesywnie w ciągu roku)	180 000 zł
b) opłacono bieżące koszty związane z prowadzoną działalnością (zapisy dokonywane sukcesywnie w ciągu roku)	125 000 zł
3. Dokonano wpłaty do budżetu gminy z tytułu planowanej nadwyżki środków obrotowych	15 000 zł
4. Przekazano dotację samobilansującemu się oddziałowi zakładu budżetowego	30 000 zł
5. Ustalono i zaksięgowano na koniec roku zobowiązanie z tytułu nadwyżki środków obrotowych	5 000 zł
6. Przeksięgowano na koniec roku:	
a) uzyskane przychody z tytułu wykonanych usług	 zł
b) poniesione bieżące koszty związane z prowadzoną działalnością	 zł
c) dotacje przekazane samobilansującemu się oddziałowi zakładu budżetowego	 zł
7. Przeksięgowano w roku następnym, pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego:	
a) faktyczną nadwyżkę środków obrotowych podlegającą wpłacie do budżetu miasta	 zł
b) wynik finansowy za rok ubiegły	 zł
8. Opłacono przelewem, w roku następnym, zobowiązanie z tytułu nadwyżki środków obrotowych	 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj podane operacje gospodarcze.
2. Oblicz wynik finansowy.

Zadanie 3.4.18.

Założenia:

W miejskim zakładzie komunikacji (samorządowy zakład budżetowy) wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Wystawiono rachunek za wykonane usługi (zapisy dokonywane sukcesywnie w ciągu roku)	250 000 zł
2. Otrzymano przelewem należność za wykonane usługi (zapisy dokonywane sukcesywnie w ciągu roku)	250 000 zł
3. Opłacono przelewem bieżące koszty związane z prowadzoną działalnością (zapisy dokonywane sukcesywnie w ciągu roku)	280 000 zł

4. Otrzymano dotację z budżetu miasta	30 000 zł
5. Otrzymano przelewem darowiznę pieniężną	10 000 zł
6. Przeniesiono na koniec roku:	
a) uzyskane przychody z tytułu wykonanych usług	 zł
b) poniesione bieżące koszty związane z prowadzoną działalnością	 zł
c) dotacje otrzymane z budżetu miasta	 zł
d) pozostałe przychody operacyjne	 zł
7. Założono 6-miesięczną lokatę bankową	25 000 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj podane operacje gospodarcze.
2. Ustal i zinterpretuj saldo konta „Inne rachunki bankowe”.

Zadanie 3.4.19.

Założenia:

I. Szkoła podstawowa (samorządowa jednostka budżetowa) rozpoczęła remont dwóch pracowni: chemicznej i przyrodniczej, który jest finansowany ze środków europejskich. Ewidencja kosztów działalności operacyjnej jest prowadzona w układzie rodzajowym.

II. W bieżącym okresie wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano środki europejskie przeznaczone na remont pracowni	50 000 zł
2. Otrzymano fakturę:	
a) za materiały niezbędne do remontu	30 000 zł
b) za usługi remontowe	18 000 zł
3. Bank naliczył odsetki od środków europejskich zgromadzonych na rachunku	50 zł
4. Zapłacono przelewem za materiały i usługi remontowe	 zł
5. Przeksięgowano na koniec okresu, na podstawie sprawozdania, wydatki zrealizowane ze środków europejskich	 zł
6. Zwrócono niewykorzystane środki europejskie	 zł

Polecenia:

1. Zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal obroty debetowe i kredytowe konta „Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich”.

Zadanie 3.4.20.

Założenia:

I. Pogotowie opiekuńcze (samorządowa jednostka budżetowa) rozpoczęło remont pomieszczeń dla wychowanków, który jest finansowany ze środków europejskich oraz ze środków ujętych w planie wydatków. Ewidencja kosztów działalności operacyjnej jest prowadzona w układzie rodzajowym.

II. W bieżącym okresie wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

1. Otrzymano środki europejskie przeznaczone na remont	85 000 zł
2. Otrzymano fakturę za materiały i prace remontowe	100 000 zł
3. Otrzymano z budżetu miasta środki pieniężne na pokrycie kosztów remontu	15 000 zł
4. Zapłacono przelewem za materiały i prace remontowe:	
a) ze środków europejskich	zł
b) ze środków otrzymanych z budżetu miasta	zł
5. Przeksięgowano na koniec okresu, na podstawie sprawozdania:	
a) zrealizowane wydatki ze środków europejskich	zł
b) zrealizowane wydatki budżetowe	zł

Polecenia:

1. Zaksięguj operacje gospodarcze.
2. Ustal obroty debetowe i kredytowe konta „Rozliczenie wydatków budżetowych”.

3.5. Pytania kontrolne

- Scharakteryzuj samorządową jednostkę budżetową i samorządowy zakład budżetowy.
- Opisz funkcjonowanie następujących kont: 222, 223, 225, 227, 720, 740, 800, 810, 820.

Rozdział 5

SPRAWOZDAWCZOŚĆ BUDŻETOWA I FINANSOWA

5.1. Charakterystyka sprawozdań budżetowych

Jednostki sektora samorządowego są zobowiązane do sporządzania sprawozdań budżetowych, czyli sprawozdań z wykonania procesów gromadzenia i rozdysponowania środków publicznych. Sprawozdania te odzwierciedlają przebieg i wyniki wykonania planów finansowych (dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów) w trakcie roku budżetowego i po jego zakończeniu. Dzięki temu zapewniają one informacje niezbędne do podejmowania decyzji, kontroli ich realizacji oraz do oceny prawidłowości wykorzystania środków budżetowych¹.

Rodzaje, formy, terminy i sposoby sporządzania sprawozdań budżetowych oraz jednostki zobowiązane do ich sporządzania oraz odbiorców tych sprawozdań określa rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej². Do sprawozdań budżetowych sporządzanych przez jednostki sektora samorządowego należą:

- Rb-27S – miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-27ZZ – kwartalne sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami jednostkom samorządu terytorialnego;
- Rb-PDP – roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy i miasta na prawach powiatu;
- Rb-28S – miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-NDS – kwartalne sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-30S – półroczne/roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych;
- Rb-34S – półroczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;

¹ Ponadto dane o dochodach i wydatkach budżetowych w różnych okresach mogą być podstawą do konstruowania przyszłych budżetów. Zob. *Rachunkowość w jednostkach sektora finansów publicznych*, s. 444.

² Dz.U. z 2010 r., nr 20, poz. 103.

- Rb-50 – kwartalne sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami jednostkom samorządu terytorialnego;
- Rb-WSa – roczne sprawozdanie o wydatkach strukturalnych poniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-ST – roczne sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego;
- Rb-Z-PPP – kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wynikających z umów partnerstwa publiczno-prywatnego.

Sprawozdania budżetowe sporządzane przez jednostki sektora samorządowego dzielą się na:

- jednostkowe – są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych na podstawie ksiąg rachunkowych;
- zbiorcze – są sporządzane przez zarządy JST na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych oraz sprawozdania jednostkowego JST, jako jednostki budżetowej i jako organu;
- skonsolidowane – są sporządzane przez przewodniczących zarządów JST, którzy wykazują wydatki zbiorcze, skonsolidowane, obejmujące również wydatki przedstawione w sprawozdaniach jednostkowych przez kierowników samorządowych jednostek i zakładów budżetowych, samorządowych instytucji kultury i zakładów opieki zdrowotnej oraz innych samorządowych osób prawnych.

System sprawozdawczości budżetowej jest dostosowany do struktury budżetu, co oznacza, że dysponenti niższego szczebla przekazują sprawozdania dysponentom wyższego szczebla (odwrotnie niż w przypadku przekazywania środków na wydatki)³. Samorządowe jednostki i zakłady budżetowe przekazują sprawozdania zarządom JST, natomiast zarządy JST kierują sprawozdania przede wszystkim do regionalnych izb obrachunkowych. Ogólne zasady sporządzania i przekazywania sprawozdań budżetowych są następujące:

- kierownicy jednostek są zobowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym; kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej;
- kierownicy jednostek są zobowiązani do terminowego przekazywania sprawozdań ich odbiorcom;

³ K. Winiarska, M. Kaczurak-Kozak, *Rachunkowość budżetowa*, s. 349.

- jednostki otrzymujące sprawozdania są zobowiązane sprawdzić je pod względem formalno-rachunkowym⁴;
- jednostki otrzymujące sprawozdania są uprawnione do kontrolowania merytorycznej prawidłowości złożonych sprawozdań; w tym celu mogą żądać przedstawienia wskazanych ksiąg rachunkowych i dokumentów;
- nieprawidłowości w sprawozdaniach powinny być usunięte przez kierowników jednostek sporządzających sprawozdania jednostkowe przed włączeniem zawartych w nich danych do sprawozdań zbiorczych;
- sprawozdania należy sporządzać w sposób czytelny i trwały; podpisy na sprawozdaniach składa się odrębnie na każdym formularzu w miejscu oznaczonym; pod podpisem umieszcza się pieczętkę z imieniem i nazwiskiem osoby podpisującej;
- sprawozdania sporządza się w liczbie egzemplarzy równej liczbie jednostek, którym mają być złożone, powiększonej o egzemplarz przeznaczony do akt jednostki sporządzającej sprawozdanie; jednostce uprawnionej do otrzymywania sprawozdań przekazuje się pierwszy egzemplarz (oryginał) sprawozdania;
- kierownicy jednostek sporządzający sprawozdania w formie elektronicznej zachowują na dowolnym nośniku elektronicznym kopie tych sprawozdań;
- dane w sprawozdaniach wykazuje się w zakresie planu, tj. w kwotach wynikających z planu finansowego jednostki, po uwzględnieniu zmian dokonanych w trybie ustawy o finansach publicznych oraz w zakresie wykonania, tj. narastająco od początku roku do końca okresu sprawozdawczego lub, w wypadkach określonych w sprawozdaniach, według stanu na określony dzień.

5.2. Wzory wybranych sprawozdań budżetowych

W niniejszym podrozdziale zaprezentowane zostały wzory trzech spośród 11 sprawozdań budżetowych sporządzanych przez jednostki sektora samorządowego, a mianowicie sprawozdania: Rb-27S, Rb-28S i Rb-NDS.

⁴ Zob. szerzej: S. Szlachta, *Sprawozdawczość budżetowa w jednostkach sektora finansów publicznych*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o., Gdańsk 2010, s. 12.

MINISTERSTWO FINANSÓW, ul. Świętokrzyska 12, 00-916 Warszawa								
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej		Rb-NDS KWARTALNE SPRAWOZDANIE O NADWYŻCE / DEFICYCIE¹⁾ jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia roku			Adresat:			
Numer identyfikacyjny REGON					Przed wypełnieniem przeczytać instrukcję			
Nazwa województwa			SYMBOL					
Nazwa powiatu / związku ¹⁾			WOJ.	POWIAT	GMINA	TYP GM.	ZWIĄZEK JST	TYP ZW.
Nazwa gminy / związku ¹⁾								

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie od początku roku
1	2	3
A. DOCHODY (A1+A2)		
A1. Dochody bieżące		
A2. Dochody majątkowe		
B. WYDATKI (B1+B2)		
B1. Wydatki bieżące		
B2. Wydatki majątkowe		
C. NADWYŻKA / DEFICYT (A-B)		
D. FINANSOWANIE (D1-D2)		
D1. Przychody ogółem		
z tego:		
D11. kredyty i pożyczki		
w tym:		
D111. na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych		
D12. spłata pożyczek udzielonych		
D13. nadwyżka z lat ubiegłych		
w tym:		
D131. środki na pokrycie deficytu		
D14. papiery wartościowe		
w tym:		
D141. na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych		
D15. obligacje jednostek samorządowych oraz związków komunalnych		
w tym:		
D151. na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych		
D16. prywatyzacja majątku jst		
D17. inne źródła		
w tym:		
D171. środki na pokrycie deficytu		
D2. Rozchody ogółem		
z tego:		
D21. spłaty kredytów i pożyczek		
w tym:		
D211. na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych		
D22. pożyczki (udzielone)		
D23. wykup papierów wartościowych		
w tym:		
D231. na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych		
D24. wykup obligacji samorządowych		
w tym:		
D241. na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych		
D25. inne cele		

¹⁾ niepotrzebne skreślić

.....
Główny Księgowy / Skarbnik

.....
telefon

.....
rok m-c dzień

.....
Kierownik jednostki /
Przewodniczący Zarządu

5.3. Charakterystyka sprawozdań finansowych

Na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych jednostki sektora samorządowego sporządzają sprawozdanie finansowe. Zakres zawartych w nim informacji określa rozporządzenie Ministra Finansów dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁵.

Sprawozdanie finansowe samorządowych jednostek i zakładów budżetowych składa się z bilansu, rachunku zysków i strat (wariant porównawczy) oraz zestawienia zmian w funduszu. Z kolei sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego składa się z bilansu z wykonania budżetu JST oraz łącznego bilansu, rachunku zysków i strat oraz zestawienia zmian w funduszu, które obejmują dane wynikające z bilansów, rachunków zysków i strat oraz zestawień zmian w funduszu samorządowych jednostek i zakładów budżetowych. Ponadto zarząd JST sporządza skonsolidowany bilans, który obejmuje dane JST jako jednostki dominującej oraz dane jednostek od niej zależnych.

Sprawozdania finansowe sporządzane są w języku polskim i w walucie polskiej, w terminie 3 miesięcy od dnia, na który zamyka się księgi rachunkowe. Kierownicy samorządowych jednostek i zakładów budżetowych składają sprawozdania finansowe zarządowi JST w terminie do 31 marca roku następującego po roku budżetowym. Z kolei zarząd JST przekazuje sprawozdanie do regionalnych izb obrachunkowych w terminie do 30 kwietnia roku następnego, natomiast skonsolidowany bilans w terminie do 30 czerwca. Ponadto zarząd JST przekazuje sprawozdanie finansowe organowi stanowiącemu JST w terminie do 31 maja roku następnego. Podkreślenia wymaga fakt, iż roczne sprawozdanie finansowe JST, której liczba mieszkańców, ustalona przez Główny Urząd Statystyczny, na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok, za który sporządzono sprawozdanie, przekracza 150 tys., podlega badaniu przez biegłego rewidenta.

5.4. Wzory sprawozdań finansowych

W niniejszym podrozdziale zaprezentowane zostały wzory pięciu sprawozdań finansowych sporządzanych w jednostkach sektora samorządowego.

⁵ Dz.U. z 2010 r., nr 128, poz. 861.

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej Numer identyfikacyjny REGON	BILANS jednostki budżetowej i samorządowego zakładu budżetowego sporządzony na dzień 20... r.				Adresat Wysłać bez pisma przewodnego	
	Stan na początek roku	Stan na koniec roku	PASYWA	Stan na początek roku	Stan na koniec roku	
A. Aktywa trwałe			A. Fundus z			
I. Wartości niematerialne i prawne			I. Fundusz jednostki			
II. Rzeczowe aktywa trwałe			II. Wynik finansowy netto (+,-)			
1. Środki trwałe			1. Zysk netto (+)			
1.1. Grunty			2. Strata netto (-)			
1.2. Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej			III. Nadwyżka środków obrotowych (-)			
1.3. Urządzenia techniczne i maszyny			IV. Odpisy z wyniku finansowego (-)			
1.4. Środki transportu			V. Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek			
1.5. Inne środki trwałe			B. Państwowe fundusze celowe			
2. Środki trwałe w budowie (inwestycje)			C. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania			
3. Zaliczki na środki trwałe w budowie (inwestycje)			I. Zobowiązania długoterminowe			
III. Należności długoterminowe			II. Zobowiązania krótkoterminowe			
IV. Długoterminowe aktywa finansowe			1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług			

1. Akcje i udziały				2. Zobowiązania wobec budżetów		
2. Inne papiery wartościowe				3. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń		
3. Inne długoterminowe aktywa finansowe				4. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		
V. Wartość mienia zlikwidowanych jednostek				5. Pozostałe zobowiązania		
B. Aktywa obrotowe				6. Sumy obce (depozytowe, zabezpieczenie wykonania umów)		
I. Zapasy				7. Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych		
1. Materiały				III. Rezerwy na zobowiązania		
2. Półprodukty i produkty w toku				D. Fundusze specjalne		
3. Produkty gotowe				1. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych		
4. Towary				2. Inne fundusze		
II. Należności krótkoterminowe				E. Rozliczenia międzyokresowe		
1. Należności z tytułu dostaw i usług				I. Rozliczenia międzyokresowe przychodów		
2. Należności od budżetów				II. Inne rozliczenia międzyokresowe		
3. Należności z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń						
4. Pozostałe należności						
5. Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych						

III. Krótkoterminowe aktywa finansowe								
1. Środki pieniężne w kasie								
2. Środki pieniężne na rachunkach bankowych								
3. Środki pieniężne państwowego funduszu celowego								
4. Inne środki pieniężne								
5. Akcje lub udziały								
6. Inne papiery wartościowe								
7. Inne krótkoterminowe papiery wartościowe								
IV. Rozliczenia międzyokresowe								
Suma aktywów						Suma pasywów		

A. Objasnienie – wykazane w bilansie wartości aktywów trwałych i obrotowych są pomniejszone odpowiednio o umorzenie i odpisy aktualizujące.

B. Informacje uzupełniające istotne dla rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej i majątkowej:

1. Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych
2. Umorzenie środków trwałych
3. Umorzenie pozostałych środków trwałych
4. Odpisy aktualizujące środki trwałe
5. Odpisy aktualizujące środki trwałe w budowie
6. Odpisy aktualizujące wartości niematerialne i prawne
7. Odpisy aktualizujące należności
8.

.....
(główny księgowy)

.....
(rok, miesiąc, dzień)

.....
(kierownik jednostki)

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej Numer identyfikacyjny REGON	Rachunek zysków i strat jednostki (wariant porównawczy) sporządzony na dzień ... 20... r.	Adresat Wysłać bez pisma przewodniego	
		Stan na koniec roku poprzedniego	Stan na koniec roku bieżącego
A. Przychody netto z podstawowej działalności operacyjnej			
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów			
II. Zmiana stanu produktów (zwiększenie – wartość dodatnia, zmniejszenie – wartość ujemna)			
III. Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki			
IV. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów			
V. Dotacje na finansowanie działalności podstawowej			
VI. Przychody z tytułu dochodów budżetowych			
B. Koszty działalności operacyjnej			
I. Amortyzacja			
II. Zużycie materiałów i energii			
III. Usługi obce			
IV. Podatki i opłaty			
V. Wynagrodzenia			
VI. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia dla pracowników			
VII. Pozostałe koszty rodzajowe			

VIII. Wartość sprzedanych towarów i materiałów			
IX. Inne świadczenia finansowane z budżetu			
X. Pozostałe obciążenia			
C. Zysk (strata) z działalności podstawowej (A - B)			
D. Pozostałe przychody operacyjne			
I. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych			
II. Dotacje			
III. Inne przychody operacyjne			
E. Pozostałe koszty operacyjne			
I. Koszty inwestycji finansowanych ze środków własnych samorządowych zakładów budżetowych i dochodów jednostek budżetowych gromadzonych na wydzielonym rachunku			
II. Pozostałe koszty operacyjne			
F. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C + D - E)			
G. Przychody finansowe			
I. Dywidendy i udziały w zyskach			
II. Odsetki			
III. Inne			
H. Koszty finansowe			
I. Odsetki			
II. Inne			
I. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (F + G - H)			

J. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (J.I. - J.II.)		
I. Zyski nadzwyczajne		
II. Straty nadzwyczajne		
K. Zysk (strata) brutto (I ± J)		
L. Podatek dochodowy		
M. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty) oraz nadwyżki środków obrotowych		
N. Zysk (strata) netto (K - L - M)		

Informacje uzupełniające istotne dla oceny rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej:

1.
2.
3.

.....
(główny księgowy)

.....
(rok, miesiąc, dzień)

.....
(kierownik jednostki)

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej Numer identyfikacyjny REGON		Zestawienie zmian w funduszu jednostki sporządzone na dzień ... 20... r.	Adresat Wysłać bez pisma przewodniego	
I. Fundusz jednostki na początek okresu (BO)			Stan na koniec roku poprzedniego	Stan na koniec roku bieżącego
1. Zwiększenia funduszu (z tytułu)				
1.1. Zysk bilansowy za rok ubiegły				
1.2. Zrealizowane wydatki budżetowe				
1.3. Zrealizowane płatności ze środków europejskich				
1.4. Środki na inwestycje				
1.5. Aktualizacja wyceny środków trwałych				
1.6. Nieodpłatnie otrzymane środki trwałe i środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne i prawne				
1.7. Aktywa przejęte od zlikwidowanych lub połączonych jednostek				
1.8. Aktywa otrzymane w ramach centralnego zaopatrzenia				
1.9. Pozostałe odpisy z wyniku finansowego za rok bieżący				
1.10. Inne zwiększenia				
2. Zmniejszenia funduszu jednostki (z tytułu)				
2.1. Strata za rok ubiegły				
2.2. Zrealizowane dochody budżetowe				

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej Numer identyfikacyjny REGON	BILANS z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego sporządzony na dzień 20.... r.			Adresat Wysłać bez pisma przewodnego	
	Stan na początek roku	Stan na koniec roku	PASYWA	Stan na początek roku	Stan na koniec roku
I. Środki pieniężne			I. Zobowiązania		
1. Środki pieniężne			1. Zobowiązania finansowe		
1.1. Środki pieniężne budżetu			1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)		
1.2. Pozostałe środki pieniężne			1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)		
II. Należności i rozliczenia			2. Zobowiązania wobec budżetów		
1. Należności finansowe			3. Pozostałe zobowiązania		
1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)			II. Aktywa netto budżetu		
1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)			1. Wynik wykonania budżetu (+,-)		
2. Należności od budżetów			1.1. Nadwyżka budżetu (+)		
3. Pozostałe należności i rozliczenia			1.2. Deficyt budżetu (-)		
III. Inne aktywa			1.3. Niewykonane wydatki (-)		
			2. Wynik na operacjach niekasowych (+, -)		
			3. Rezerwa na niewygasające wydatki		

				4. Środki z prywatyzacji		
				5. Skumulowany wynik budżetu (+, -)		
				III. Inne pasywa		
Suma aktywów				Suma pasywów		

Informacje uzupełniające:

- 1. Udzielone gwarancje i poręczenia
- 2. Otrzymane gwarancje i poręczenia
- 3. Inne informacje istotne dla rzetelności i przejrzystości budżetu

.....
(skarbnik)

.....
(rok, miesiąc, dzień)

.....
(zarząd)

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej Numer identyfikacyjny REGON	SKONSOLIDOWANY BILANS jednostki samorządu terytorialnego sporządzony na dzień.... 20.... r.				Adresat Wysłać bez pisma przewodnego	
AKTYWA	Stan na początek roku	Stan na koniec roku	PASYWA	Stan na początek roku	Stan na koniec roku	
A. Aktywa trwałe			A. Fundusz			
I. Wartości niematerialne i prawne			I. Fundusze jednostek			
II. Wartość firmy jednostek podporządkowanych			II. Skumulowany wynik budżetu (+,-)			
III. Rzeczowe aktywa trwałe			III. Wynik budżetu (+, -)			
1.1. Grunty			IV. Wyniki finansowe roku Bieżącego			
1.2. Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej			1.1. Zysk netto			
1.3. Pozostałe środki trwałe			1.2. Strata netto (-)			
1.4. Inwestycje (środki trwałe w budowie)			V. Wyniki finansowe lat ubiegłych			
1.5. Środki przekazane na poczet inwestycji (środków trwałych w budowie)			1.1. Zysk netto			
IV. Długoterminowe aktywa finansowe			1.2. Strata netto (-)			
1.1. Akcje i udziały			VI. Kapitał mniejszości			
1.2. Papiery wartościowe długoterminowe			VII. Pozostałe pozycje			

1.3. Inne				
V. Należności finansowe długoterminowe			B. Zobowiązania długoterminowe	
VI. Wartość mienia zlikwidowanych jednostek			I. Zobowiązania finansowe długoterminowe	
B. Aktywa obrotowe			II. Pozostałe zobowiązania długoterminowe	
I. Zapasy			C. Zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne	
II. Należności i roszczenia			I. Zobowiązania finansowe krótkoterminowe	
III. Należności finansowe krótkoterminowe			II. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	
IV. Środki pieniężne			III. Rezerwy na zobowiązania	
V. Krótkoterminowe papiery wartościowe			IV. Fundusze specjalne	
C. Rozliczenia międzyokresowe			D. Rozliczenia międzyokresowe	
D. Inne aktywa			E. Ujemna wartość firmy jednostek podporządkowanych	
Suma aktywów			F. Inne pasywa	
			Suma pasywów	

Jednostki samorządu terytorialnego, sporządzając bilans skonsolidowany, mogą rozszerzyć zakres pozycji.
Informacje uzupełniające istotne dla rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej i majątkowej:

.....
 (skarbnik)

.....
 (rok, miesiąc, dzień)

.....
 (zarząd)

5.5. Pytania kontrolne

- Przedstaw pojęcie sprawozdań budżetowych.
- Podaj nazwy następujących sprawozdań: Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-30S.
- Scharakteryzuj jednostkowe, zbiorcze i skonsolidowane sprawozdania budżetowe.
- Wymień elementy sprawozdania finansowego.

SŁOWNIK POLSKO-ANGIELSKI

A

akredytywa – letter of credit
aktywa – assets
aktywa obrotowe – current assets
aktywa pieniężne – money assets
aktywa trwałe – fixed assets
amortyzacja – amortization, depreciation
arkusz spisowy – inventory ticket

B

badanie sprawozdania finansowego – audit of financial statement
biegły rewident – auditor
bilans – balance sheet, statement of financial position
bilans otwarcia – opening balance
bilans zamknięcia – closing balance
błąd księgowy – accounting error
bon skarbowy – treasury bill
budżet – budget
budżet jednostki samorządu terytorialnego – budget of local government unit
budżet państwa – state budget

C

cena jednostkowa – unit price
cena nabycia – cost of acquisition
cena netto – net price
cena rynkowa – market price
cena rzeczywista – actual price
cena stała – fixed price
cena zakupu – purchase price
czek – check

D

data księgowania – book date
data otwarcia ksiąg – opening date of accounts
data zamknięcia ksiąg – closing date of accounts
debetowanie konta – debiting
deficyt budżetowy – budgetary deficit
dekretacja – account assignment
dłużnik – debtor
dochody budżetowe – budgetary revenue
dochody własne – own revenues

dochód – income, revenue
dodatnie różnice kursowe – foreign exchange gains
dokumentacja księgowa – accounting data
dostawa niefakturowana – noninvoiced delivery
dotacja celowa – appropriated allocation
dowód kasowy – cash voucher
dowód księgowy – accounting document
dyskonto – discount
dyskonto weksla – bill discount
dyscyplina budżetowa – budgetary discipline
dysponent budżetu – budget holder
dywidenda – dividend
dziennik główny – general journal
dzienniki częściowe – special journals

E

emisja obligacji – issue of bonds
ewidencja – records
ewidencja kosztów – cost records
ewidencja księgowa – book records
ewidencja sprzedaży – sales records
ewidencja środków trwałych – fixed assets records

F

faktura VAT – VAT invoice
finanse publiczne – public finance
fundusz – fund
fundusz podstawowy – primary fund
fundusz własny – own fund
fundusz zapasowy – fund reserve

G

generalny dostawca – general supplier
główny księgowy – chief accountant
gotówka – cash
grupa kont – group of accounts

H

harmonizacja ustawodawstwa – harmonization of legislation
harmonogram spłaty zadłużenia – debt repayment schedule
hierarchia budżetowa – budget hierarchy
hipoteka – mortgage

I

informacja dodatkowa – explanatory note

inwentaryzacja – inventory-taking

inwestycje – investments

inwestycje długoterminowe – long-term investments

inwestycje krótkoterminowe – short-term investments

J

jednostka budżetowa – budgetary unit

jednostka organizacyjna – organizational unit

jednostka samorządu terytorialnego – local government unit

jednostka sektora finansów publicznych – public finance sector unit

jednostkowe sprawozdanie finansowe – individual financial statement

K

kalkulacja – calculation

kalkulacja kosztów – costing

kapitał – capital

kapitał podstawowy – primary capital

kapitał własny – equity

kapitał zapasowy – capital reserve

kapitał z aktualizacji wyceny – revaluation reserve

kasa – cash

klasyfikacja budżetowa – budgetary classification

klasyfikacja kosztów w układzie kalkulacyjnym – classification of expenses by function

klasyfikacja kosztów w układzie rodzajowym – classification of expenses by nature

konto – account

konto analityczne – analytical account

konto bilansowe – balance sheet account

konto korygujące – adjustment account

konto rozliczeniowe – settlement account

konto syntetyczne – synthetic account

konto teowe – T-account

konto wynikowe – income statement account

kontrola budżetowa – budgetary control

kontrola następna – ex post control

kontrola wstępna – ex ante control

kontrola wykonania budżetu – budget implementation control

korekta księgowa – accounting adjustment

koszt – cost, expenditure, expense

koszt bezpośredni – direct cost

koszt jednostkowy – unit cost

koszt pośredni – indirect cost

koszt rzeczywisty – actual cost
koszt stały – fixed cost
koszt własny sprzedaży – cost of sales
koszt wytworzenia sprzedanych produktów – cost of manufacture of products sold
koszt zmienny – variable cost
koszty finansowe – financial costs
koszty ogólnego zarządu – general administration costs
koszty operacyjne – operating costs
koszty sprzedaży – selling costs
koszty zakupu – delivery costs
kredyt bankowy – bank credit
kredyt długoterminowy – long-term credit
kredyt krótkoterminowy – short-term credit
kredytobiorca – debtor
kredytodawca – creditor
kredytowanie konta – crediting
księga główna – general ledger
księga pomocnicza – subsidiary ledger
księga przychodów i rozchodów – revenue and expense book
księgi rachunkowe – accounting books
księgowość – bookkeeping
księgowy – bookkeeper

L

likwidacja środków trwałych – liquidation of fixed assets
limit kredytowy – credit limit
lista płac – payroll
lokata pieniężna – money deposit

M

materiały – materials
metoda amortyzacji degresywnej – declining depreciation method
metoda amortyzacji liniowej – straight-line depreciation method
Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – International Accounting Standards

N

nadwyżka budżetowa – budgetary surplus
należności – accounts receivable, receivables
należności budżetowe – budgetary receivables
należności długoterminowe – long-term receivables
należności krótkoterminowe – short-term receivables
należności podatkowe – tax receivables

O

obciążenie konta – debiting
obligacja – bond
obroty na koncie – account turnover
obrót bezgotówkowy – cashless turnover
obrót gotówkowy – cash turnover
odpis aktualizujący wartość należności – allowance to reduce accounts receivable
odpis aktualizujący – valuation allowance
odpis amortyzacyjny – amortization allowance
odsetki – interest
okres budżetowy – budgetary period
okres rozliczeniowy – accounting period
okres sprawozdawczy – reporting period
operacja gospodarcza – economic transaction
opinia biegłego rewidenta – auditor's report
oprogramowanie księgowe – accounting software
organ odwoławczy – review body
organ podatkowy – tax authority
organ stanowiący – constitutive organ
organ wykonawczy – executive organ
ostatnie przyszło-pierwsze wyszło – last in, first out / LIFO

P

papiery wartościowe – securities
pasywa – liabilities
pierwsze przyszło-pierwsze wyszło – first in, first out / FIFO
plan amortyzacji – amortization schedule
plan finansowy – financial plan
plan kont – chart of accounts
płatność – payment
podatek – tax
podatek akcyzowy – excise tax
podatek dochodowy – income tax
podatek dochodowy od osób fizycznych – personal income tax
podatek dochodowy od osób prawnych – corporate income tax
podatek leśny – forest tax
podatek rolny – agricultural tax
podatek VAT – value added tax
podatek od nieruchomości – real estate tax
podatek od środków transportowych – vehicle tax
podatki i opłaty – taxes and charges
polecenie księgowania – account note
polecenie przelewu – remittance order

polityka rachunkowości – accounting policy
potrącenia z wynagrodzeń – deductions from remuneration
pozostałe kapitały rezerwowe – other capital reserves
pozostałe koszty operacyjne – other operating costs
pozostałe przychody operacyjne – other operating income
pozycja bilansowa – balance sheet item
pożyczka – loan
półfabrykaty – semi-finished products
procedura budżetowa – budgetary procedure
produkty gotowe – finished products
produkty w toku – work in progress
przeksięgowanie między kontami – inter-account movement
przelew bankowy – bank transfer
przepływy pieniężne netto z działalności finansowej – net financial cash flows
przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej – net investments cash flows
przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej – net operating cash flows
przychody finansowe – financial income
przychody operacyjne – operating income
przychód – income, revenue

R

rachunek bankowy – bank account
rachunek bieżący – current account
rachunek przepływów pieniężnych – cash flow statement
rachunek zysków i strat – income statement, profit and loss statement
rachunkowość – accountancy, accounting
rachunkowość budżetowa – budgetary accounting
rachunkowość sektora publicznego – public sector accounting
raport kasowy – cash report
regionalna izba obrachunkowa – regional audit chamber
rezerwa ogólna – general provision
rezerwa celowa – specific provision
rezerwy – reserves
rezerwy na zobowiązania – reserves for liabilities
rok budżetowy – budgetary year
rok obrotowy – financial year
rok sprawozdawczy – year under review
roszczenia – claims
roszczenia sporne – disputable claims
rozliczenia międzyokresowe – accruals
rozliczenia międzyokresowe bierne – accrued expense
rozliczenia międzyokresowe czynne – prepaid expenses
rozliczenia międzyokresowe przychodów – accrued revenue

rozliczenie – settlement
rozporządzenie Ministra Finansów – regulation of the Minister of Finance
równowaga bilansowa – balance sheet equilibrium
różnice kursowe – currency translation differences
rzeczowe aktywa trwałe – tangible assets

S

saldo debetowe – debit balance
saldo końcowe – closing balance
saldo kredytowe – credit balance
saldo początkowe – opening balance
sektor finansów publicznych – public finance sector
składka obciążająca pracodawcę – employer contribution
składka obciążająca pracownika – employee contribution
skonsolidowane sprawozdanie finansowe – consolidated financial statement
spis z natury – physical inventory
spłata – repayment
sporządzanie budżetu – budgeting
sprawozdanie budżetowe – budgetary statement
sprawozdanie finansowe – financial statement
sprawozdawczość budżetowa – budgetary reporting
sprawozdawczość finansowa – financial reporting
stała cena ewidencyjna – fixed book value price
standardy rachunkowości – accounting standards
stopa procentowa – interest rate
storno – cross entry
storno czarne – contra entry
storno czerwone – red-ink entry
strata brutto – gross loss
strata netto – net loss
strata z działalności gospodarczej – loss on business activities
strata z działalności operacyjnej – operating loss
strata ze sprzedaży – loss on sales
straty nadzwyczajne – extraordinary losses
strona debetowa, Dt/Wn – debit side, Dr.
strona kredytowa, Ct/Ma – credit side, Cr.
subwencja ogólna – general subsidy
suma bilansowa – balance sheet sum
symbol konta – account code

Ś

środki pieniężne – cash
środki pieniężne w drodze – cash in transit

środki publiczne – public funds
środki trwałe – fixed assets
środki trwałe w budowie – tangible assets under construction
świadczenia na rzecz pracowników – fringe benefits

T

termin płatności – payment date
towary – goods
transakcja bezgotówkowa – noncash transaction
transakcja rynkowa – market transaction

U

ubezpieczenia społeczne – social insurance
uchwała – resolution
udział – share
udziałowiec – shareholder
ujemne różnice kursowe – foreign exchange losses
ulepszenie środków trwałych – fixed assets improvement
umorzenie – accumulated depreciation
umorzenie należności – debt forgiveness
umorzenie zobowiązań – debt write-off
urząd skarbowy – tax office
usługi obce – outsourcing
utrata wartości – impairment
ustawa – act
ustawa o finansach publicznych – The Law on Public Finance
ustawa o rachunkowości – The Accounting Act
uzgodnienie salda – balance reconciliation
uznanie konta – crediting

W

wartości niematerialne i prawne – intangible assets
wartość bieżąca – present value
wartość firmy – goodwill
wartość godziwa – fair value
wartość końcowa – residual value
wartość księgowa – book value
wartość netto – net value
wartość początkowa – original cost
wartość rynkowa – market value
weksel – bill of exchange
weksel własny – promissory note
wierzyciel – creditor

wpływ – inflow
wycena – valuation
wyciąg bankowy – bank statement
wydatek – expenditure, expense
wydatki bieżące – current expenditure
wydatki budżetowe – budgetary expenditure
wydatki majątkowe – capital expenditure
wykonanie budżetu – budget execution
wyksięgować – write off
wynagrodzenia – wages, salaries
wynik finansowy – financial result
wzorcowy plan kont – model chart of accounts

Z

zakład budżetowy – budgetary establishment
zaksięgować – book
zapasy – stocks
zapis księgowy – book entry
zasada ciągłości – consistency principle
zasada kasowa – cash basis of accounting
zasada kontynuacji działania – going-concern principle
zasada memoriałowa – accrual basis of accounting
zasada ostrożności – precautionary principle
zasada podwójnego zapisu – double entry system
zasada współmierności – matching concept
zasady rachunkowości – accounting principles
zatwierdzenie sprawozdania finansowego – approval of financial statement
zestawienie obrotów i sald – trial balance
zestawienie zmian w kapitale własnym – statement of changes in equity
zobowiązania – accounts payable, liabilities
zobowiązania budżetowe – budgetary commitments
zobowiązania długoterminowe – long-term liabilities
zobowiązania krótkoterminowe – short-term creditors
zużycie materiałów i energii – consumption of materials and energy
zwrot – refund, repayment
zysk brutto – gross profit
zysk netto – net profit
zysk z działalności gospodarczej – profit on business activities
zysk z działalności operacyjnej – operating profit
zysk ze sprzedaży – profit on sales
zyski nadzwyczajne – extraordinary profits

ROZWIĄZANIA ZADAŃ

Rozdział 2

- Zadanie 2.4.1. Saldo debetowe: 68 000 zł
- Zadanie 2.4.2. Saldo kredytowe: 33 300 zł
- Zadanie 2.4.3. Obroty debetowe: 47 000 zł / Obroty kredytowe: 47 000 zł
- Zadanie 2.4.4. Nadwyżka: 41 000 zł
- Zadanie 2.4.5. Saldo kredytowe: 204.500 zł
- Zadanie 2.4.6. Nadwyżka: 279 000 zł
- Zadanie 2.4.7. Saldo debetowe: 337 000 zł
- Zadanie 2.4.8. Nadwyżka: 51 000 zł
- Zadanie 2.4.9. Obroty kredytowe: 59 200 zł
- Zadanie 2.4.10. Saldo debetowe: 143 000 zł
- Zadanie 2.4.11. Saldo kredytowe: 1 235 000 zł
- Zadanie 2.4.12. Saldo debetowe: 87 000 zł

Rozdział 3

- Zadanie 3.4.1. Wartość netto: 72 000 zł
- Zadanie 3.4.2. Wartość netto: 122 800 zł
- Zadanie 3.4.3. Koszty zatrudnienia: 49 700 zł
- Zadanie 3.4.4. Saldo debetowe: 7 000 zł
- Zadanie 3.4.5. Rzeczywista wartość: 5 000 zł
- Zadanie 3.4.6a. Rzeczywisty koszt zużycia: 20 253,20 zł
Rzeczywista wartość materiałów: 37 746,80 zł
- Zadanie 3.4.6b. Rzeczywisty koszt zużycia: 19 905,60 zł
Rzeczywista wartość materiałów: 37 094,40 zł
- Zadanie 3.4.7. Koszty układu funkcjonalno-kalkulacyjnego: 81 850 zł
- Zadanie 3.4.8. Przychody: 5 550 zł / Koszty: 1 180 zł
- Zadanie 3.4.9. Saldo kredytowe: 526 500 zł
- Zadanie 3.4.10. Saldo kredytowe: 1 000 zł
- Zadanie 3.4.11. Strata: 950 000 zł
- Zadanie 3.4.12. Saldo kredytowe: 34 500 zł
- Zadanie 3.4.13. Obroty debetowe: 4 200 zł / Obroty kredytowe: 4 300 zł
- Zadanie 3.4.14. Saldo debetowe: 67 800 zł
- Zadanie 3.4.15. Saldo debetowe: 19 000 zł
- Zadanie 3.4.16. Obroty debetowe = Obroty kredytowe: 400 000 zł
- Zadanie 3.4.17. Zysk: 25 000 zł
- Zadanie 3.4.18. Saldo debetowe: 25 000 zł
- Zadanie 3.4.19. Obroty debetowe = Obroty kredytowe: 50 000 zł
- Zadanie 3.4.20. Obroty debetowe = Obroty kredytowe: 15 000 zł

Rozdział 4

Zadanie 4.4.1. Saldo debetowe: 14 800 zł

Zadanie 4.4.2. Saldo debetowe: 8 400 zł

Zadanie 4.4.3. Saldo debetowe: 600 zł

BIBLIOGRAFIA

Pozycje zwarte

Kozierkiewicz R., *Słownik rachunkowości, audytu i podatków. Angielsko-polski, polsko-angielski. Wydanie drugie rozszerzone*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2009.

Potoczny K., *Rachunkowość budżetowa*, Wydawnictwo eMPI2, Poznań 2001.

Rachunkowość w jednostkach sektora finansów publicznych, red. T. Kiziu-kiewicz, Difin, Warszawa 2006.

Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2012, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2012.

Szlachta S., *Sprawozdawczość budżetowa w jednostkach sektora finansów publicznych*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o., Gdańsk 2010.

Winiarska K., Kaczurak-Kozak M., *Rachunkowość budżetowa*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Kraków 2010.

Zysnarska A., *Rachunkowość jednostek budżetowych i gospodarki pozabudżetowej*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o., Gdańsk 2006.

Zysnarska A., *Rachunkowość sektora finansów publicznych*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2004.

Akty prawne

Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 z późn. zm.

The Accounting Act of 29 September 1994, Bilingual edition, Warsaw 2005.

Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, Dz.U. z 1984 r., nr 52, poz. 268 z późn. zm.

Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, Dz.U. z 1991 r., nr 9, poz. 31 z późn. zm.

Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 1994 r., nr 121, poz. 591 z późn. zm.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, Dz.U. z 1997 r., nr 157, poz. 1240 z późn. zm.

Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym, Dz.U. z 2002 r., nr 200, poz. 1682 z późn. zm.

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, Dz.U. z 2003 r., nr 203, poz. 1966 z późn. zm.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz.U. z 2009 r., nr 157, poz. 1240 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 grudnia 2009 r. w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów, Dz.U. z 2009 r., nr 211, poz. 1633.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, Dz.U. z 2010 r., nr 20, poz. 103.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, Dz.U. z 2010 r., nr 38, poz. 207.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. z 2010 r., nr 128, poz. 861.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, Dz.U. z 2010 r., nr 208, poz. 1375.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, Dz.U. z 2010 r., nr 241, poz. 1616.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 stycznia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. z 2012 r., poz. 121.